

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník VIII, číslo 4, december 2015

Pokoj, pohoda, láska, sviatočná atmosféra

Už štvrtý rok v sále PKO – Čierny orol v Prešove v adventnom období, v čase prípravy na najkrajšie kresťanské sviatky, Vianoce, uskutočnil sa Adventný koncert Prešovskej univerzity v Prešove.

IV. Adventný koncert Prešovskej univerzity v Prešove konal sa 9. decembra 2015, teda medzi „bronzovou a striebornou nedeľou“ a „zapálením druhej sviečky na adventnom venci“. V úvode koncertu privítali moderátori prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD., rektora Prešovskej univerzity v Prešove. Pozvanie prijala primátorka mesta Prešov Ing. Andrea Turčanová a viceprimátor Ing. Štefan Kužma. Prítomní boli zástupcovia orgánov akademickej samosprávy, jednotlivých pracovísk a fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove, predstavitelia cirkví, riaditelia stredných škôl Prešovského a Košického kraja.

Koncertná programová štruktúra ponúkla prítomným Adventné zastavenie pri slove, hudbe, speve a motívu ľudovej hry. Vianočnou koledou od Milana Rúfusa sa publiku prihovorili moderátori Zuzana

Gibarti Dancáková, Peter Gustáv Hrbatý a predznamenal, že večer sa bude niesť v znamení umenia a duchovna. Túto jedinečnú možnosť duchovného prežívania Adventu sme vnímali prostredníctvom interpretácie študentov a pedagógov Prešovskej univerzity v Prešove a hosťa z Maďarska. Svoju predvianočnú zdravicu k súzvuku sviatočnej atmosféry nám sprostredkovali jedenásti protagonisti koncertného večera.

V prvom otváracom bloku koncertu sa predstavil Komorný orchester Camerata academica dielom slovenského hudobného skladateľa, pedagóga Jána Zacha „Sinfonia III. A dur, časť; Allegro-Andante-Allegro, pod vedením umeleckého vedúceho a dirigenta Karola Medňanského. Tónmi hudby vniesol do úvodu adventného večera pokoj, pohodu a sviatočnú náladu. Verše Daniela Pastirčáka „Náhrobný kameň s anjelom“ v podaní Tatiány Durovej boli srdcu aj duši lahodiace slová, nad ktorými sa každý z nás v tichosti zamyslel... Gabriel Kopilec mladý, nádejný tenorista, v ukážke „Gia il sole da Gange“ od Alessandro Scarlatti potvrdil, že rastie v ňom spevák, ktorý pri rozvíjaní talentu môže dosiahnuť pekné úspechy. Je čerstvým držiteľom Ceny Mikuláša Moyzesa, laureátom medzinárodnej speváckej súťaže Moyzesiana 2015. Iryna Gerega svojím výkonom, umeleckým prednesom, zvýraznila obsahový význam lyricko-epickej skladby poéma. Skladba pre klavír „Poema“ od Fedora Nadenenka v jej prevedení veľmi výrazne zarezovala u divákov, čo sa pozitívne odrazilo pri aplauze celej sály. Vystúpenie Bence Asztalosa, sólistu Štátnej opery v Budapešti sa nieslo v duchu hudobného neoklasicizmu a baroka. „Nebbie“ pre hlas a klavír Ottorina Respighi a ária Ariodata „Del Ciel d’amore“, z opery Xerxes Georga Friedricha Händla mala úspech. Jeho sýty, zvučný dramatický basbarytón znel celou sálou čistým zvukom.

Jasličky v betleheme patria neodmysliteľne k Vianociam. Je to krásny symbol narodenia Jezuliatka. Kolektív Študentského divadla Filozofickej fakulty sa predstavil s fragmentom ľudovej hry „Jezuliatko“ od Ferka Urbánka, pod réžiou bývalého absolventa našej alma mater Ľubomíra Šárika. Pred nami sa odohrával biblický príbeh narodenia Ježiša. Literárno-hudobné stvárnenie protagonistov patrilo k najkrajším „darom“ večera. Hereckým aj speváckym výkonom zanechal v sále nádherný emocionálny dojem.

V druhom bloku sa predstavili sóloví speváci a spevácke kolektívy. Anna Bučková v doprovode klavíra Tatiány Hajzušovej z „triedy“ hlasovej pedagogičky Marty Polohovej zaspievala skladbu Felixa Mendelssohna – Bartholdyho „Auf Flügel des Gesandes op. 34“. Medzi speváčkou a klaviristkou bolo cítiť patričnú súhru, zohratosť a istotu. Obe dievčence sa zhostili svojho prednesu veľmi dobre. V podaní Speváckeho zboru Pravoslávnej bohosloveckej fakulty so svojou dirigentkou a vedúcou súboru Annou Derevaníkovou zazneli piesne „Blažen muž“ a „Preblahoslovena jesi“, autora Alexandra Archangelskijho Ďalej od Pavla Česnokova skladba „Blahoslvi duše moja“ a napokon dve koledy, „Prečistaja diva“ a „Car Izrailev“. Zbor spieval ukáznene, citovo, v pasážach, ktoré si to vyžadovali, intonačne na výške. Viktória Vajdová, držiteľka Ceny dekanky Pedagogickej fakulty, laureátka medzinárodnej speváckej súťaže Moyzesiana 2015 v klavírnom sprievode Daniela Šimčíka zaspievala Šostakovičovo dielo Pesni op. 86 – Vyruci meňa a Ľubit-neľubit. Od úvodných taktov piesne si získala obecenstvo veľmi jemným, precíteným spevom. Pôsobila ženskoscťou a spevácky sebedome, čo umocnilo jej výkon.

Nostro Canto už niekoľko rokov reprezentuje Prešovskú univerzitu v Prešove na výbornej úrovni. Pod taktovkou zakladateľky, umeleckej vedúcej a zbornajsterky Tatiány Švajkovej odznali piesne „The holly and the ivy“ od Johna Ruttera, Márie Podhradskej, „Nebo sa sklonilo k zemi“ a od Jána Cikkera „Dnešní deň se veselme“. Napriek tomu, že majú za sebou niekoľko úspešných koncertov na domácej aj zahraničnej scéne, prístupujú k interpretácii skladieb maximálne zodpovedne s udrzaním si vysokého renomé. Nebolo tomu inak ani na Adventom koncerte.

Kulmináciou adventného programu bola očakávaná Tichá noc, jedna z najznámejších koled, ktorá po prvýkrát zaznela v kostole sv. Mikuláša v Oberndorfe pri Salzburgu 24. decembra 1818. Prvá sloha v podaní sólistu Bence Asztalosa a jemného brumenda zboru zaznela grandiózne, v druhej a tretej slohe sa pripojil spevácky zbor Nostro Canto, kde vianočný hymnus znel maestoso. Po celý čas Tichej noci bolo badať nadšenie a obdiv z výkonu sólistu aj zboru, ktoré zapôsobilo na nejedného poslucháča – laického či s hudobným vzdelaním.

Finále bolo skutočným vrcholom adventného koncertu a všetci poslucháči si odniesli zo sebou domov kúsok z nádherných melódií, spevu, slova a myšlienok.

Adventný koncert, ktorý sa konal pod záštitou prof. PhDr. Petra Kónyu, rektora Prešovskej univerzity v Prešove, vyznel sviatočne, „zvestoval všetkým“ príjemnú atmosféru blížiacich sa vianočných sviatkov a niesol sa v príjemnom ovzduší v kruhu milovníkov hudby, spevu, slova. Všetkým pedagógom, umeleckým vedúcim a účinkujúcim za IV. Adventný koncert Prešovskej univerzity v Prešove patrí veľké ĎAKUJEME VÁM!

Po mimoriadne vydarenom kultúrnom podujatí sa uskutočnila pre všetkých prítomných ako aj účinkujúcich slávnostná recepcia v priestoroch PKO – Čierny orol.

PhDr. Viliam Tarjány, PhD.
tajomník RUČ

Foto: AV štúdio CCKV PU

NA PULZE – Ročník VIII, číslo 4, december 2015 – Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Evidenčné číslo: EV 2836/08, ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie), ISSN 1339-3448 (online vydanie)

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove, Ul. 17. novembra 15 – IČO 17 070 775 – email: redakcia@unipo.sk

Redakcia: Mgr. Kamila Urmaničová (šéfredaktorka) – Ing. Peter Halčko (zástupca šéfredaktorky)

Redakčná rada: prof. PhDr. Peter Kónyu, PhD., doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD., doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD., PhDr. Ľudmila Adamová, PhDr. Miron Pukan, PhD. ThLic. Emília Halagová, PhD., PhDr. Branislav Frk, PhD., Mgr. Richard Fedorko, PhD., Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD., Mgr. Lenka Tlučáková, PhD., PhDr. Iveta Ondriová, PhD., RNDr. František Franko, PhD., Bc. Veronika Bozdošová, Bc. Michaela Tuptová, Bc. Andrea Čajová

Foto na obálke: RNDr. František Franko, PhD. – Obálka: Marek Sedlák – Sadzba: Mgr. Gabriela Felix – Tlač: GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o. Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov redakcia nezodpovedá.

Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Príhovor rektora Prešovskej univerzity v Prešove

**Vážené kolegyně a kolegovia,
milí študenti,**

pomaly sa chýli ku koncu zimný semester a s ním sa končí aj devätnásty rok existencie našej univerzity. Máme za sebou ďalší náročný rok, v ktorom musela univerzita obhajovať a obhájiť svoju pozíciu v systéme vysokoškolského vzdelávania. Komplexná akreditácia, zavíšená práve v uplynulých mesiacoch priniesla nielen opätovné zaradenie Prešovskej univerzity medzi univerzitné vysoké školy, ale aj potvrdenie takmer všetkých existujúcich a priznanie nových práv, na uskutočňovanie študijných programov všetkých troch stupňov. Výsledky komplexnej akreditácie však zároveň odhalili aj slabé stránky a nedostatky univerzity, ktoré sa musia stať výzvou pre naše ďalšie zdokonaľovanie najmä vo vedecko-výskumnej oblasti v nasledujúcom období. Nebola to však len komplexná akreditácia, ktorá v tomto roku zamestnávala našu univerzitu. Začala sa výstavba vedeckého parku v areáli VŠA, ukončila sa stavba novej budovy Fakulty manažmentu, začali sa riešiť nové a pokračovali doterajšie domáce i medzinárodné výskumné projekty. Samozrejme, pokračovala takisto výučba vo všetkých študijných programoch, z ktorých niektoré bolo treba už v elektronickom systéme prispôsobiť výsledkom novej akreditácie a naša univerzita privítala podstatne viac zahraničných študentov ako v predchádzajúcich rokoch. A samozrejme, museli sa riešiť aj nespočetné problémy všedných dní. Popritom prebehli aj voľby nového rektora a na konci leta došlo k výmene vedenia univerzity.

O niekoľko týždňov privítame nový rok, ktorý pre univerzitu bude nemenej náročný, ako ten odchádzajúci. Popri zvýšenom dôraze na vybrané súčasti vedeckovýskumnej činnosti a zavádzaní nových študijných programov sa bude univerzita musieť vyrovnáť s ďalšími úlohami. Takou je zatraktívnenie štúdia pre domácich aj zahraničných študentov, skvalitnenie propagácie a takisto modernizácia. Aj keď alfou a omegou akýchkoľvek investícií sú financie, ktoré v našich podmienkach úplne závisia od grantových prostriedkov, bude nevyhnutné prikrčiť k rekonštrukcii výučbových priestorov, študentských domovov i úpravy vonkajšieho prostredia.

Čakajú nás posledné dni zimného semestra a po nich zaslúžené dni oddychu počas najkrajších sviatkov roka. Prajem Vám všetkým pokojné a príjemné prežitie Vianoc a po nich, šťastný vstup do nového roka, minimálne tak úspešného, ako bol ten predchádzajúci. Verím, že v týchto sviatočných dňoch si všetci oddýchnete od každodenných problémov a načerpáme novú energiu. Študenti na úspešné skladanie skúšok a zamestnanci na plnenie nových náročných úloh vo vedeckovýskumnej, pedagogickej a manažérskej činnosti.

**Požehnané Vianočné sviatky
a veľa šťastia v novom roku!**

Peter Kónya

Drahí pedagógovia, všetci zamestnanci a študenti Prešovskej univerzity!

Vianoce dnes dostávajú rôzne komerčné prívlastky, stávajú sa vynikajúcim reklamným artiklom. Ale skutočné Vianoce sú sviatkami Narodenia Ježiša Krista. On prišiel pre našu záchranu, aby sme mali večný život. Prišiel, aby sme si ani v najťažších chvíľach nemuseli zúfať, ale aby náš život mal zmysel.

8. decembra sme začali sláviť mimoriadny Svätý rok milosrdenstva, ktorý vyhlásil Svätý Otec František. V rôznych situáciách života potrebujeme stále znova uveriť a zakúsiť, že Boh je láska.

Do nového roka 2016 vám všetkým a vašim blízkym želim túto osobnú skúsenosť Božej lásky, aby ste sa nedali oklamať, že Boh vás nemá rád azda preto, že sa nie vždy zrealizujú vaše predstavy a plány. Lebo jeho plán s naším životom je ten najlepší, pretože je to plán lásky. Nech je táto skúsenosť s jeho láskou vo vašom živote taká silná, aby ste sa vždy dokázali rozhodovať s láskou a odpovedať tak na Božiu lásku, ktorou nás neustále zahŕňa.

Zároveň využívam túto príležitosť, aby som vám poďakoval za vašu prácu. Teším sa z úspechov Prešovskej univerzity a želim vám do nového roka ďalšie napredovanie v napĺňaní hlbokej myšlienky, charakterizujúcej pôsobenie Prešovskej univerzity – *viac ako vzdelanie...*

Želám vám milostiplné sviatky Narodenia Pána a nech vás Boh sprevádza každý deň nového roka svojim požehnaním v osobnom, rodinnom i pracovnom živote.

Christos raždajetsja! Slavite jeho!

Mons. Ján Babjak SJ
prešovský gréckokatolícky arcibiskup a metropolita

CHRISTOVO NARODENIE 2015/2016

Pre kresťanov je Narodenie Christa – Vianoce jednou z najvýznamnejších udalostí v dejinách ľudstva. Podstatou tohto sviatku je oslava príchodu Božej lásky, prinášajúcej plnosť života. Posolstvom Vianoc nie je nádherne vyzdobený stromček ani zháňanie darčiekov v nákupných centrách, veľkolepý štedrovečerný stôl či rozvoňávajúce domáce jedlo alebo povalovanie sa pred televízorom. Dnešnému človekovi to možno bude znieť neuveriteľne, ale skutočnou podstatou Vianoc je prijatie Božej lásky a osobné prežitie udalosti Christovho Narodenia ako vlastnej duchovnej skúsenosti.

Každý rok nám tento sviatok odhaľuje pravý zmysel ľudského bytia – život, naplnený láskou. Betlehemska hviezda svietila a ukazovala cestu k novonarodenému Božiemu Synovi pastierom i mágom, malým i veľkým, chudobným i bohatým. Nech aj naše srdcia zapálené láskou žiaria ako hviezdy v temnej noci tohto veku a pomáhajú každému, kto putuje do nebeskej vlasti.

Želám všetkým, aby sme žili v radosť. Aby sme si jeden od druhého nedržali odstup. Aby sme v ľudoch, čo nás obklopujú, uzreli Christa. Aby sme svoje okolie dokázali zohriať jediným pohľadom. Aby sme všetkým pomáhali bez nároku na pomoc. Aby sme jeden s druhým súcili, pretože toto je jediná šanca, ktorá nám bola daná – milovať každého v Bohu, každého bez výnimky. Pretože Boh k nám neprichádza prostredníctvom bohatstva, zdravia či postavenia – prichádza k nám prostredníctvom našej lásky...

Prajem všetkým požehnané Christovo Narodenie!

† **Rastislav**
pravoslávny arcibiskup prešovský,
metropolita českých krajín a Slovenska

Vážená akademická obec Prešovskej univerzity v Prešove, som vďačný, že sa k vám môžem prihovoriť v tomto pre kresťanov milostivom čase. Vianoce sú pre nás časom vteľovania Boha priamo medzi ľuďmi, do ich sveta a do ich životov. Viac ako dve tisícročia svedčíme o tom, že Boží svet je úzko a celkom konkrétne spojený so svetom ľudí. Aj dnes keď v tomto našom svete často prevláda beznádej, Božia prítomnosť mu predsa dodáva nádej.

Ako protipól úzkosti, vojnových konfliktov, zmätku a manipulácií, nám Ježiš predstavuje svojho milosrdného Otca, ako prameň nádeje. Ježiš prišiel, aby túto pravdu pomenoval. Božie princípy predstavené vo svetle Božieho Syna blahodárne formujú ľudské srdce. Ono sa tak stáva základnou bázou prijatia, odpustenia a zmierenia, či už v rodinách, alebo i vo vzťahoch medzi národmi.

Možno sa utešujeme tým, že o našu bezpečnosť sa postarajú politici či vojaci so zbraňami v rukách, avšak, musíme si priznať, že pred beznádejou v srdci nás žiadna armáda neochráni.

Preto vám všetkým do blížiacich sa vianočných dní prajem Boží pokoj v srdci a pevnú vieru, aby vás chránila pred každou formou beznádeje.

Mons. Bernard BOBER
košický arcibiskup

Vianočne reklamy, ktorými nás médiá pred Vianocami bombardujú, z každej strany pília naše uši. Oznamujú síce, že čas krásnych sviatkov sa blíži, ale degenerujú ich posolstvo do materiálnej konzumnej podoby. Takú podobu Vianoc však nemusíme prijať za svoju. Zvesť o narodenom betlehemskom dieťati síce preniká naše uši z každej strany, ale je otázka či preniká nami osobne, či sa stáva našou osobnou skúsenosťou.

Lukášovo evanjelium hovorí, že zvesť o narodení Spasiteľa počuli pastieri v noci na betlehemských stráňach. Zvesť, ktorú počuli a spôsob, akým zaznela prenikol ich uši a možno dvihol ich adrenalín, ale tam by cela záležitosť skončila, keby sa neboli vydali do Betlehema. Po prijatí zvesti pastieri si povedali „...*poďme až do Betlehema a pozrime sa, čo sa to stalo, čo nám oznámil Pán (L 2,15)*“. Neuspokojili sa s rečami a nadprirodzenou nebeskou udalosťou, ktorú zažili. Oni išli až do Betlehema. Neberú to povrchno, ale idú k meritu vecí. Skúmajú, čo za tou zvesťou skutočne je, a aký má pre nich význam. Šli a videli. To je postup, ktorý platí stále. Chod' cestou, ktorú naznačuje vianočná zvesť. Neostaň na povrchu, ale chod' „až“ k Narodenému, aby osobná skúsenosť s Ním Ti otvorila oči pre ponuku nebies pre Tvoj život.

Univerzita je miestom poznávania. Prajem všetkým, ktorí jej brány prekračujú, aby neostali na povrchu uspokojený pozlátkom Vianoc. Nech Vás túžba poznávať, ktorá je Vám vlastná, pohne ku krokom „až do Betlehema“, aby ste aj počas tohoročných Vianočných sviatkov mohli s radosťou vyznať: Narodil sa nám dnes Spasiteľ.

Požehnané Vianočné sviatky a šťastný Nový rok 2016 praje

Slavomír Sabol
biskup VD ECAV

Odovzdávanie ocenení v rámci spoločného zasadania akademickej obce a Akademického senátu

18.11.2015 sa konalo spoločné stretnutie akademickej obce a Akademického senátu, v rámci ktorého došlo k oceňovaniu fakúlt zamestnancov a študentov PU v Prešove za aktívnu účasť na živote univerzity.

Proces komplexnej akreditácie trval od júla 2013 a vyžadoval si mnoho práce. Aj na základe zdĺhavých príprav na proces komplexnej akreditácie sa rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, rozhodol oceniť tvorivých pracovníkov fakúlt a rektorátu PU. Odovzdávanie medailí prebiehalo v rámci spoločného stretnutia akademickej obce a Akademického senátu. Za významný podiel na výsledkoch komplexnej akreditácie Prešovskej univerzity v Prešove boli striebornými medailami ocenení dekáni Filozofickej fakulty a Fakulty humanitných a prírodných vied, ktoré sa v rámci výsledkov komplexnej akreditácie umiestnili na najvyšších priečkach.

„Myslím si, že je to výsledok značnej časti fakulty, najmä profesorov, docentov, ale aj odborných asistentov, ktorí majú obrovskú zásluhu na výsledkoch komplexnej akreditácie pre FF. Je potrebné už teraz myslieť na budúcu komplexnú akreditáciu, aby sme dokázali, že tieto výsledky neboli náhodné, ale opodstatnené,“ dodal dekan FF, prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc. Dekan FHPV, prof. RNDr. René Matlovič, PhD., chce aj na základe výsledkov komplexnej akreditácie pokračovať v nastolenom trende. „V dvoch oblastiach výskumu sa nám podarilo dosiahnuť hodnotenie špičkovej medzinárodnej kvality A-. Ďalším úspechom komplexnej akreditácie je, že FHPV ako prvá z fakúlt PU v Prešove ponúka inžiniersky program, a to fyzikálne inžinierstvo progresívnych materiálov.“

Šiestim fakultám bola udelená bronzová medaila. Rovnako bronzovou medailou boli ocenení aj členovia Rady pre komplexnú akreditáciu PU v Prešove. Člen Rady pre

komplexnú akreditáciu doc. PhDr. Martin Javor, PhD., dodal, že proces komplexnej akreditácie je kľúčový v akademickom prostredí „Veľmi si vážime, že pán rektor ohodnotil a ocenil našu prácu, lebo práve rada pre akreditáciu PU v Prešove niesla celú váhu komplexnej akreditácie. Všetci jej členovia si to uznanie zaslúžili.“

Pri príležitosti Medzinárodného Dňa študentstva a Dňa boja za slobodu a demokraciu rektor PU v Prešove odovzdal Pamätnú listinu trinástim študentom za vynikajúcu reprezentáciu a propagáciu PU v Prešove.

„Cítila som radosť a uspokojenie z toho, že naša snaha v rámci dobrovoľníctva, ale aj štúdia nevychádza navrho. Je dôležité pracovať na tom, čo nás baví a v čom sme dobrí,“ svoje pocity po ocenení vyjadrila aj študentka PBF, Bc. Natália Stanková.

Medzi ocenenými študentmi bol aj Bc. Ján Jendrichovský, ktorý sa zúčastňuje mnohých univerzitných podujatí, „Nemôžem povedať žeby ocenenie, ktoré som získal bolo pre mňa najväčšou odmenou. Najväčšou odmenou pre mňa je totižto fakt, že profesor Karol Horák vedie študentské divadlo našej univerzity a že dirigentka Tatiana Švajková je dirigentkou miešaného zboru Nostro Canto. Sú to pre mňa obrovské osobnosti a fachmani vo svojom obore.“

Na záver stretnutia rektor PU v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya vyzval celú akademickú obec k precíznej poctivej práci, ktorá bude zrkadlom budúcej komplexnej akreditácie.

Bc. Andrea Čajová
Foto: AV štúdio CCKV PU

Vianočná anketa

akademických funkcionárov PU v Prešove

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Dvojaká kapustnica: mäsitá a bezmäsitá.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Doma, v kruhu rodiny, teraz aj s vnúčatami a dúfam, že aj so synom, ktorý príde domov z ďalekého sveta.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Nedávam si žiadne tradičné predsavzatia. Na druhej strane si však plánujem svoje ciele na ďalší rok. V túto chvíľu (začiatkom decembra) je to z môjho hľadiska ešte ďaleko a okrem iného sa riadim heslom: „Nehovor svet, čo chceš urobiť, ale urob to!“

prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc.
dekan FF PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Vianočné sviatky sú dňami, kedy si pripomíname príchod toho najväčšieho Daru pre tento svet v osobe narodeného Božieho Dieťaťa. Štedrovečerný stôl svojou bohatosťou pokrmov, ktoré sú darmi, je teda obrazom toho najväčšieho Daru. Preto náš štedrovečerný stôl býva bohatý. Nechýbajú na ňom klasické pokrmy ako vianočné oblátky, med, cesnak, rôzne polievky, pirohy, mačanka s hríbkami, kapustnica, ryba atď. Je obrazom aj prieniku viacerých tradícií, nakoľko vzhľadom na moje predchádzajúce kňazské účinkovanie, majú v ňom zastúpenie jedlá z horného Zemplína, Spiša aj Šariša.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Vianočné sviatky sú nazývané aj sviatkami rodiny, lebo Ježiš prišiel na tento svet v rodine. Aj my prežívame sviatky Božieho narodenia spolu v rodinnom kruhu. Neodmysliteľne k ním patrí aj účasť na rôznych liturgických a v tom čase aj špecifických slávení v chráme, spievanie krásnych vianočných kolied, bohato vyzdobený stromček, návštevy príbuzných, ako aj dobrá vianočná rodinná lyžovačka a podobne.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Pri vstupe do nového kalendárneho roku 2016 sa moje predsavzatia odvíjajú z vianočného času v tej myšlienke, aby čaro Vianoc plné lásky, pokoja porozumenia, nechýbalo nikomu z nás nielen cez sviatočné dni, ale aby bolo v hojnej miere prítomné aj v našich každodenných životoch v priebehu celého nasledujúceho roku. Obohaťme sa krásou a hodnotami, ktoré nám ponúka Láska a šírme ich zároveň éterom nášho prostredia a života. V takejto atmosfére budú aj tie najnáročnejšie kritéria, ktoré sú na nás vo vysokoškolskom prostredí kladené, ľahšie zvládnuteľné. Chcem vyjadriť presvedčenie, že naša Alma mater Gréckokatolícka teologická fakulta PU v Prešove si zachová status fakulty, ktorá nielen uspela v hodnotení komplexnej akreditácie, ako aj v rebríčkoch iných agentúr, ale bude aj v ďalšom období úspešne napredovať.

Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.
dekan GTF PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Tradične sa mi štedrovečerný stôl spája s mixom kapustnice s hubami, mäsom a klobásou, vyprázaným kaprom so zemiakovým šalátom a ako dezert „Ježibabin“ krém, čiže pena z pečených jabĺk zjemnená čokoládovým pudíngom. Okrem tejto gastronomickojej dimenzie však považujem za omnoho významnejšiu ingredienciu štedrej večere pohodu a harmóniu sviatočnej atmosféry, ktorá sa jasne vymedzuje vo vzťahu k profánnemu charakteru našej hektickej bežnej každodennosti.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Uprednostňujeme pokojné destinácie mimo konzumného zhonu, najmä v horách. Najväčšie potešenie z pobytu mám v prípade inverzie. Hory sú zaliate slnkom a kotliny sú ponorené do nízkej oblačnosti.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Ozdraviť svoj životný štýl.

prof. RNDr. René Matlovič, PhD.
dekan FHPV PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Kapustnica, vyprázaná ryba, oblátky s medom, bobalky.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Doma v kruhu mojej rodiny.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

V mojom rodinnom živote: urobiť všetko pre to, aby som so svojimi najbližšími trávil čo najviac času. Zároveň prispieť čo najviac k tomu, aby boli šťastní.

V práci: pokračovať v ďalšom rozvíjaní pedagogickej úrovne a grantového výskumu fakulty manažmentu, v rozvíjaní jej ponuky atraktívnych študijných programov a dosiahnuť čo najväčšiu spokojnosť študentov a pracovníkov fakulty.

prof. Robert Štefko, Ph.D.
dekan FM PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Samozrejme cesnak s medom, potom opekance-bobalky s macom, vlašské orechy, sušené ovocie...

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Pretože pravoslávne bohoslužby počas veľkých sviatkov, ako sa zvykne vravieť, sú pomerne dlhé a obsahovo bohaté, veľa času trávim v chráme-cerkvi. Vtedy takmer metafyzicky pociťujem a precíťujem tu zlomovú epochu v dejinách, kedy sa končila éra starého sveta a začínala nová epocha v dejinách. Je pre mňa nesmierne vzrušujúce ponárať sa do hlbín

dejín, k prameňom novozákonnej éry a prežívať historický čas keď Pilát spravoval Judsko, keď nad Izraelčanmi vládol prvý nežidovský kráľ Herodes Veľký, keď na čele Rímskej ríše stal prvý cisár v dejinách Augustus-Octavianus, jednoducho povedané prežívať čas príchodu Mesiáša – Christa na tento svet. S tým je spojené aj to, že sa snažím viac čítať, hlavne knihy, ktoré sa týkajú ranej novozákonnej histórie, dejín židovského národa, helenizmu a Rímskej štátnosti. Z toho vyplýva, že skôr som doma. No ak je pekná zima, čo je v posledných rokoch skôr výnimkou, rád sa poprechádzam po prírode alebo idem zahrať hokej...

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Radšej si žiadne nedávam, aby som si potom nevyčítal, že som ich nesplnil. Alebo byť lepším?

prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.
dekan PBF PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Veľmi kyslá vianočná kapustnica, zemiakový šalát, ryba a rezeň, vianočné oplátky, med, cesnak a koláče (bohužiaľ asi 12 druhov koláčov od mojej mamy, z toho obvykle len 2 moje).

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Asi ako väčšina ľudí - doma, s mojimi blízkymi, pri televízore a vianočných rozprávkach, s knihou a niekedy príroda a Silvester s priateľmi.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Nemám novoročné, mám celoročné – neuskutočnené – menej sa stresovať, viac športovať a podobné nijako nie zvláštne ani nie predsavzatia ale želania...

doc. Ing. Jana Burgerová, PhD.
dekan PF PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Na našom štedrovečernom stole nesmie chýbať klasika - kapustnica, vyprážaná ryba resp. ryba na masle, to už kto ako má rád, oplátky s medom, opekance, koláč štedrák, pečená klobása s kyslou alebo červenou kapustou a nejaké sladké a slané drobnosti.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Tak asi ako väčšina v kruhu najbližších teda svojej rodiny. Tento sviatočný čas sa snažím využiť na malé zastavenie sa, odbúranie stresu a stretnutia s ľuďmi, na ktoré mi počas roka pre pracovnú vyťaženosť až toľko času neostáva.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Žiadne, lebo ja si zo zásady žiadne predsavzatia nikdy nedávam.

doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD.
dekan FŠ PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Štedrý večer je u nás hlavne rodinným sviatkom, kde sa stretne celá naša rodina. U nás na stole nesmú chýbať oblátky s medom, kapustnica, niekoľko druhov rýb a zemiakový šalát. Máme ale ešte jeden náš zvyk, každý kto sedí pri stole má aj mandarínku, ktorú rozdelí medzi všetkých. Nikdy nezabudneme pripraviť aj tanier pre tých, ktorí tu už s nami nie sú.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Štedrý večer a prvý sviatok vianočný trávime spolu s dcérami a ich rodinami doma. S manželom potom odchádzame do Tatier a vraciame sa spravidla po Novom roku. Toto praktizujeme už roky, keďže celá moja rodina žije pod Tatrami, a to je práve čas na stretnutie sa s nimi. Kým boli deti malé viac času sme strávili doma v Prešove. Keď dospeli, odrazu mali svoje rodiny a my s manželom sme ostali sami, hovorí sa tomu „syndróm prázdneho hniezda“, preto čas po Vianociach trávime spoločne na horách, kde sa pozitívne naladíme na nastávajúci rok.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Nezvyknem si dávať predsavzatia, lebo keď som si ich v minulosti dávala, nepodarilo sa mi ich splniť. Problémy, pred ktoré ma život postaví musím riešiť operatívne. Najviac čo si želim do nového roka je plná priehrsť zdravia mojím najbližším, kolegom, spolupracovníkom ale aj všetkým ľuďom dobrej vôle. Lebo citát „Keď sme zdraví máme tisíc želaní a keď sme chorí, máme iba jedno – byť zdraví“, nie je len fráza, ale skutočnosť, ktorú vieme potvrdiť len my, zdravotníci.

Dr.h.c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD.
dekan FZO PU

Čo u Vás nesmie na štedrovečernom stole chýbať?

Štandardná štedrá večera. Základom sú vianočné oblátky, kapustnica, tri druhy klobás, mäsové a samozrejme klasický zemiakový šalát, vyprážaná ryba a pre deti aj rezeň.

Ako obvykle trávite vianočné sviatky?

Štedrý deň trávim v kruhu najbližšej rodiny doma. V našej rodine máme zaužívaný zvyk, ktorý zaviedla ešte moja mama, ktorá celú rodinu vždy v prvý sviatok vianočný pohostila. Dnes sa v tejto tradícii pokračuje u nás doma, s chutným menu, ktoré pozostáva z kuracej polievky, morčacieho mäsa, červenej kapusty a knedle.

Aké sú Vaše predsavzatia do nového roka 2016?

Predsavzatia si z princípu nedávam, pretože tie vianočné aj tak nikdy nedodržím. Ale mám jedno celoročné, typicky ženské samozrejme – schudnúť. ☺

Ing. Mária Nováková
kvestorka PU

Bc. Andrea Čajová

Výsledky komplexnej akreditácie zaujímali aj médiá

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., zvolal 18.11.2015 tlačovú besedu, v ktorej informoval o potvrdených výsledkoch komplexnej akreditácie. Proces akreditácie prebiehal na 22 vysokých školách a univerzitách na Slovensku od júla 2014.

Pri obhajovaní statusu univerzity bola skúmaná výskumná činnosť vysokej školy, uskutočňovanie študijných programov tretieho stupňa, zároveň aj štruktúra študijných programov poskytovaných vysokou školou. Proces komplexnej akreditácie si vyžadoval mnoho príprav, výsledkom čoho bolo, že Prešovská univerzita v Prešove dodala 8 500 infolistov, vyplnila 616 formulárov, 172 žiadostí a 25 žiadostí o habilitačné konanie a konanie na profesúru. Spoločne zaslala súbor k posúdeniu o veľkosti 400 MB.

Úspechom komplexnej akreditácie je aj umiestnenie Filozofickej fakulty PU na prvom mieste v rámci slovenských univerzít v oblasti humanitných vied, tiež historických vied a etnológie, kde získali hodnotenie A. Rovnako úspechom bolo získanie hodnotenia A, ktoré si vyslúžili spoločenské a behaviorálne vedy na Filozofickej fakulte PU v Prešove, tiež humanitné vedy na Gréckokatolíckej teologickej fakulte. Rovnako aj environmentalistika a ekológia, tiež oblasť vied o vesmíre na Fakulte humanitných a prírodných vied PU v Prešove boli rovnako hodnotené výsledkom A-

Rektor PU v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. je s výsledkami komplexnej akreditácie spokojný: „Najdôležitejšie bolo obhájenie potvrdenia zaradenia medzi univerzitné vysoké školy, preto sme s výsledkami

spokojní. Viacerým vysokým školám na Slovensku sa to nepodarilo.“

Prešovská univerzita v Prešove ponúka celkovo 172 novo – akreditovaných študijných oborov na ôsmich fakultách a dvoch ústavoch, na ktorých v súčasnosti študuje takmer 9300 študentov v oboch formách a na všetkých stupňoch štúdia. „Vždy je praktickejšie očakávať horší výsledok, verili sme však, že výsledok bude dobrý,“ dodal rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

Komplexná akreditácia priniesla na PU v Prešove aj nové študijné programy. Budúci študenti sa budú môcť zamerať na štúdium kultúrneho dedičstva na Filozofickej fakulte, tiež fyzikálne inžinierstvo na Fakulte humanitných a prírodných vied.

Výsledky komplexnej akreditácie sú platné na obdobie šiestich rokov. Prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., ktorý je novým rektorom PU v Prešove od začiatku tohto akademického roka, vyzval pracovníkov aj študentov univerzity k svedomitej práci, ktorá bude zárukou ďalších úspechov aj v procese budúcej komplexnej akreditácie.

Bc. Andrea Čajová
Foto: Bc. Andrea Čajová

Medzinárodná vedecká konferencia na PU

Začiatkom decembra sa v Centre excelentnosti sociohistorického a kultúrneho výskumu Prešovskej univerzity v Prešove konala konferencia s medzinárodnou účasťou. Takmer štyridsať účastníkov z našej univerzity, tiež zo zahraničia diskutovalo na tému Snem r. 1715 a multikonfesijsná uhorská spoločnosť v 18. storočí.

Inštitút histórie spoločne s Centrom excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu zorganizovali 2. a 3. decembra medzinárodnú vedeckú konferenciu, na ktorej svoje príspevky predstavilo 38 účastníkov z našej univerzity, tiež iných slovenských či maďarských univerzít. Široký

okruh vedecko-výskumných pracovníkov diskutoval na mnohé témy z oblasti histórie.

Účastníci konferencie sa na pôde Prešovskej univerzity v Prešove pri príležitosti medzinárodnej konferencie stretávajú pravidelne. Organizátori konferencie dúfajú v pokračovanie spolupráce.

Bc. Andrea Čajová
Foto: AV štúdio CCKV PU

Prvé zasadnutie Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove

Posledný novembrový deň sa konalo prvé zasadnutie Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove. Vedecká rada zasadala v novom zložení a rokovala o viacerých bodoch života na univerzite.

Prvé zasadanie Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove sa konalo 30.11.2015. Súčasťou zasadania bolo aj odovzdávanie menovacích dekrétov členom vedeckej rady. Vedecká rada PU v Prešove pozostáva zo 45 členov. Predseda vedeckej rady a rektor PU v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.: „Pri kreovaní Vedeckej rady PU v Prešove bolo podstatné, aby boli zastúpené všetky fakulty univerzity, študijné programy, v ktorých prebieha štúdium aj na treťom – doktorandskom stupni štúdia. Pri externých členoch Vedeckej rady PU v Prešove sme sa snažili vybrať významné osobnosti nášho vedeckého života, ktoré majú blízko k Prešovskej univerzite v Prešove.“

Jedným z bodov programu bolo schválenie návrhu ocenenia zlatou medailou profesorov v dôchodkovom veku, ktorí aktívne pôsobia na pôde Prešovskej univerzity v Prešove. Podpredseda Vedeckej rady PU v Prešove, prof. PhDr. Milan Portík, PhD., podporil myšlienku ocenenia univerzitných profesorov, „Všetci navrhnutí profesori na ocenenie zlatou medailou sa významnou mierou podieľajú na dianí univerzity a fakúlt. Ich práca je pre PU v Prešove dôležitá.“ Členovia Vedeckej rady podporili návrh a siedmi univerzitní profesori budú ocenení zlatou medailou.

Ďalším bodom stretnutia bolo prerokovanie udelenia titulu „doctor honoris causa“ Alexandrovi Leonidovičovi Dvorkinovi, z vedného odboru pravoslávna teológia na Prešovskej univerzite v Prešove. Členovia Vedeckej rady rovnako odsúhlasili udelenie tohto titulu.

Posledným bodom programu bolo oboznámenie členov Vedeckej rady s výsledkami komplexnej akreditácie.

Na záver zasadania rektor PU v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. zaželel členom Vedeckej rady pokojné vianočné sviatky.

Bc. Andrea Čajová
Foto: AV štúdio CCKV PU

Podpora medzinárodnej spolupráce

Medziuniverzitné zmluvy o spolupráci podporujú mobility študentov, doktorandov a vedecko-pedagogických pracovníkov. Tiež výmenu študijných materiálov a publikácií, vedecko-výskumnú spoluprácu na projektoch, publikáciu výsledkov a vedecké stretnutia vo forme prednášok, seminárov a konferencií.

Rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., spoločne s prorektorom pre vonkajšie vzťahy, doc. Ing. Ladislavom Suhányim, PhD., navštívili v priebehu semestra niekoľko zahraničných univerzít s cieľom podpory medzinárodnej spolupráce. Dňa 10. novembra 2015 došlo k podpisu bilaterálnej zmluvy o spolupráci medzi Prešovskou univerzitou v Prešove a Debrecínskou univerzitou, ktorá je predĺžením doteraz platnej zmluvy. Debrecínska univerzita má dlhoročnú tradíciu vzdelávania, ktorá siaha až do 16. storočia. V súčasnosti ponúka vzdelanie na 14 fakultách, napríklad v oblasti medicíny, farmácie, vedy a techniky, ekonomiky či informatiky a mnohých iných.

Podpisom zmluvy sa potvrdila fungujúca 25 ročná tradícia spolupodieľania sa na vedeckom živote, výskume a výučbe oboch univerzít. „Medzinárodná spolupráca s univerzitou v Debrecíne je pre nás nesmierne dôležitá aj preto, lebo predstavuje pokračovanie dlhej dvadsaťpäťročnej tradície. Verím, že i v budúcom štvrtstoročí budú naše univerzity udržiavať blízke vzťahy“ dodal rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

Rektor Debrecínskej univerzity, prof. Dr. Szilvássy Zoltán, vníma medzinárodnú spoluprácu, ako spôsob udržiavania dobrých vzťahov s okolitými krajinami. Dodáva, že „cieľom spolupráce je aj udržanie kontaktov s historicky prepojenými stredoeurópskymi univerzitami, akou je aj Prešovská univerzita v Prešove.“

Nová dohoda o spolupráci s Vysokou školou Františka II. Rákocziho v Berehove na Ukrajine

Dňa 23.11.2015 navštívil Rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., spoločne s prorektorom pre vonkajšie vzťahy, doc. Ing. Ladislavom Suhányim, PhD., aj Zakarpatskú vysokú školu Františka Rákocziho II. v Berehove, s cieľom uzatvorenia medzinárodnej spolupráce. Vysoká škola Františka II. Rákocziho v Berehove na Ukrajine funguje od

roku 1996. Vzdelávanie prebieha na 9 fakultách, ktoré ponúkajú podobné portfólio študijných programov ako fakulty našej univerzity. V súčasnosti zažíva táto vysoká škola výrazný rozmach, ktorého výsledkom je aj výstavba nových moderných priestorov, ako aj revitalizácia a modernizácia už existujúcich, čo by jej mohla závidieť nejedna vzdelávacia inštitúcia západnej a strednej Európy.

Spolupráca medzi univerzitami bola uzatvorená podpisom bilaterálnej zmluvy medzi rektorom PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., a prezidentkou Vysoké školy Františka II. Rákocziho v Berehove na Ukrajine, dr. Orosz Ildikó. Spolupráca predstavuje zabezpečenie podieľania sa na mnohých spoločných aktivitách. Podpisom zmluvy obe vysokoškolské inštitúcie vyjadrili záujem vzájomne si pomáhať v pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti. Ďalším prínosom spolupráce bude rozšírenie mobilít zamestnancov a študentov, tiež podpora a spolupodieľanie sa na organizácii vedeckých stretnutí či konferencií.

Nové možnosti spolupráce v stredoeurópskom akademickom priestore

Začiatkom budúceho semestra plánuje vedenie PU v Prešove zavrieť doterajšiu inštitucionálnu spoluprácu a už absolvované rokovanie s partnerskými univerzitami, uzatvorením nových zmlúv o spolupráci. Budú sa týkať dvoch významných univerzít západne od našich hraníc – Karlovej univerzity v Prahe a Univerzity v Grazi.

Bc. Andrea Čajová
Foto: unideb.hu

Organizačné zmeny na Prešovskej univerzite v Prešove

Schválením Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove dochádza na jej pôde k zmenám v organizačnej štruktúre. Návrhy vedenia PU v Prešove podporili členovia Akademického senátu, ktorý zasadal začiatkom decembra.

S novým vedením PU v Prešove dochádza k zmenám v štruktúre univerzity, resp. jej prispôbeniu novým požiadavkám doby. Jednou z navrhovaných zmien je vznik Centra kultúry a jazyka národnostných menšín na pôde univerzity. Spomínané centrum vzniká spojením už existujúcich ústavov. Zjednotí sa tak Ústav rusínskeho jazyka a kultúry, tiež Ústav róm-ských štúdií a Ústav maďarského jazyka a kultúry. Vznik Centra kultúry a jazyka národnostných menšín, ktorý by mal byť jediným svojho druhu na Slovensku podporili aj členovia Akademického senátu.

Jednou z priorit nového vedenia univerzity je aj väčšia podpora marketingu univerzity a jej bližší kontakt s verejnosťou, médiami, no hlavne uchádzačmi o štúdium. Výsledkom toho je aj vznik Oddelenia marketingu na Útvare vonkajších vzťahov a marketingu univerzity. Úlohou tohto útvaru bude popri rôznych marketingových aktivitách, koordinovať zmluvnú spoluprácu univerzity so zahraničnými vysokými školami, koordinovať študentské a učiteľské mobility a tiež spolupracovať s celouniverzitnými pracoviskami pri rôznych marketingových aktivitách, či zabezpečovať účasť univerzity na výstavách a veľtrhoch. Vytvorením marketingového oddelenia dôjde k zrušeniu UNIPOCENTRA, pričom jeho aktivity a povinnosti preberie práve spomínaný úsek. Centrum prvého kontaktu, ktoré sa nachádza za vstupom do budovy VŠA sa stane

informačným a marketingovým strediskom univerzity.

Spomínané aktivity má riadiť nový prorektor pre vonkajšie vzťahy doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD., „úlohy a činnosti, ktoré doteraz UNIPOCENTRUM plnilo, prechádzajú do pôsobnosti novovzniknutého marketingového oddelenia patriaceho pod úsek, ktorý som dostal ako prorektor na starosť. V nastávajúcom období sa budeme snažiť aj o ďalšie zlepšovanie služieb ponúkaných študentom Prešovskej univerzity v Prešove. Kvalita našej univerzity sa premietla aj v komplexnej akreditácii, kde sme opäť obhájili naše postavenie a titul Univerzita. Takéto posolstvá je potrebné dostať aj do povedomia externého prostredia univerzity, či už hovoríme o verejnosti, budúcich študentoch alebo zamestnávateľoch, podnikateľskej sfére,“ k úlohám nového oddelenia uviedol pán prorektor:

V rámci organizačných zmien na univerzite dochádza k zániku Ústavu ázijských štúdií PU v Prešove. Rozbehnuté projekty a aktivity ústavu preberie Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove a Útvar vonkajších vzťahov a marketingu.

Bc. Andrea Čajová
Foto: archív PU v Prešove

Univerzitný vedecký park **TECHNICOM** pre inovačné aplikácie s podporou znalostných technológií je projekt vzniknutý na základe spolupráce troch najväčších východoslovenských univerzít. Hlavným partnerom a zároveň žiadateľom projektu je Technická univerzita v Košiciach. Do projektu sa okrem Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach zapojila aj Prešovská univerzita v Prešove, ktorej boli priradené celkové oprávnené výdavky v objeme 4 500 133,34 Eur.

Realizácia projektu **TECHNICOM** začala v júni 2013 a 16.11.2015 sa v rámci projektu otváralo fyzikálne laboratórium **DYNACOOOL** na Katedre fyziky matematiky a techniky na Fakulte humanitných a prírodných vied. Dekan FHPV PU v Prešove, prof. RNDr. René Matlovič, PhD., pokladá pokrok v rámci infraštruktúry fakulty za nevyhnutný. „Vybudovanie nového fyzikálneho laboratória **DYNACOOOL** a jeho vybavenie unikátnou aparatúrou bolo dôležitým krokom najmä kvôli tomu, že materiálový výskum patrí medzi priority aj v rámci európskeho výskumu. Na základe toho sa FHPV PU v Prešove stala dôležitým aktérom práve na tomto poli.“

Nové fyzikálne laboratórium, ako ho študenti nazvali 'COOLAB', prinesie nové možnosti výskumu, ale i vzdelávania na FHPV. „Laboratórium sa dokáže dostať na úroveň veľmi nízkych teplôt, až do $-271\text{ }^{\circ}\text{C}$. Výsledky získané pri vedeckom výskume budú využívať aj študenti, ktorí sa tak dostanú k najnovším výtobytkom. Navyše, budú môcť vykonávať vlastné výskumy na špičkových zariadeniach,“ dodal zodpovedný rieši-

teľ aktivity s tematikou Environmentálne inžinierstvo prof. RNDr. Marián Reiffers, DrSc.

Nové technické laboratórium **DYNACOOOL** bude kľúčovým pracoviskom najmä pri realizácii základného a aplikovaného výskumu v rámci **TECHNICOMU** a výučbe v odbore Fyzikálne inžinierstvo progresívnych materiálov.

Prorektor pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality, doc. Ing. Peter Adamišín, PhD., podotýka, že projekt **TECHNICOM** prináša na univerzitu viaceré benefity. Okrem vybavenia vybraných pracovísk špičkovou laboratórnou technikou, chápe projekt aj ako možnosť spolupráce, „Jedným z prínosov spolupráce na projekte **TECHNICOM** s dvoma univerzitami, TUKE a UPJŠ, je spoločný výskum a vzájomné vymieňanie si skúseností či zistení v oblasti vedecko-výskumnej činnosti. Dôležitá je tiež realizácia aplikovaného výskumu pre potreby hospodárskej praxe.“ Na PU v Prešove dôjde na základe projektu k výstavbe nových výskumných priestorov **UNIPOLAB** a jeho vybavenie špičkovou prístrojovou a laboratórnou technikou.

Bc. Andrea Čajová
Foto: AV štúdio CCKV PU

„Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“

Rektor na radnici

Primátorka mesta Prešov Andrea Turčanová prijala novozvoleného rektora Prešovskej univerzity v Prešove Petra Kóny.

Išlo o prvú oficiálnu návštevu rektora Petra Kóny na radnici po jeho uvedení do funkcie. V rozhovore si obaja partneri načrtli predovšetkým možnosti pokračo-

vania spolupráce medzi mestom Prešov a Prešovskou univerzitou, ale aj konkrétne činnosti, ktoré by pomohli či už rozvoju mesta, alebo univerzity.

„Myslím si, že máme aj mnoho vzájomných tém na spoluprácu,“ skonštatoval Peter Kóny. Primátorka Andrea Turčanová zareagovala, že možnosti vidí v zapojení

sa jednotlivých fakúlt do reálnych projektov zameraných či už na turistický rozvoj, alebo na šport: „Univerzita má veľa fakúlt, ktorých využitie vidím aj v prospech rozvoja mesta,“ dodala. Primátorka rektora oboznámila aj s možnosťami spolupráce, ktoré sa univerzite otvárajú po jej návšteve partnerského mesta Pittsburgh.

Hovorilo sa však aj o financovaní a o základných funkciách mesta Prešov a o ich prepojení s akademickým životom. „Sme si jedno-ducho súdení,“ pripomenul rektor univerzity.

Milan Grejták

Foto: archív MsÚ v Prešove

Prešovská univerzita v Prešove na veľtrhu vzdelávania

V Spoločenskom pavilóne v Košiciach sa 24. – 26. novembra 2015 konal už 9. ročník Medzinárodného veľtrhu vzdelávania PRO EDUCO. Veľtrh sa každoročne zameriava na prezentáciu a ponuku vzdelávania a uplatnenia sa absolventov základných, stredných a vysokých škôl na trhu práce. Na ploche viac ako 1500 m² sa prezentovalo dohromady 78 vystavovateľov z toho 21 vysokých škôl a univerzít zo Slovenska a Českej republiky. Súčasťou veľtrhu bol aj bohatý sprievodný program realizovaný formou workshopov, prezentácií, seminárov a konferencií.

Na veľtrhu už tradične nechýbala ani Prešovská univerzita v Prešove, ktorú v priebehu troch výstavných dní zastupovali a prezentovali pracovníčky UNIPOCENTRA PU. „PRO EDUCO je najväčším veľtrhom vzdelávania organizovaným na východnom Slovensku a počas troch dní sa na ňom zúčastnilo takmer 8 000 žiakov základných a stredných škôl. Veľká časť našich aktuálnych študentov je práve z východného Slovenska, a práve preto nikdy nepodceňujeme účasť na tomto veľtrhu, aj keď sa na ňom vo väčšej miere zúčastňujú stredné školy. Aj toto podujatie ukázalo, že Prešovská univerzita v Prešove sa teší priazni stredoškolských študentov a ich výchovných poradcov, a tak si stále udržiava silné postavenie medzi ostatnými univerzitami a vysokými školami na Slovensku. Tohtoročné Pro Educo potvrdilo trend z ostatných veľtrhov, kde sme zaznamenali najvyšší záujem o študijné programy Fakulty zdravotníckych odborov, Pedagogickej fakulty a Fakulty manažmentu,“ konštatovala Mária Mihaliková.

Mgr. Jana Palenčárová

Foto: UNIPOCENTRUM PU

Zástupcovia Prešovskej univerzity v Prešove vo vzdelávacích inštitúciách v Pittsburghu

Pittsburgh v americkej Pensylvánii je partnerským mestom Prešova a sídlom viacerých významných vzdelávacích inštitúcií. Jednu z najväčších a najvýznamnejších, The University of Pittsburgh, ale aj iné, navštívili zástupcovia Prešovskej univerzity v Prešove.

V meste Pittsburgh žije jedna z najväčších komunít amerických Slovákov. Najväčšia vysokoškolská inštitúcia v meste, The University of Pittsburgh, má medzi svojimi programami aj slovenský jazyk a literatúru. Program Slovak studies, ktorý je súčasťou spoločnej katedry slovanských jazykov, vedie PhDr. Martin Votruba, D.E.S., PhD. Priamo na pôde The University of Pittsburgh sa stretol s prorektorkou PU pre vzdelávanie, doc. PhDr. Martinou Kášovou, PhD. a prodekanom Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU, doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabrielom Paľom, PhD.

Samotné štúdium slovenského jazyka je podľa slov hostiteľa na užívateľskej úrovni, obvykle je súčasťou širšieho celku slovanských jazykov a slavistických štúdií. Na stretnutí hovorili aj o systéme financovania vysokého školstva v USA, ktorý je odlišný hlavne v tom, že väčšinu

zdrojov tvoria neštátne granty, s vysokým podielom financovania štúdií priamo študentmi. Od zisku z grantov sa odvíja aj hodnotenie úspešnosti jednotlivých programov.

Zástupcovia Prešovskej univerzity v Prešove sa stretli aj s primátorom Pittsburghu pánom Billom Pedutom. Podľa jeho slov bolo mesto dlhé roky v útlme. Kedysi Pittsburghu dominoval oceľiar-sky priemysel, ktorý má v meste stále silné zázemie. V posledných dvoch desaťročiach začali klásť jeho predstavitelia dôraz na vývoj technológií, vzdelávanie, výskum, a to predovšetkým v oblasti zdravotníctva. Prechod z ťažkého priemyslu na technológie bol náročný, výsledky sa nedostavili okamžite, ale v priebehu dvoch desaťročí sa situácia zmenila. Počet obyvateľov mesta začal znovu rásť, Pittsburgh sa stal rešpektovaným mestom, kladúcim dôraz na znalostnú ekonomiku, zdravotnícke služby s vysokou pridanou hodnotou, výskum a nové technológie.

Predstavitelia PU navštívili aj jednu z najvýznamnejších katolíckych stredných škôl v Pittsburghu Bishop Canevin High School,

ktorá je otvorená študentom zo zahraničia a navštevujú ju už aj prví študenti z Prešova. Škola má vysoký rating, takmer stopercentnú úspešnosť prijatia na vysoké školy a ponúka širokú škálu programov. Náklady na štúdium sú aj v prípade Bishop Canevin High School vysoké, avšak viac než polovica študentov poberá štipendium, buď priamo školské, alebo z externých zdrojov. Riaditeľ Bishop Canevin High School, pán Keneth Sinagra, sa vyjadril, že pre zahraničných študentov, ktorí ukončia svoje stredoškolské štúdiá vo svojej krajine, je výhodné pred nástupom na americkú školu absolvovať aj ročné štúdium na high school, pričom túto možnosť využívajú. Po návrate z Pittsburghu sa na úrovni mesta uskutočnila prezentácia tejto high school zástupcom 6 prešovských gymnázií.

doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD.
Foto: archív PU v Prešove

Svätý Mikuláš na univerzite

Svätý Mikuláš neobišiel ani Prešovskú univerzitu v Prešove. V pondelok 7. decembra navštívil aj so svojimi čertovskými a anjelskými pomocníkmi jedáleň našej univerzity. Mikulášovi napomáhal aj folklórny súbor Torysa, ktorý deti potešil vianočným vystúpením, veselými pesničkami a samozrejme aj sladkosťami.

Všetky poslušné deti si so sebou odniesli sladký mikulášsky balíček, no ešte predtým museli Mikulášovi zarecitovať:

*Mikulášku, dobrý strýčku,
modlím sa ti modlitbičku,
spínam k tebe ručičky,
prosím dones balíčky.*

Bc. Andrea Čajová
Foto: AV štúdio CCKV PU

Geografi na noci výskumníkov v Košiciach

Mesiac september so sebou prináša začiatok nového akademického roka nielen na väčšine slovenských, ale aj zahraničných univerzitách. Práve v tomto období sa viacero slovenských univerzít, výskumných ústavov Slovenskej akadémie vied či ďalších vedeckých inštitúcií už po deviatykrát zapojilo do celoeurópskej Noci výskumníkov, aby prezentovalo a spopularizovalo vedu a svoje vedecké úspechy pred očami širokej verejnosti.

Festival vedy Európska noc výskumníkov je projekt podporovaný novým rámcovým programom Európskej komisie na podporu výskumu, vývoja a inovácií - Horizon 2020, v časti - Marie Skłodowska-Curie actions. Noc výskumníkov je paralelne organizovaná v 33 štátoch Európy a hlavnou snahou komisie je pod mottom „Researchers are among us“ - Výskumníci sú medzi nami, priblížiť verejnosti výskumníkov ako „obyčajných“ ľudí s neobyčajným povolaním. Vysvetliť, čo ich priviedlo k povolaniu výskumníka, čo ich motivuje k neustálemu bádaniu, aké otázky si najčastejšie kladú, k čomu ich práca priviedla a kde je možné výsledky ich výskumu uplatniť v bežnom živote.

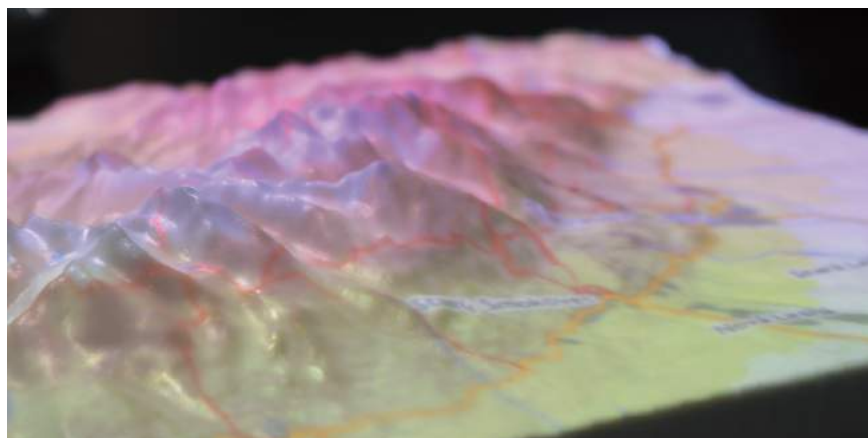
Na Slovensku sa akcia konala tradične posledný septembrový piatok - 25. 9. 2015 v piatich mestách (Bratislava, B. Bystrica, Žilina, Košice, Tatranská Lomnica). Minulý rok sa do festivalu vedy zapojilo viac ako 1 000 vedcov a výskumníkov, vyše 22 000 žiakov a študentov a na všetkých podujatiach sa zúčastnilo dovedna 177 000 návštevníkov. Hlavný organizátor podujatia bola Slovenská organizácia pre

výskumné a vývojové aktivity za pomoci Slovenskej akadémie vied, portálu EurActiv.sk a Centra vedecko-technických informácií SR, čo bolo zárukou bohatého a maximálne pestrého programu, ktorý oslovil všetky vekové kategórie a záujmové skupiny. Špeciálnou cieľovou skupinou projektu sú deti v školskom veku, pričom dôraz je kladený predovšetkým na zvýšenie ich záujmu o štúdium prírodných vied a technických smerov na vysokých školách.

Práve mesto Košice sa v tento deň stalo domovom aj pre prešovských geografov z Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU, ktorí získali možnosť prezentovať svoje vedecké úspechy na tomto prestížnom podujatí už druhý rok po sebe. V priestoroch obchodného centra Atrium Optima sa s takmer 40 vedeckými stánkami zaradili do klubu vedcov, ktorí tu absolvovali celodenný maratón propagácie svojich objavov, vynálezov či nových poznatkov. Naši geografi, v zložení Mgr. Miloslav Michalko, PhD., RNDr. Vladimír Solár, PhD., RNDr. Martin Angelovič, PhD., RNDr. Slavomír Bucher,

PhD., Mgr. Jana Michalková, Ing. Mgr. Silvia Slivková, Mgr. Tomáš Pasternák a Mgr. Viktor Verba, na festivale prezentovali využitie najmodernejších 3D technológií v geografickom výskume. Návštevníkov veľmi zaujal náš interaktívny 3D model Vysokých Tatier (obr. 1), ktorý bolo možné otáčať v rôznych smeroch a približovať sa v ňom do veľkých detailov. Najmladších návštevníkov zaujala práve možnosť skúsiť si ovládanie tohto modelu na vlastnej koži, a tak pochopiť a uvedomiť si vnímanie priestoru pomocou virtuálnej reality. Najväčší úspech však zaznamenal prototyp nasvieteného 3D modelu Vysokých Tatier (obr. 2). Ten pozostával z bieleho modelu Tatier vytlačeného na 3D tlačiarňi na našej univerzite a z mikroprojektoru, ktorý naň premietal jednotlivé priestorové javy v slučke. Tak sa nám podarilo vytvoriť istú formu interaktívneho modelu v plastickej vizualizácii, ktorý prilákal ako mladých, tak aj starších záujemcov. Naš stánok, ktorý patrilo plošne k jedným z najväčších na podujatí poctilo návštevou aj vedúci našej katedry doc. RNDr. Radoslav Klamár, PhD. Celú akciu hodnotíme ako veľmi vydarený projekt nielen z dôvodu prezentovania svojich vedeckých úspechov, ale vnímali sme ju aj ako možnosť podeliť sa s našou prácou s verejnosťou, a najmä s mladou generáciou, pre ktorú sú takéto podujatia veľkým impulzom či motiváciou pre štúdium a záujem o vedu.

Mgr. Miloslav Michalko, PhD.
Foto: archív Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU

Prešovskí geografi pokorili najvyšší vrch Čergova

Na začiatku októbra zorganizovali geografi z Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky pôsobiacej na Prešovskej univerzite v Prešove akciu s názvom „Výstup prešovských geografov na najvyšší vrch Čergova“. Tento turistický deň bol po výstupe na Šimonku v Slanských vrchoch v minulom akademickom roku druhým pokusom o zdolanie jedného z viacerých zaujímavých vrcholov nachádzajúcich sa v blízkosti Prešova. Na podujatí sa okrem študentov geografie zúčastnili aj viacerí pedagógovia a doktorandi, spoločne s vedúcim katedry doc. RNDr. Radoslavom Klamárom, PhD.

Začiatok v Lutine

Výstup na Minčol (1157 m n.m.) začali geografi v Lutine, najväčšom a najvýznamnejšom pútnickom mieste gréckokatolíckych veriacich na Slovensku. Tu sa dozvedeli zaujímavé informácie súvisiace s históriou putovania do Lutiny, navštívili tiež Baziliku Zosnutia Presvätej Bohorodičky, kde mali možnosť obdivovať miniatúry drevených chrámov, nachádzajúcich sa v jej areáli v miestnom miniskanzene. Návštevu Lutiny ukončili obhliadkou nového dreveného Chrámu Svätej Rodiny a výstupom na vyhliadkovú vežu, ktorá ponúkla nádherné výhľady na široké okolie tohto pútnického miesta. Odtiaľ sa cez Lutinskú horu dostali geografi na Hanigovský hrad, kde si prezreli práce práve realizovaného archeologického výskumu ako i samotnú zrúcaninu piateho najvyššie položeného hradu na Slovensku. Z hradu ich kroky smerovali na hlavný hrebeň Čergova, ktorý je známy svojím hôľnatým charakterom a výskytom typickej horskej kveteny Karpát. Samotný Minčol zdolali geografi za menšej nepriazne počasia, ale o to viac s príjemnými pocitmi zo zdolania najvyššieho vrcholu tohto malebného pohoria. Po krátkom oddychu a menšom občerstvení v lone okolitej prírody nasledoval zostup do Kamenice, odkiaľ sa účastníci výstupu vrátili späť do Prešova.

Spokojnosť študentov

„Hlavným impulzom pre realizáciu týchto exkurzií do pohorí nachádzajúcich sa v blízkosti Prešova je to, aby sme študentov vytiahli do terénu, kde si môžu overiť teóriu, ktorú sa naučili na prednáškach či seminároch,“ zdôvodnil myšlienku organizovania týchto podujatí Radoslav Klamár. Výstupy v Slanských vrchoch a Čergove priniesli pozitívne ohlasy z radov pedagógov a študentov a už teraz sa geografi tešia na mnohé ďalšie, ktoré by sa mohli stať do budúca tradíciou katedry. Okrem dobrých pocitov zo zdolania Minčola bola aj tento krát veľkým prínosom družná atmosféra a nové priateľstvá, ktoré sa študentom z jednotlivých ročníkov podarilo medzisebou nadviazať. Spokojnosť zo strany študentov je preto záväzkom pre pokračovanie realizácie podobných podujatí aj v nasledujúcich rokoch.

Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky v Prešove je etablované vedeckovýskumné a pedagogické pracovisko, ktoré už od roku 1949 pripravuje budúcich učiteľov geografie ako aj odborníkov a teritoriálnych manažérov v geografii. Študentom poskytuje vzdelanie vo viacerých študijných programoch na všetkých troch stupňoch štúdia.

Mgr. Viktor Verba

Foto: archív Katedry geografie
a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU

Austrálska „suburbia“ na Inštitúte anglistiky a amerikanistiky FF PU v Prešove

V posledných rokoch Inštitút anglistiky a amerikanistiky zorganizoval prednášky viacerých významných zahraničných odborníkov na americkú, austrálsku a postkoloniálnu literatúru, akými sú napríklad profesor Bill Ashcroft a profesorka Anna Brewsterová pôsobiace na Univerzite Nového Južného Walesu v Sydney v Austrálii, Dr. Alan Kirbyho z Oxfordu, či Dr. Veritu Sritaranu z Thajska. Aj tentokrát Inštitút anglistiky a amerikanistiky navštívil 20.11.2015 Profesor Nathanael O'Reilly, prezident Americkej asociácie austrálsko-azijských literárnych štúdií, ktorý pôsobí na Katedre angličtiny na Texaskej kresťanskej univerzite vo Fort Worth v štáte Texas v USA. Profesor O'Reilly, ktorý sa v posledných mesiacoch zúčastnil na viacerých európskych konferenciách a prednáškových fórach zameraných na austrálsku literatúru, si našiel čas a prijal pozvanie od profesora Jaroslava Kušníra a vedenia Inštitútu, aby v rámci svojej jednodňovej návštevy na pôde Filozofickej fakulty a Inštitútu anglistiky a amerikanistiky oboznámil poslucháčov, predovšetkým študentov magisterského a doktorandského štúdia, so svojím výskumom v prednáške *Between the City and the Bush: Australian Literature and Suburbia*, približujúcej kon-

cept predmestia (tzv. „suburbia“), jeho sociálne a architektonické premeny a zobrazenie v austrálskej literatúre od päťdesiatych do sedemdesiatych rokov minulého storočia, čo sa prejavuje podľa neho napríklad v románe Melissy Lukashenkovej *Steam Pigs*. Prof. O'Reilly po prednáške viedol dva semináre určené pre študentov magisterského a doktorandského štúdia. Počas prvého seminára sa profesor O'Reilly spolu so študentmi magisterského štúdia v rámci voliteľného predmetu austrálska literatúra a film venovali analýze poviedky *Aquifer* z tvorby súčasného austrálskeho spisovateľa Tima Wintona. Druhý seminár bol obsahovo zameraný na tému postkolonializmu a jeho zobrazenia v austrálskej literatúre, kde študenti doktorandského štúdia spolu s profesorom O'Reillym rozoberali teoretické koncepty kolonializmu a jeho vplyv na vznik nových štátov z pôvodných kolónií a proces hľadania vlastnej identity počas postkoloniálneho obdobia, a to v rámci analýzy vybraných teórií postkolonializmu Billa Ashcrofta. Vzhľadom na to, že austrálska literatúra je v porovnaní s americkou či britskou literatúrou mierne v úzadí, bola táto návšteva spojená s prednáškou a seminármi pre študentov veľmi obohacujúca a pozitívne hodnotená tak zo strany študentov, ako aj zo strany profesora O'Reillyho.

Mgr. Jana Ščigulinská

Foto: archív Inštitútu anglistiky a amerikanistiky FF PU v Prešove

Ľudia potrebujú príbehy – a deti rozprávkarov (Prozaik, dramatik a profesor bábkarskej tvorby Ján Uličiansky na PF PU v Prešove)

Spisovateľa Jána Uličianskeho určite mnohí dobre poznáme vďaka množstvu vydarených rozprávkových príbehov, ktorých je autorom. Z najnovších spomeniem napr. rozprávky *Analfabeta Negramotná*, *Malá princezná* či *Leonardo, kocúr z ulice*. V poslednom čase sa s jeho tvorbou môžeme stretnúť aj vďaka relácii RTVS pre deti s názvom *Trpaslíci*, ktorej je kreatívnym producentom. Taktiež pôsobí ako vysokoškolský profesor na VŠMU Univerzity Komenského v Bratislave. Aj napriek pracovnej vyťažnosti bol ochotný ukrojiť si zo svojho vzácneho času a prijať pozvanie profesorky Zuzany Stanislavovej i moje (t. j. pozvanie svojej netere) na Pedagogickú fakultu PU, kde sa **19. novembra 2015** v rámci cyklu stretnutí s umelcami *Na kus reči s...* zamyslel spolu so študentmi na tému **Prečo ľudia potrebujú príbehy**. Študenti tak mali možnosť spoznať ho osobne a stráviť príjemný čas v spoločnosti skvelého rozprávača, zabávača, ale i odborníka na súčasné umenie pre deti.

Besedu moderovala dr. Adela Mitrová a niesla sa v duchu zaujímavého rozprávania o autorovom detstve a spomienkach naň, z ktorých pri svojej tvorbe čerpá dodnes. Hovoril o svojich rodičoch a súrodencoch, o tom, ako mu ich prítomnosť v živote ovplyvnila umeleckú dráhu. Ako každé dieťa, aj on mal svojich hrdinov. S dávkou nostalgie si zaspomínal na časy, keď „fičal“ na Winnetouovi a Old Shatterhandovi a vďaka svojim dvom starším bratom tak trochu predčasne „privoňal“ aj k dobrodružnej edícii *Stopy*. Okrem spomienok na detstvo nám prezradil ešte jeden recept na písanie rozprávkových príbehov. V súčasnosti je majiteľom kocúra Leonarda, ktorého pred pár rokmi našiel

ako malé mačiatko niekde na ulici a vzal si ho domov. „Leoško“ mu život robí tak trochu rozprávkovým. Veď nie je žiadnym tajomstvom, že rozprávkové príbehy z knihy *Leonardo, kocúr z ulice* sú práve o ňom. Prezradil, že ak Leoško vyparátí ešte zopár huncútstiev, kniha istotne bude mať pokračovanie.

Umelecká a profesionálna činnosť Jána Uličianskeho je, aj keď len nepriamo, veľmi úzko spätá aj so životom študentov či absolventov pedagogických fakúlt: veď čitateľmi a divákmi jeho umeleckých produktov sú práve deti predškolského a mladšieho školského veku, teda zverenci budúcich učiteľov a učiteľiek. V druhej časti besedy hovoril o svojom formáte *Trpaslíci*. V tomto zábavno-vzdelávacom programe pre deti vystupujú siedmi trpaslíci a „zázraky“ v ňom dokážu robiť aj moderné technológie, ako napríklad mobilný telefón – smartfón (v trpasličej reči „Smajlifón“). Ponúkol tak študentom možnosť zamyslieť sa i nad takou formou mediálnej výchovy, ktorá v sebe nenásilným spôsobom spája dva zdanlivo ťažko spojitelné prvky: kvalitný a zmysluplný obsah a modernú, atraktívnu formu zábavy pre deti, akú ponúkajú smartfóny, notebooky a podobné komunikačné technológie.

Ján Uličiansky na stretnutí so študentmi PF PU originálnym spôsobom potvrdil svoju pozíciu kvalitného rozprávača príbehov a dramatického umelca. Na záver už len dodám, že študenti v ňom mali možnosť spoznať zaujímavého, múdreho a podnetného človeka, ktorý sa svojou prácou nielen u nás doma, ale i v zahraničí zaslúhuje o to, aby kvalitné literárne a audiovizuálne umenie pre deti žilo aj v tomto komerčiou deformovanom svete.

Bc. Veronika Volochová
Foto: archív PF PU

Exkurzia v Detskej psychiatickej liečebni, n.o. Hraň

Detská psychiatická liečebňa v Hrani (okres Trebišov) bola cieľovým zariadením náučnej exkurzie, ktorá sa uskutočnila 25.11.2015. Detská psychiatická liečebňa je jediným certifikovaným zariadením svojho druhu na Slovensku, ktoré zabezpečuje zdravotnú starostlivosť so zameraním na psychické poruchy a choroby detí, na poruchy správania súvisiace s duševnou zostalosťou rôzneho stupňa a toxikomániou. Sídli v bývalom almássyovskom kaštieli, ktorý je situovaný v krásnom lesnom prostredí.

Oficiálny názov Detská psychiatická liečebňa (ďalej len DPL) nesie od začiatku roka 1957. V roku 2005 liečebňu prevzala nezisková organizácia, čím sa následne zmenil charakter lôžok – z najmä sociálnych sa stali výhradne liečebné a začali sa uplatňovať najmodernejšie postupy pri liečbe mladých pacientov s využitím doplnkových terapeutických, rehabilitačných a relaxačných metód, nezanedbávajúc ani výchovno-vzdelávací proces s postupným zlepšovaním materiálneho vybavenia zariadenia. V roku 2008 sa liečebňa stala i školiacim pracoviskom Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave.

Práve toto zariadenie navštívilo v rámci kolektívnej poznávacej exkurzie organizovanej Katedrou kresťanskej pedagogiky a psychológie približne 45 študentov Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU. Spoločne so študentmi sa na ceste zúčastnili vedúci Katedry kresťanskej pedagogiky a psychológie, prodekan pre rozvoj a zahraničné vzťahy, *PhDr. Andrej Nikulin, PhD.* a *Mgr. Martina Kormošová, PhD.*

Exkurziou DPL nás sprevádzali riaditeľ Základnej školy pri zdravotníckom zariadení Hraň s niekoľkými oddeleniami školských klubov, *PeaDr. Daniel Nitrai* a detská lekárka v odbore psychiatria, *MUDr. Miriam Rušinová*.

Hneď na úvod boli študenti oboznámení s hlavným predmetom činnosti liečebne, ktorým je poskytovanie kompletnej liečebno-preventívnej zdravotnej starostlivosti pacientom vo veku od 3 do 18 rokov s psychickými ťažkosťami a poruchami, vrátane psychodiagnostiky, psychoterapeutických aktivít a zabezpečovania kompletnej výchovno-vzdelávacej činnos-

ti počas pobytu v liečebni. Podľa slov p. dr. Rušinovej sa v liečebni nachádzajú pacienti, ktorí si vyžadujú dlhodobejšiu ústavnú starostlivosť, doliečenie po prekonanej psychotickej epizóde, resp. pacienti so závažnými poruchami správania a emócií, ktoré sa nedajú zvládnuť ambulantnou cestou, prípadne je indikovaná potreba intenzívnejšieho, systematickejšieho a detailnejšieho hodnotenia a pozorovania pacienta. Hospitalizácia v DPL sa využíva aj na stabilizáciu klinickej situácie, na upravenie liečby v menej obmedzujúcom prostredí a na ústavnú liečbu detí a mládeže s chronickými poruchami správania, ktoré rodina či detský domov nedokáže zvládnuť alebo tolerovať.

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že do skupiny hospitalizovaných patria deti a adolescenti s duševnými chorobami a poruchami v dôsledku čoho dochádza k výraznému narušeniu ich harmonického duševného vývoja po stránke psychosociálnej a emocionálnej. Osobitnú skupinu pacientov predstavujú klienti s mentálnym postihnutím a pacienti s pervazívnymi vývojovými poruchami (autistické spektrum). Liečbu v zariadení odporúča výhradne detský psychiater.

Okrem toho sa študenti dozvedeli, že v zariadení pracuje cca 60 zamestnancov – sú to lekári, psychológovia, terapeuti, pedagógovia, sociálni pracovníci, zdravotné sestry, ošetrovatelia a ďalší pracovníci. Jednou z najdôležitejších informácií pre študentov odboru sociálna práca bola charakteristika sociálneho pracovníka v zariadení. Konkrétne v DPL zabezpečuje kontakty s primárnym prostredím hospitalizovaných detí, s rodinami, sociálnymi

zariadeniami, s kmeňovými školami. Má na starosti aj spoluprácu so zdravotnými poisťovňami.

Študenti mali možnosť navštíviť vybrané priestory zariadenia, ktoré má 4 oddelenia (s celkovým počtom lôžok 90) – A, B, C, D v ktorých sú pacienti zadelení podľa veku, rozumovej úrovne, druhu ochorenia či poruchy a podľa pohlavia. Materiálne vybavenie je tu na vysokej úrovni – spomenieme napr. nové zariadenie telocvične, dielnia a kuchynky, novú počítačovú a zdravotnícku techniku, domáce kino. Vo vonkajších priestoroch je zriadený skleník, herňa, ihrisko, pieskovisko, drevené preliezačky, hojdačky, kolotoče, vonkajší bazén, detský bazén, zariadenia na rehabilitáciu a relaxáciu. Ako sme sa dozvedeli liečebňa sa môže pochváliť i vlastným časopisom *Hranko*, ktorý je prístupný aj na ich webovom sídle. Pri liečebni funguje aj základná škola s niekoľkými oddeleniami školských klubov, ktorú nám predstavil jej riaditeľ, dr. Nitrai.

Študenti počas exkurzie komunikovali nielen s vyučujúcimi, ale kládli množstvo otázok i sprevádzajúcim odborníkom. Na základe získaných vedomostí a skúseností si v rámci svojho štúdia prehľadli a zdokonalili poznatky o problematike nielen detskej psychiatrie a následnej starostlivosti o tu hospitalizovaných pacientoch, ale mali možnosť vidieť samotné priestory a prácu v tomto zariadení. Týmto chceme zároveň poďakovať za ochotu a skutočne profesionálny prístup pri sprevádzaní nás celým zariadením pani *dr. Rušinovej* a pánovi *dr. Nitraiovi*.

Mgr. Martina Kormošová, PhD.
Foto: archív PBF PU

Deň materských škôl na Slovensku (aj) na Pedagogickej fakulte PU

Z iniciatívy dr. Moniky Miňovej, predsedníčky Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP), ktorá je súčasne odbornou asistentkou na Katedre predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie Pedagogickej fakulty PU, vznikol s podporou Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP) a záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu na Slovensku **Deň materských škôl na Slovensku**, ktorý sme v tomto roku oslavovali historicky po prvýkrát. Tento dátum si organizátori vybrali preto, že **4. novembra 1829** vznikla v Banskej Bystrici prvá detská opatrovňa na našom území. Založila ju grófkka, bratislavská rodáčka, Mária Terézia Brunswická a tento dátum sa stal významným medzníkom v dejinách predškolskej pedagogiky.

Oslavy historicky prvého **Dňa materských škôl** na Slovensku 2015 začali **5. októbra 2015** na Medzinárodný deň učiteľov (deň podpísania Charty učiteľov) vedecko-odbornou konferenciou s medzinárodnou účasťou *Teória a prax trvalo udržateľného rozvoja v materských školách*, ktorú spoluorganizovala Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, kde sa aj táto konferencia konala. V prvý deň konferencie vystúpili rektor PU, prof. Peter Kónya, dekan PF PU, doc. Jana Burgerová, zástupca mesta Prešov, dr. Jozef Muránsky, riaditeľka Štátneho pedagogického ústavu, dr. Petra Fridrichová, koordinátor inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, prof. Branislav Pupała, prof. Mária Podhájecká z Pedagogickej fakulty PU, doc. Ivan Pavlov z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, prodekanka Pedagogickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe, dr. Jana Kropáčková, dr. Monika Miňová – predsedníčka Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP), Bc. Matej Slováček – člen Regionálnej sekcie Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP) Košice a zároveň študent Pedagogickej fakulty PU. Vystúpili aj riaditeľky a učiteľky slovenských materských škôl (dr. Jarmila Sobotová, dr. Ingrid Valovičová, Mgr. Viera Lengová) s príkladmi z dobrej praxe. Druhý deň konferencie sa niesol v znamení workshopov v materských školách v Prešove, na ktorých lektori prezentovali modelové situácie edukačnej reality v materských školách v jednotlivých vzdelávacích oblastiach podľa inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Lektorovali od-

borníci z Pedagogickej fakulty a Fakulty športu Prešovskej univerzity v Prešove: doc. Katarína Vužňáková (Jazyk a komunikácia), dr. Edita Šimčíková, dr. Blanka Tomková (Matematika a práca s informáciami – Matematika), dr. Hedviga Kochová (Matematika a práca s informáciami – Práca s informáciami), doc.

Renáta Bernátová (Človek a príroda), dr. Vladimír Fedorko (Človek a spoločnosť), doc. Iveta Šebeňová (Človek a svet práce), dr. Anna Derevaníková (Umenie a kultúra – Hudobná výchova), dr. Iveta Boržíková (Zdravie a pohyb). Tieto workshopy zároveň ukončili konferenciu, prvú aktivitu ku Dňu materských škôl na Slovensku 2015.

Ďalšou sprievodnou aktivitou Dňa materských škôl na Slovensku 2015 bol **Jesenný deň materských škôl** realizovaný Pedagogickou fakultou Prešovskej univerzity v Prešove 21. októbra 2015. 26. októbra 2015 Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity usporiadala v Materskej škole Zemplínska v Prešove metodický seminár **Kyberšikanovanie ako aktuálne e-ohrozenie detí** pre cvičné učiteľky materských škôl

o kyberšikane, jej následkoch a prevencii. V období od 5. októbra do 4. novembra 2015 sa konali akcie aj v materských školách, ktoré sa do Dňa materských škôl na Slovensku 2015 prihlásili. V prvom ročníku sa prihlásilo 249 materských škôl. Tieto realizovali aktivity v troch dimenziách, spomenieme niektoré:

- smerom k deťom, napríklad Šarkaniádu,
- smerom k učiteľkám, metodické semináre a modelové edukačné aktivity,
- smerom k verejnosti, sem patrili Deň otvorených dverí, Tvorivé dielne pre rodičov, Vystúpenie pre starých rodičov, Prehliadka detskej tvorivosti.

Od 27. októbra 2015 do 4. novembra 2015 sa v Banskej Bystrici konala prehliadka výtvarných prác detí predškolského veku **Dúhový kolotoč**, na ktorom boli vystavené výtvarné práce detí zo slovenských materských škôl. Počas prehliadky bolo vystavených 350 výtvarných prác z celej republiky. Vyvrcholením Dňa materských škôl na Slovensku 2015 bola odborná konferencia s medzinárodnou účasťou s názvom **Materská škola je pre všetky deti**, ktorá sa konala 4. novembra 2015 v Starej radnici mesta Banská Bystrica. Pozvanie prijali zástupcovia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, mesta Banská Bystrica, Štátneho pedagogického ústavu, Metodicko-pedagogického centra, Štátnej školskej inšpekcie, Spoločnosti pre predškolskú výchovu, časopisu *Predškolská výchova* a predsedníčka Českého výboru OMEP. Slávnostnú atmosféru umocnil aj predseda Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu Európa Ass. prof. Nektarios Stellakis svojím listom, v ktorom zagrataloval Slovenskej republike k historicky prvému Dňu materských škôl a ocenil prínos Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu pre Slovensko ako aj pre materské školstvo Slovenskej republiky. Pozdravný list zaslal aj predseda ZMOSu Michal Sýkora. Po slávnostných príhovoroch boli dr. Vierou Hajdúkovou v mene štátnej tajomníčky Ministerstva školstva vedy, výskumu a športu SR dr. Romany Kánovskej, ocenené popredné osobnosti predškolskej pedagogiky na Slovensku. Za celoživotný odborný prínos pre materské školstvo a predškolskú pedagogiku boli ocenené aj pedagogičky Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, z Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie, a to prof. Mária Podhájecká a dr. Monika Miňová. Po slávnostnom odovzdávaní cien bola pokrstená kniha *Šikovné pršteky a nádej pre Terku*, ktorú zostavil kolektív učiteliek Slovenských materských škôl s cieľom podpory a pomoci pre kolegyňu, ktorá prežíva zložité životné obdobie. Nasledovali odborné príspevky a návšteva budovy Materskej školy na Lazovnej ulici v Banskej Bystrici, v ktorej sídlila prvá detská opatrovňa založená grófkou Máriou Teréziou Brunswickou 4. novembra 1829. Táto návšteva oficiálne ukončila odbornú konferenciu, ako aj historicky prvý **DEŇ MATERSKÝCH ŠKÔL NA SLOVENSKU**.

Na záver chcem poďakovať v mene detí, učiteľov a učiteliek materských škôl, nepedagogických zamestnancov a v mene mojom organizátorom **Dňa materských škôl na Slovensku**, Slovenskému výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu a všetkým materským školám zapojeným do tohto projektu za ich nápad, ochotu, prácu a pozdvihnutie úrovne a vnímania materských škôl. Prajem tomuto dňu veľa rokov úspechu, veľa priaznivcov a podporovateľov a nech sa stane pevnou súčasťou kalendára osláv v materských školách.

Bc. Matej Slováček
Foto: archív PF PU

Deň Pedagogickej fakulty v Prešove

Foto: archív PF PU

Poľsko-ukrajinský dialóg v slovenskom preklade

Heslo „za našu a vašu slobodu“ siaha hlboko do histórie a spája sa s búrlivými dejinami strednej Európy. Výzva rezonovala aj v protikomunistických povstaníach (Maďarsko 1956 a Československo 1968) a naposledy sa objavilo u našich severných susedov na podporu ukrajinského Majdanu spolu s tézou, že nebude slobodné Poľsko bez slobodnej Ukrajiny. Aj o týchto otázkach sa živo diskutovalo popoludní 26. novembra 2015 v študovni našej univerzitnej knižnice, kde sa prezentoval slovenský preklad knihy *Šče ne vmerla i ne vmre. Rozhovor s Jurijom Andruchovyčom* (vydavateľstvo Absynt 2015, z poľského originálu preložil Slavomír Bachura). Text pripravil poľský novinár prestížneho denníka *Gazeta Wyborcza* Paweł Smoleński ako dialóg s významným ukrajinským prozaikom, esejistom a básnikom, ktorý je na Slovensku známy aj vďaka prózam *Rekreácie* (2003) a *Moskoviáda* (2013), ktoré preložil Valerij Kupko z Inštitútu rusistiky FF PU. Prezentáciu otvoril vydavateľ Juraj Koudela (absolvent polonistiky na FF PU) informáciami o zámeroch vydavateľstva Absynt, ktoré sa pozoruhodne a veľmi rýchlo presadilo na slovenskom trhu najmä originálnou a nekomerčnou reportážnou literatúrou. Diskusia kopírovala štruktúru knihy rozdelenú na tri časti: Majdan, Ja a Ukrajina, Ja a Rusko. Obaja autori komentovali niektoré dôležité myšlienky z knihy, ale prinášali aj nové pohľady na dynamicky sa meniacu európsku realitu a to najmä v reláciách Východ (Rusko) a Západ (EÚ). Na stretnutí diskutovali nielen prešovskí peda-

Zľava: Peter Káša (moderátor), Juraj Koudela (šéf vydavateľstva Absynt), Paweł Smoleński (poľský novinár a spisovateľ), Jurij Andruchovyč (ukrajinský spisovateľ).

gógovia, znalci ukrajinskej literatúry a kultúry, ale aj slovenskí a zahraniční študenti, dokonca aj jeden priamy účastník demonstrácií na kyjevskom Majdane. Večer sa prezentácia knihy konala v rámci cyklu Stredoeurópske debaty aj v prešovskej literárnej kaviarni Christiania. Podujatia s vydavateľstvom Absynt pripravil Inštitút ukrajinistiky a stredoeurópskych štúdií FF PU vďaka finančnej podpore Visegrad University Grants, ktorý získal študijný program Stredoeurópske štúdiá zameraný na krajiny V4 a V4+ (Ukrajina a Bielorusko)

(pek)
Foto: UK PU

Manager party 2015

Tak ako je už každý rok zvykom, aj tentokrát sa v priestoroch estrádnej sály Odborového domu kultúry v Prešove konala Manager party Fakulty manažmentu PU. Termín konania pripadol tentokrát na stredu, 2. decembra 2015. Rozdiel oproti ostatným ročníkom spočíval v tom, že prvýkrát sa konala pod záštitou Klubu študentov manažmentu.

Klub študentov Manažmentu bol založený za účelom združovania aktívnych študentov Fakulty manažmentu Prešovskej uni-

verzity v Prešove a vytváraní spoločnosti, ktoré sa snaží podieľať na organizácii rôznych, najmä voľno časových, kultúrnych či spoločenských podujatí pre študentov Fakulty manažmentu.

Na tohtoročnej Manager party bolo prítomných viac ako 200 hostí, ktorí sa spoločne bavili až do skorých ranných hodín. Súčasťou programu bola večera, privítanie prvákov na fakulte, zaujímavý kultúrny program, či bohatá tombola. Samozrejmosťou bola aj tanečná hudba a večer spríjemnila svojim vystúpením aj hudobná kapela The Swines, ktorá prispela k vytvoreniu skvelej atmosféry.

Okrem samotných študentov sa na Manager party zúčastnilo aj takmer celé vedenie Fakulty manažmentu PU, ako aj významní hostia z partnerskej univerzity v Poľsku. V rám-

ci oficiálnej časti Manager party sa študentom prihovorili dekan Fakulty manažmentu prof. Ing. Dr. Róbert Štefko, Ph.D., ako aj zahraniční hostia.

Za Klub študentov manažmentu môžeme pár dní po Manager party 2015 zhodnotiť, že doterajšie ohlasy sú pozitívne. Táto skutočnosť nás naplňa radosťou, no zároveň nás povzbudzuje a najmä zaväzuje k tvorbe ďalších zaujímavých podujatí. Radi by sme sa aj touto cestou poďakovali každému, kto sa podieľal na organizácii tejto akcie.

Na záver by sme chceli dodať jediné. Veríme, že tohtoročnú Manager party si všetci zúčastnení užili a už teraz sa tešíme na jej budúročné pokračovanie! V najbližšej budúcnosti chystáme lyžiarsky zájazd, na ktorý by sme aj touto cestou radi pozvali všetkých našich študentov.

Szabolcs Balogh
PhDr. Martin Mudrik, PhD.
Foto: archív KFM

Svätý Mikuláš zavítal na Gréckokatolícku teologickú fakultu v Prešove

Aj tohto roku, večer 3. decembra, zavítal svätý Mikuláš na Gréckokatolícku teologickú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU). Na milom podujatí sa stretli pedagógovia a všetci zamestnanci GTF PU, aj doktorandi, so svojimi rodinami. Najviac sa tešili deti, ktorých svätý Mikuláš štedro obdaroval. Mikulášsky večer začal modlitbou časti Akatistu k sv. Mikulášovi, pokračoval krátkym príhovorom dekana fakulty Mons. prof. Petra Šturáka a programom, do ktorého sa zapojili deti zamestnancov, doktorandi, študenti študijného programu Animácia voľnočasových aktivít a bohoslovci 3. ročníka Katolíckej teológie. Podujatie pokračovalo priateľským posedením pri chutnej kapustnici.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.

Foto: archív GTF PU

Na GTF PU sa konalo kolokvium k 20. výročiu návštevy sv. Jána Pavla II. v Prešove

Katedra systematickej teológie na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove zorganizovala v utorok, 24. novembra, *Kolokvium pri príležitosti 20. výročia stretnutia sv. Jána Pavla II. s gréckokatolíckymi v Prešove*. Kolokvium na pôde GTF PU začalo slávnostným sprievodom s relikviou sv. Jána Pavla II., ktorá má svoje trvalé miesto v bazilike v Ľutíne. Za spevu „Svätý Otec, Ján Pavol II., pros Boha za nás“ relikviu do auly slávnostne preniesol prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ. Po krátkej spoločnej modlitbe kolokvium pokračovalo úvodným slovom dekana GTF PU Mons. prof. Petra Šturáka, PhD. Účastníci kolokvia si následne pozreli časť videozáznamu z tejto historickej návštevy, ktorá sa uskutočnila

2. júla 1995 pri Mestskej hale v Prešove. Pápeža vtedy privítalo viac ako dvestotisíc gréckokatolíkov, Prešovčanov a ostatných účastníkov. Za všetkých pápeža privítal prešovský biskup Mons. Ján Hirka. Pápež Ján Pavol II., ktorý sa pred príchodom k Mestskej hale pomodlil pri pomníku evanjelických obetí Carravovho krvavého súdu a v gréckokatolíckej Katedrále sv. Jána Krstiteľa, predniesol nezabudnuteľný a nadčasový príhovor, z ktorého budú môcť čerpať ešte mnohé generácie gréckokatolíkov, ale aj rímskokatolíkov.

Svoju reflexiu nad pápežským príhovorom ponúkol prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Dr. h. c. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD. Prípomenu, že vychádza z reflexie, ktorú na pokračovanie napísal do gréckokatolíckeho časopisu Slovo po pápežskej návšteve v roku 1995. Prepojil návštevu so súčasnosťou a predostrel všetko to, čo vníma ako jej duchovné plody. Zároveň povedal niektoré zaujímavosti ako sa návšteva pripravovala v Ríme, kde vtedy pôsobil.

Potom svoju spomienku ponúkol prof. ThDr. Vojtech Boháč, PhD., ktorý bol členom prípravnej komisie v Prešove a spieval kňazské časti Akatistu k Presvätej Bohorodičke, ktorý vtedy zaznel pod mohutným vedením 300 členného speváckeho zboru zloženého zo speváckych chrámových zborov z gréckokatolíckych farností. So svojou skúsenosťou sa podelil aj Mgr. Milan Mojžiš, ktorý bol tiež členom prípravnej komisie a mal na starosti duchovnú prípravu veriacich vtedajšej Prešovskej eparchie na príchod pápeža do jej centra. Pod jeho vedením bola pripravená brožúrka pre duchovnú prípravu na rovine osobnej, rodinnej, farskej a eparchiálnej.

Na záver doplnil mozaiku svedectiev a osobných dojmov ďalší z členov vtedajšej prípravnej komisie Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD., ktorý sa spolupodieľal na spracovaní duchovnej prípravy pred návštevou a ktorý bol spolu s PhDr. Markom Rozkošom, PhD. moderátorom počas pápežskej návštevy.

Organizačný výbor kolokvia

Foto: archív GTF PU

Vzácná návšteva na Inštitúte politológie - bývalý mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Slovenskej republiky pri Sv. stolici

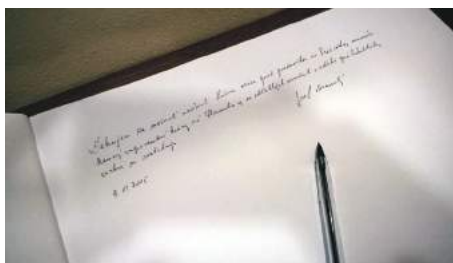
V rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku, ktorý zvyčajne pripadá na druhý novembrový týždeň, v pondelok – 9. novembra – pricestoval do Prešova na pozvanie Inštitútu politológie vzácny hosť, pán doc. RNDr. Jozef Dravecký, CSc., bývalý mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Slovenskej republiky pri Sv. stolici a Zvrchovanom ráde maltézskeho rádu rytierov.

Pre hosťa bol pripravený pomerne bohatý program v popoludňajších hodinách. Okrem krátkej prehliadky mesta navštívil predovšetkým pietne miesta gréckokatolíckeho arcibiskupstva. Archivár ABÚ PhDr. Gabriel Székely, PhD. sprevádzal hosťa po Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa, kde sa mu naskytla možnosť vzdať úctu ostatkom blahoslavených biskupov P. P. Gojdiča a V. Hopka; popritom s pietou vzhliadnuť na kópiu Turínskeho plátna. Vzácny hosť vstúpil aj do podzemnej krypty chrámu, kde sú uložené ostatky ďalších biskupov a významných osobností nielen gréckokatolíckej cirkvi. V priestoroch archívu arcibiskupského úradu mal príležitosť nazrieť do historickej najstarších zachovaných listín. Súčasťou programu bola aj návšteva arcibiskupskej kaplnky a prehliadka stálej expozície arcibiskupského úradu, ktorá zaznamenáva významné momenty v živote gréckokatolíckej cirkvi. Osobitne sa treba zmieniť o pamätných medailách a oceneniach, napríklad o vyznamenaní medailou „Spravodlivý medzi národmi“, ktoré udeľuje vláda štátu Izrael tým, ktorí sa zaslúžili o záchranu príslušníkov židovského etnika v čase 2. svetovej vojny. Dnes sa už snáď vie, že medzi ocenenými je aj sám biskup P. P. Gojdič, taktiež kňazi Jozef Borovský, Peter Dudinský a Michal Mašlej. V priestoroch archieparchiálnej kúrie p. Draveckého prijali – Dipl.-Theol. Univ. Peter Lach (kancelár ABÚ) a Mgr. Daniel Dzurovčin (synkel pre ekonomiku). Pri tejto príležitosti si pán exveľvyslanec pospomínal aj na vrelé prijatie vladykom J. Babjakom, SJ, ktorého navštívil krátko pred vyslaním na diplomatickú misiu do Vatikánu.

Súčasťou programu uvedeného hosťa bola aj návšteva jedného z pútnických miest gréckokatolíkov na

Slovensku – obce Ľutina. Ani sychravé novembrové počasie neskalilo radosť hosťa z návštevy baziliky minor a kaplniek v príľahlom miniskanzene drevených chrámov. Pod príjemný priebeh návštevy „sa podpísal“ správca farnosti, protojerej Mgr. Jozef Novický, ktorý je zároveň riaditeľom Pútnického centra v Ľutine. Ten návštevu sprevádzal spolu so svojim kaplánom, Mgr. Martinom Kozejom. Zaujímavosťou návštevy bola prehliadka práve prebiehajúcej ikonopiseckej školy vo Formačnom dome Mikuláša Klimčáka, ktorý je súčasťou areálu miniskanzenu. Nášmu hosťovi sa taktiež naskytla možnosť pozorovať techniku zhotovenia, t. j. písania ikon (sv. apoštola Pavla z Tarzu). Nepochybne pekné spomienky na túto návštevu – u hosťa aj hosťa – vyvolalo odhodlanie p. Draveckého navštíviť nedávno zhotovený a posvätený drevený chrám Svätej rodiny. Ten je vernou replikou pôvodného dreveného chrámu sv. Kozmu a Damiána, ktorý stál v obci a v roku 1908 vyhorel. Pán exveľvyslanec po tomto takmer „mystickom“ zážitku prisľúbil, že bude jedným z účastníkov púte na tieto sakrálne miesta.

Nasledujúci deň, 10. novembra (utorok), prebehla plánovaná návšteva Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove spolu s prednáškou pre študentov politológie na tému „Diplomacia Sv. stolice a jej vzťahy so Slovenskom“. Nášho hosťa oficiálne privítala a predstavila riaditeľka Inštitútu politológie, pani doc. PhDr. Irina Dudinská, CSc., ktorá vyjadrila nefalšovanú radosť a potešenie z tejto návštevy. V prednáške doc. Dravecký prezentoval tézy, prostredníctvom ktorých načrtol organizačnú štruktúru Rímskej

kúrie, resp. Svätej stolice ako subjektu medzinárodného práva. Naznačil dlhodobé priority vatikánskej diplomacie, úroveň rozvoja bilaterálnych vzťahov s jednotlivými štátmi, problémy s agendou rešpektovania ľudských práv či explikácii zásad sociálnej doktríny cirkvi v každodennej praxi sekulárnych štátov, atď. Bokom nezostala ani Základná zmluva medzi SR a Sv. stolicou, resp. miera plnenia jej jednotlivých článkov oboma stranami zmluvy.

Súčasťou prednášky bola polhodinová diskusia, v ktorej p. Dravecký odpovedal na otázky akademickej obce, kde sa prezentoval v dvojvejnej úlohe, teda „zručného“ diplomata i vysokoškolského učiteľa, docenta matematiky. Po jej skončení poskytol p. exveľvyslanec Dravecký rozhovor pre pracovníkov Mediálka TV a navštívil priestory Inštitútu politológie, kde prebiehal neformálny rozhovor s vedením Inštitútu a kde nakoniec zaželel celému Inštitútu veľa úspechov vo vedeckej i pedagogickej činnosti.

PhDr. Gabriel Székely, PhD.

Foto: archív Inštitútu politológie FF PU

Významné životné jubileum prof. RNDr. Mariána Reiffersa, DrSc.

V uplynulých dňoch sa dožil významného životného jubilea prof. RNDr. Marián Reiffers, DrSc., zamestnanec Katedry fyziky, matematiky a techniky na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove. V súčasnosti je profesorom na Prešovskej univerzite v Prešove a ešte pôsobí na čiastočný úväzok ako vedúci vedecký pracovník na Ústave experimentálnej fyziky SAV v Košiciach.

Je absolventom Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v odbore experimentálna fyzika, špecializácia fyzika nízkych teplôt. Po študijnom pobyte na PF UPJŠ v Košiciach nastúpil na Ústav experimentálnej fyziky SAV, kde v roku 1987 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu. Vedeckú hodnosť DrSc. získal na Univerzite Komenského. V roku 2008 bol habilitovaný za docenta a v roku 2012 som bol menovaný profesorom pre odbor aplikovaná fyzika.

Pôsobil ako vedúci oddelenia fyziky nízkych teplôt, bol predsedom vedeckej rady ÚEF SAV a členom rady vedcov SAV. V rokoch 2005 - 2009 bol podpredsedom vedeckej rady ÚEF SAV, kde vykonával funkciu zástupcu vedeckého sekretára. Bol členom Atestačnej komisie ÚEF SAV a v rokoch 1997 - 2009 bol garantom doktorandského štúdia ÚEF SAV v odbore Fyzika kondenzovaných látok a akustika. Bol školiteľom na PF UPJŠ ÚEF a v súčasnosti je školiteľom niekoľkých bakalárskych a aj diplomových prác na FHVP PU. Od roku 2003 prednáša Teoretickú mechaniku, Kvantovú mechaniku a tiež Štatistickú fyziku na pôde FHPV PU. Od roku 2009 je garantom magisterského štúdia v odbore učiteľstvo fyziky v kombinácii predmetov na našej univerzite. V rokoch 2012 - 2015 bol prodekanom pre vedu, výskum a vonkajšie vzťahy Fakulty humanitných a prírodných vied. Je členom Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove. V rokoch 2002 - 2010 bol členom review panelu projektu EUROCORES - SONS, ktorý je pod patronátom ESF. Autorove práce v oblasti fyziky tuhých látok boli zo začiatku zamerané na štúdium transportných a tepelných vlastností kovov, kovových zlúčenín a supravodičov pri nízkych teplotách. V ďalšom období som sa sústredil hlavne na zavedenie metódy mikrokontaktovej spektroskopie na ÚEF SAV, prvýkrát pri teplotách pod 1 K. Pracoval v skupine, kde prvýkrát pozorovali jav asymetrickej generácie tepla v kovových mikrokontaktach, za čo bol v roku 1987 udelený diplom na objav č. 54.

V roku 2008 bol členom kolektívu, ktorý získal Cenu SAV, taktiež v roku 2008, 2009 a 2014 získal Cenu rek-

tora Prešovskej univerzity v Prešove. Bol a v súčasnosti je zodpovedným riešiteľom 7 grantových projektov VEGA a tiež bol a v súčasnosti je zodpovedným riešiteľom 3 projektov APVV. Podieľal sa na riešení 10 medzinárodných projektov. Dnes je riešiteľom 5 projektov zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Výsledky výskumu boli publikované v 120 pôvodných vedeckých prácach v domácich a zahraničných časopisoch, v 46 prácach v zborníkoch a prezentované v 150 príspevkoch na domácich a medzinárodných konferenciách. Je spoluautorom 3 knižných a vedeckých odborných monografií, 1 VŠ učebných textov a členom autorského kolektívu encyklopédie BELIANA. Je členom organizačných, programových výborov a medzinárodného dozorného výboru na domácich i medzinárodných konferenciách a sympóziách. Tiež editoval desiatky zborníkov z konferencií.

Absolvoval niekoľko dlhodobých zahraničných pobytov: 1988 - Laboratórium vysokých magnetických

polí Ústavu Maxa Plancka v Grenobli, Francúzsko; 1990 - Laboratórium magnetizmu Louisa Néela, CNRS v Grenobli, Francúzsko; 1995 - Kantábrijská univerzita v Santanderi, Španielsko na základe grantového projektu španielskeho Ministerstva vzdelávania a vedy; 1998 - DAAD štipendium na Univerzite v Göttingene, NSR.

V rokoch 1987 - 1993 bol členom výboru FVS JSMF a 1990 - 1993 členom ÚV JSMF. Po vzniku Slovenskej fyzikálnej spoločnosti sa stal členom výboru, kde niekoľko rokov zastával pozíciu predsedu. Je riadnym zvoleným členom (Fellow) Institute of Physics. Od roku 2006 je členom Rady Európskej fyzikálnej spoločnosti a od roku 2013 členom jej výkonného výboru. V rokoch 2010 - 2014 bol členom Vedeckej rady Institute Laue-Langevin v Grenoble vo Francúzsku.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že p. prof. RNDr. Marián Reiffers, DrSc., je významnou osobnosťou fyzikálnej vedy na Slovensku, ktorý je uznávaný nielen doma, ale aj v zahraničí.

V roku 2008 začal pôsobiť na vtedajšej Katedre fyziky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove na plný úväzok, vtedy však ešte vo funkcii docenta. Jeho príchodom na katedru sa začala

nová etapa rozvoja nášho pracoviska. Kolektív katedry od tohoto času riešil dva veľké projekty, zodpovedným riešiteľom ktorých bol práve prof. RNDr. M. Reiffers, DrSc. Vďaka týmto projektom boli na katedre vybudované dve špičково vybavené laboratóriá, v ktorých sa v súčasnosti pod jeho vedením realizuje výskum elektrických, tepelných a magnetických vlastností rôznych kryštalických materiálov.

Významné úspechy dosahuje p. prof. RNDr. M. Reiffers, DrSc, aj v práci so študentmi. Patrí medzi študentmi odboru medzi veľmi obľúbených a vážených pedagógov, a to nielen pre svoje odborné vedomosti, ale aj neodškriepiteľné pedagogické maj-

strovstvo a osobitý humor. Nemenej významnou je aj jeho práca so študentmi na 3. stupni vysokoškolského štúdia, kde mnohí jeho absolventi pracujú na vysokých školách a vedeckých pracoviskách doma aj v zahraničí. Záverom chceme vysloviť úprimnú gratuláciu a zaželať oslávencovi veľa zdravia, šťastia a veľa pracovných úspechov.

Dr.h.c. doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, PhD.
Foto: archív prof. Mariána Reiffersa

Nový profesor na GTF PU prof. ThDr. Marek Petro, PhD.

Prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska 2. júna 2015 vymenoval v Prezidentskom paláci v Bratislave 26 nových vysokoškolských profesorov v rôznych vedných odboroch, medzi ktorými je aj prof. ThDr. Marek Petro, PhD., dlhoročný pedagóg na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU) a gréckokatolícky kňaz Prešovskej archieparchie. Menovací dekrét z rúk prezidenta si prevzal v odbore Katolícka teológia. Je odborníkom v katolíckej morálnej teológii a bioetike a od roku 2011 pôsobí ako prodekan GTF PU pre vedeckú činnosť a vonkajšie vzťahy.

Prof. ThDr. Marek Petro, PhD. vyštudoval katolícku teológiu na CMBF v Bratislave a následne na vtedajšej Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte v Prešove. V roku 2000 získal na Pápežskej teologickej akadémii sv. Jána Pavla II. v Krakove licenciát a v roku 2004 doktorát z katolíckej teológie. Habilitoval sa v roku 2007 na GTF PU v Prešove,

kde pôsobí ako vysokoškolský pedagóg od roku 1997. Počas doterajšej akademickej činnosti bol vedúcim Katedry systematickej teológie (2002 - 2005), v rokoch 2005 - 2011

bol členom Akademického senátu PU v Prešove, od roku 2005 do roku 2011 bol aj predsedom Akademického senátu GTF PU, niekoľko rokov pôsobil ako člen Rady pre umeleckú činnosť PU a v rokoch 2010 - 2015 bol podpredsedom Slovak Society for Catholic Theology, v ktorej je v súčasnosti revízorom. Je podpredsedom Vedeckej rady GTF PU, členom Rady vysokých škôl a členom Rady pre vonkajšie vzťahy a Rady pre vedu a výskum PU.

Za gréckokatolíckeho kňaza bol vysvätený v roku 1990 v Prešove. Do roku 2005 bol správcom gréckokatolíckej farnosti v Sečovskej Polianke a v rokoch 1994 - 1997 zároveň okresným dekanom vranovského dekanátu. Je titulárnym kanonikom a v Prešovskej archieparchii pôsobí aj v službe cenzora pre cirkevnú tlač a literatúru a je členom Komisie pre rodinu.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petrik, PhD.
Foto: archív GTF PU

Konferencia o prírodovednom vzdelávaní

Členovia Katedry fyziky, matematiky a techniky, Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove zorganizovali 30.9. až 2.10.2015 medzinárodnú vedecko-odbornú konferenciu **Prírodné vedy, vzdelávanie a spoločnosť**, ktorá bola organizovaná pod záštitou rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD. Na organizácii konferencie participovali aj pracovníci Katedry prírodovedných a technických disciplín, Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, Slovenská fyzikálna spoločnosť a Planetárium a hviezdáreň v Prešove. Na slávnostnom otvorení konferencie s pozdravom účastníkov konferencie vystúpili prorektor Prešovskej univerzity v Prešove doc. Ing. Peter Adamišín, PhD., a dekan Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove prof. RNDr. René Matlovič, PhD.

Realizáciou konferencie jej organizátori pokračovali v temer dvadsaťročnej tradícii konferencií, organizovaných kolektívom Katedry fyziky, matematiky a techniky, Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove. V intervale približne troch rokov organizuje kolektív katedry konferencie, ktoré sa svojím zameraním snažia reagovať na aktuálne problémy, súvisiace s prípravou učiteľov pôsobiacich na všetkých stupňoch nášho školstva, respektíve s problematikou prírodovedného vzdelávania na našich školách. Súčasne sa v programe konferencie jej autori zvyčajne venujú aj aktuálnym vedecko-výskumným projektom, riešeným na katedre v danom období. V rámci ostatnej konferencie to bola prezentácia výsledkov riešenia projektu KEGA 003 PU-4/2012 – *Optimalizácia aplikácií*

inovačných technológií v graduálnej príprave budúcich učiteľov a projektu OPVaV-2012/2.2/08-RO - Univerzitný vedecký park TECHNICOM.

Cieľom súčasnej konferencie však bola predovšetkým otvorená diskusia k problematike chápania významu a poslania prírodných vied v spoločnosti v súčasnom období, diskusia zameraná na ciele a úlohy prírodovedného a technického vzdelávania a vzdelávania, diskusia venovaná jeho kvalite a efektívnosti. Pre účastníkov konferencie bol súčasne poskytnutý priestor na prezentáciu výsledkov a výmenu skúseností z ich vedecko-výskumnej práce. Počas rokovacích dní konferencie tak boli prezentované práce súvisiace s prírodovedným vzdelávaním a jeho odrazom v odborových didaktikách, príspevky venované problematike fyzikálneho vzdelávania v súčasnej škole. So záujmom účastníkov sa stretli aj vystúpenia odborníkov zamerané na problematiku aplikovaného výskumu vo fyzikálnych vedách. K nemenej zaujímavým príspevkom patrili prezentácie výsledkov vedecko-výskumnej práce z oblasti polytechnického vzdelávania a rozvoja matematických vied.

Úspešní absolventi katedry, ktorí následne študovali respektíve ešte študujú doktorandské štúdium na iných vysokoškolských alebo vedecko-výskumných pracoviskách predovšetkým v Košiciach, prezentovali svoje práce v sekcii „Cesty“. Túto sekcii organizátori konferencie zaradili do programu na počesť významného životného jubilea člena katedry prof. RNDr. Mariána Reiffersa, DrSc. Význam konferencie svojou aktívnou účasťou podčiarkli zástupcovia všetkých slovenských učiteľských fakúlt, pripravujúcich budúcich učiteľov fyziky a iných prírodovedných a technických disciplín. Významným obohatením konferencie boli príspevky zahraničných účastníkov konferencie z Českej republiky, Maďarska a Ukrajiny.

Ohľasy na konferenciu zo strany účastníkov sú veľmi dobré. Účastníci vyzdvihovali nielen jej odbornú a spoločenskú úroveň, ale aj veľmi dobrú organizáciu konferencie. Záverom je potrebné poďakovať všetkým organizátorom a partnerom, ktorí sa na organizácii a priebehu konferencie aktívne podieľali. Mimoriadne poďakovanie patrí osobitne študentom katedry, ktorí sa jednak zapojili svojou aktívnou účasťou do programu konferencie, ale aj významnou pomocou pri jej organizácii prispeli k jej úspešnému priebehu.

Dr.h.c. doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, PhD.

Foto: archív Katedry fyziky, matematiky a techniky FHPV PU

Konferencia ICOLLE 2015

Inštitút celoživotného vzdelávania Mendelovej univerzity v Brne usporiadal 15. a 16. septembra 7. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie ICOLLE 2015. Organizátorom sa podarilo skĺbiť príjemné s užitočným. Zámerom konferencie bolo zhodnotiť doterajšie zistenia týkajúce sa kvality celoživotného vzdelávania. Výraznou mierou k tomu prispela aj živá a konštruktívna diskusia účastníkov o možnostiach jeho skvalitňovania v podmienkach ČR a EÚ. Pridanou hodnotou konferencie bolo mimoriadne kultivované prostredie zámku Křtiny s príslahlým barokovým kostolom – dielom najznámejšieho českého barokového architekta Santiniho. Harmonický súlad starobylej architektúry a nádhernej prírody Moravského krasu sa významne podpísal pod tvorivú atmosféru a pokojný priebeh celého odbornovo-vedeckého podujatia.

V rámci konferencie vystúpilo so svojimi príspevkami 105 účastníkov, pričom 8 z nich boli akademickí pracovníci z Prešovskej univerzity v Prešove. Medzi významných hostí konferencie ICOLLE 2015 patrilo doc. PhDr. Štefan Vendel, CSc. z Inštitútu psychológie Filozofickej fakulty PU v Prešove, ktorého

plenárne vystúpenie bolo prioritne zamerané na efektívnosť a kvalitu celoživotného vzdelávania. V rámci sekcie *Sekundárne vzdelávanie* vystúpila PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD. s problematikou kritického myslenia žiakov a učiteľov vybraných gymnázií v SR a PhDr. Marek Lukáč, PhD. s príspevkom zameraným na rozvoj vybraných zásad individualizácie v druhošancovom vzdelávaní. Garantka sekcie prof. PhDr. Alena Vališová, CSc. s doc. PhDr. Petrom Hladčom, PhD. ocenili vysokú úroveň príspevkov, ktoré môžu prispieť k skvalitneniu pedagogickej praxe a zaujatie auditória prezentujúcimi. V sekcii *2 Terciárne vzdelávanie* prezentovali výsledky svojho výskumného šetrenia doc. PhDr. Marta Černotová, CSc., PaedDr. Janka Ferencová, PhD., PhDr. Valentína

Šuťáková, PhD. a bývalý absolvent Prešovskej univerzity v Prešove, FHPV, Katedry pedagogiky PhDr. Mgr. Ján Knapík, PhD. so zameraním na komponenty zvyšovania kvality edukačného procesu vo vysokoškolskom prostredí. Garantka sekcie doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc. (riaditeľka Inštitútu celoživotného vzdelávania) ocenila vysokú odbornú úroveň prezentujúcich s presahom do pedagogickej praxe. Doc. PhDr. Ivana Pirohová, PhD. v sekcii zameranej na ďalšie vzdelávanie sa venovala problematike vzdelávania Rómov z marginalizovaných komunit, ktorej vystúpenie bolo rovnako

vysoko hodnotené garantom sekcie Mgr. Miroslavom Procházkom, PhD.

Výbornou možnosťou na diskusiu o rôznych problémoch týkajúcich sa celoživotného vzdelávania boli neformálne spoločenské stretnutia. Tie prispeli aj k prehĺbeniu spolupráce medzi Prešovskou univerzitou v Prešove a Inštitútom celoživotného vzdelávania Mendelovej univerzity v Brne a aj ďalšími pracoviskami, napr. MPC Bratislava a Katedrou inžinierskej pedagogiky MÚVS v Prahe, čo svedčí aj o schopnosti samotných účastníkov konferencie vytvárať profesionálne partnerstvá zamerané na riešenie aktuálnych problémov vo vzdelávaní na národnej a medzinárodnej úrovni.

Pevne veríme, že nový ročník konferencie ICOLLE prinesie nové výzvy, ktoré budú zaujímavé pre ďalších našich kolegov.

Za kolektív účastníkov Prešovskej univerzity na konferencii ICOLLE 2015

PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD.
Foto: PhDr. Ján Knapík, PhD.

Konferencia na GTF PU, ktorá vzbudila ohlas

Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci s Teologickou fakultou Sliezskej univerzity v Katoviciach usporiadala druhú medzinárodnú filozofickú a kánonicko-právnu konferenciu s názvom *Človek – rodina – spoločnosť v modernom svete*. Konferencia bola organizovaná z príležitosti päťdesiatej promulgácie konštitúcie „*Gaudium et Spes*“. Konferenciu organizačne a odborne zabezpečili prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD., prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek, prof. doc. ICDr. František Čitbaj, PhD. a prof. UŚ dr hab. Andrzej Pastwa.

Záštitu nad konferenciou prevzali: rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., rektor Sliezskej univerzity v Katoviciach prof. zw. Dr hab. Wiesław Banyś, prešovský arcibiskup a metropolita Mons. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD., veľký kancelár Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, katovický arcibiskup Mons. dr. Wiktor Skworc, veľký kancelár Teologickej fakulty Sliezskej univerzity v Katoviciach, Mons. Milan Chatur CSsR, predseda Rady Konferencie biskupov Slovenska pre rodinu a Mons. prof. dr hab. Artur Miżiński, generálny sekretár Konferencie biskupov Poľska.

Konferenciu, ktorá bola rozdelená na dve základné časti, otvoril dekan fakulty Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. Prvá časť sa uskutočnila 6.11.2015 a bola venovaná prednáškam, ktoré analyzovali súčasný kultúrny kontext diskurzu o spoločnosti aj v súvislosti s aktuálnou imigračnou krízou. Prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD. predstavil sekulárne súvislosti súčasného *kresťanského myslenia*. Dr Witold Kania (University of Silesia in Katowice, Poland) poukázal na bioetické implikácie konštitúcie *Gaudium et Spes* v otázke ľudskej dôstojnosti. Význam úcty k druhému človeku v rodinných vzťahoch v súčasnosti pripomenul dr hab. Mariusz Wojewoda (University of Silesia in Katowice, Poland). Pozornosť bola venovaná aj humanizmu a kresťanskej výchove (dr hab. Marek Rembierz, University of Silesia in Katowice, Poland) a ohlas medzi poslucháčmi vzbudila aj prednáška o kontextoch predstáv o dialógu kultúr v súčasnom svete, ale aj problematika adekvátneho kresťanského postoja k imigrácii (Dr. h. c. prof. PhDr. Rudolf Dupkala, PhD., prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek, University of Silesia in Katowice, Poland). Potom nasledovala diskusia pri okrúhlym stole, ktorá pokračovala aj po večeri.

Druhý deň bol venovaný cirkevno-právnym konzekvenciám dokumentu Druhého vatikánskeho koncilu *Gaudium et Spes*. Pozornosť bola venovaná pastoračnému charakteru konštitúcie a jej normatívnej

záväznosti (doc dr hab. Stanislaw Pribyl, University in České Budějovice, Czech Republic, prof. UKSW dr hab. Tomasz Gałkowski, University of Cardinal Stefan Wyszyński, Warsaw, Poland, doc. dr hab. Damian Nemeč, Palacký University in Olomouc, Czech Republic). Ďalšie prednášky boli venované rodine, manželstvu a zodpovednému rodičovstvu. Podrobne bol analyzovaný cirkevno-právny pohľad na *bonum commune* manželstva a rodiny v podmienkach globalizovaného sveta (prof. UŚ dr hab. Andrzej Pastwa, University of Silesia in Katowice, Poland, prof. KUL dr hab. Elżbieta Szczot, The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland). Otázkam feminity a maskulinity v právnych systémoch. (prof. UWM dr hab. Lucjan Świto, dr Małgorzata Tomkiewicz, University of Warmia and Mazury in Olsztyn). Prednášky, ktoré rozoberali problematiku mnohorakých vzťahov kultúry, práva, štátu a Cirkvi na základe konštitúcie *Gaudium et Spes*, vytvorili vhodné podmienky pre nasledujúcu živú diskusiu. (prof. zw. dr hab. Józef Krukowski, University of Cardinal Stefan Wyszyński, Warsaw, Poland, prof. KUL dr hab. Mirosław Sitarz, The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland, prof. UPJPII dr hab. Piotr Kroczeck, The Pontifical University of John Paul II, Cracow, Poland, doc. dr hab. Frantisek Čitbaj, University of Prešov in Prešov, Slovak Republic).

V diskusiách, ktoré prebiehali aj mimo konferenčných priestorov, zaznievalo, že rozvoj súčasnej civilizácie je ohrozovaný utilitaristickým redukcionizmom, v ktorom muži a ženy sú „používaní ako vecí“ a jednostranne sa zdôrazňuje individuálny prínos jedinca, ktorý je chápaný separovane od ostatných členov rodiny aj spoločnosti. Preto je dôležité, ešte dôležitejšie ako pred päťdesiatimi rokmi, kedy bola vyhlásená konštitúcia Druhého vatikánskeho koncilu *Gaudium et Spes*, reflektovať ľudské spoločenstvo ako *communio personarum*.

ThLic. Emília Halagová, PhD.
Foto: archív GTF PU

Mediácia – cesta k tvorbe interkultúrnej spoločnosti

V priestoroch Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa 22. – 23. októbra 2015 konala medzinárodná vedecká konferencia pod názvom *Mediácia - cesta k tvorbe interkultúrnej spoločnosti*. Záštitu nad konferenciou, ktorá bola organizovaná GTF PU spolu s Centrom mediácie a probácie prevzalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a mesto Prešov. Konferencia bola organizovaná Katedrou aplikovanej edukológie pod vedením doc. Gabriela Paľu, PhD. a organizačného tímu.

Konferencia nastolila veľmi aktuálne témy, na ktoré vo svojich príspevkoch prihlásení účastníci zo zahraničia, ale aj z domáceho prostredia ponúkali odpovede a zároveň aj kládli nové otázky. Úroveň prispievateľov bola na vysokej úrovni vedeckosti a odbornosti. Analyzovali a charakterizovali sociokultúrne prostredie, multikultúrnosť Európy a zaoberali sa aj predpokladaným vývojom v oblasti kriminality so zacielením na radikalizmus a extrémizmus. Zdôraznili potrebu zadefinovania interkultúrnej a školskej mediácie ako nástroja zameraného na prevenciu teda predchádzaniu patologických zmien v správaní v interkultúrnej spoločnosti. Napríklad Marco Calabrese, advokát a mediátor z Talianska z Ríma, hovoril a o rodinnej mediácii pri medzinárodných únosoch detí; JUDr. Eva Vaňková, advokátka a riaditeľka Evropského inštitútu pro smír a mediácii spolu s JUDr. Lenkou Šalamoun, Ph.D., o Inštitucionalizácii mediácie a ďalších alternatívnych prístupů v EU a v podmienkach ČR; Dr. h. c. prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD., z GTF PU charakterizoval príznaky nábožensky motivovanej xenofóbie v súčasnej spoločnosti. Ďalší prispievatelia sa zamerali na plu-

ralitu poňatia mediácie v multikultúrnej spoločnosti. Výstupným produktom konferencie bude zborník vedeckých príspevkov, ktorý bude dostupný nielen vedeckej, ale aj odbornej a laickej verejnosti.

Druhý deň tohto podujatia sa stretli odborníci z radov odbornej a laickej verejnosti, kde sa diskutovalo o navrhovanej novelizácii zákona o mediácii, ktorá by mala byť schválená parlamentom a implementovaná do praxe od 01. 01. 2016. Zúčastnení vyjadrili podporne stanovisko zapracovaným pripomienkam do zákona a vyjadrili nádej, že ak bude zákon prijatý v takejto forme bude prijateľnejší pre výkon a hojnejšie využívanie mediácie v praxi.

ThLic. Emília Halagová, PhD.

Foto: archív GTF PU

Prednáška doc. Petra Bera spojená s workshopom

Iba učiteľ, ktorý starostlivo pozoruje a vedie prácu nielen svojich žiakov, ale aj svoj vlastný rast a profesionálny rozvoj, môže byť skutočne dobrým učiteľom.

Aj takýto poznatok si so sebou odniesli študenti študijného odboru Učiteľstva pre primárne vzdelávanie na Pedagogickej fakulte PU, ktorí sa zúčastnili na netradičnej prednáške doc. Petra Bera. Pán docent prijal pozvanie Katedry mate-

matickej edukácie PF a v utorok, 13. októbra 2015, strávil deň na pôde Pedagogickej fakulty. Študenti dovedy jeho meno a meno jeho manželky poznali iba z titulných stránok jednej zo sérií učebníc matematiky pre prvý stupeň základných škôl. Roky skúseností získaných v školskej praxi ako učiteľ matematiky na viacerých typoch škôl vložil doc. P. Bero do toho, čo v súčasnosti naplňa nie-

len jeho profesionálny, ale aj osobný život, t. j. do oblasti osobnostného rozvoja učiteľov, ale aj širšej verejnosti. Školské prostredie mu však stále nie je cudzie, čo sa prejavuje v jeho vysokej miere motivácie pomôcť súčasným aj budúcim učiteľom naučiť sa veriť vlastným schopnostiam a byť sebavedomým a zodpovedným vo svojej práci.

Pre študentov pomerne netradičným spôsobom prezentoval svoje poňatie toho, čo znamená učiť a učiť sa, ako funguje učenie sa z pohľadu neuropsychológie, ako efektívne využívať svoj študijný čas, ako zvýšiť úroveň resiliencie a čo vlastne znamená byť dobrým učiteľom. Interaktívnymi aktivitami vyvolal v študentoch potrebu uvažovať o tom, čo je v súčasnej škole dobré a čo zlé, čo sú skutočné hodnoty v živote a ako na tento život pripravuje škola svojich žiakov, či akú úlohu v tomto kontexte zohráva učiteľ v dnešnej dobe.

Je nepochybné, že doc. Bero svojimi slovami o tom, ako by sa mal učiteľ stavať k svojmu povolaniu, zanechal v našich študentoch hlboký dojem.

Mgr. Jana Kojnoková

Foto: AV štúdio CCKV PU

V hlavnom meste Maroka, v Rabate, sa 12.11. – 15.11. 2015 konalo významné vedecké podujatie z oblasti telesnej výchovy a športu a to 25. svetový kongres FIEP, popri ktorom zároveň prebehli aj 10. európsky kongres FIEP a 1. afro-európska konferencia v telesnej výchove a športe. Kongresové priestory pre rokovania poskytol Inštitút Royal de formation des kádra Jeunesse et Sport (IRFC).

Kongres bol zameraný na aktuálne témy, ktoré sú riešené v mnohých súčasných projektoch ako sú nastávajúce trendy v oblasti telesnej výchovy a športu, ich ciele v multikultúrnej spoločnosti, ... Kongres priniesol odpovede na mnoho otázok a zvýraznil ďalšie smerovania a perspektívy telesnej výchovy a rozvoja športu v Európe a Afrike prostredníctvom dynamickej a efektívnej spolupráce Sever - Juh. Na tomto podujatí sa zúčastnilo vyše 300 účastníkov z viac ako 50 krajín (USA, Japonsko, Brazília, Argentína, Mexiko, Fínsko, Španielsko, Turecko, Taliansko, Grécko, Rusko, Srbsko, Taliansko, ...). Napriek tomu, že oficiálnym rokovacím jazykom bola angličtina, veľa príspevkov bolo prezentovaných vo francúzštine – úradnom jazyku hosťujúcej krajiny. Pozvané prednášky a príspevky boli rozdelené do 5 sekcií -1. Physical activity and health: an interdisciplinary approach, 2. Physical education as a basis for future development, 3. Developmental strategies for promotion in physical education and sport, 4. Paradigms for enhancing students performance, 5. Poster session.

Z Prešovskej univerzity v Prešove sa na kongrese aktívne zúčastnili doc. PaedDr. Erika Chovanová, PhD. z Fakulty športu a Mgr. Mária Majherová, PhD. z Fakulty humanitných a prírodných vied, ktoré prezentovali problematiku riešenú na Fakulte športu PU v rámci grantového projektu VEGA č. 1/0769/13 „Účinnosť špecifických pohybových reedukačných postupov na korekciu *hyperkinetických porúch detí mladšieho školského veku*“. Členkou riešiteľského kolektívu, ktorá sa zúčastnila na kongrese, je aj PaedDr. Ingrid Ružbarská, PhD. z Vysokej školy medzinárodného podnikania ISM Slovakia, Prešov. Vedúca grantového projektu doc. PaedDr. Erika Chovanová, PhD. a členka riešiteľského kolektívu PaedDr. Ingrid Ružbarská, PhD.

prezentovali svoje poznatky v rámci 4. sekcie: CORRECTION OF BEHAVIOR DISORDERS THROUGH MOVEMENT WITHIN INTER-SUBJECT RELATIONS (Erika Chovanová), PHYSICAL FITNESS OF CHILDREN WITH DIFFERENT LEVELS OF MOTOR COORDINATION (Ingrid Ružbarská). V posterovej sekcii prezentovali príspevky CORRECTION OF BEHAVIOR DISORDERS THROUGH YOGA EXERCISES (Mária Majherová) a VANDERBILT ASSESSMENT SCALE – SCREENING INSTRUMENT FOR TEACHERS IN EDUCATIONAL SETTINGS IN SLOVAKIA (Tatiana Dubayová z PF PU v Prešove, Erika Chovanová).

Napriek množstvu prihlásených vystúpení a posterov bolo jedno popoludnie venované aj prehliadke mesta, kde nám organizátori chceli ukázať historické dominanty Rabatu. Hlavné mesto Maroka Rabat sa nachádza na severozápade krajiny na pobreží Atlantického oceánu a je jedným z marockých kráľovských miest. Je významným prístavom a obľúbeným turistickým cieľom. Je tu sídlo kráľa, vlády a katolíckeho biskupstva. Hlavným monumentom je 44 metrov vysoká „Hassan Tower“, ktorá nebola prístupná pre rekonštrukciu. Na opačnej strane promenády Yacoub al - Mansour je Mauzóleum Mohameda V., kde sa nachádzajú hroby marockého kráľa Hassana II.

a jeho dvoch synov. Budova (biela s typickou zelenou škridlovou strechou) je považovaná za majstrovské dielo a je príkladom modernej architektúry.

Ďalším skvostom bola prechádzka cez „Andalusian Gardens“, kde sa nachádzajú nádherné záhrady. Rastú v nich nepôvodné exotické rastliny. Videli sme tu rímske ruiny a opustenú mešitu (mederasa - hrob všetkých kráľov). Je to zaujímavá prechádzka časom a kultúrami. Pri ústí rieky Bou Regreg do Atlantického oceánu sa nachádza historická časť marocký Kasbah, ktorého architektúra má marocké a španielske prvky v krásnych azúrových farbách. Nachádza sa tu množstvo domov, obchodíkov a pouličných umelcov, ktorí si za svoje „predvádzanie“ pýtajú odmenu. Na konci tejto časti sme sa dostali k spomínanému ústiu rieky a pohľad na oceán z vrcholu Kasbahu bol nádherný.

Poslednou zaujímavosťou, ktorou sa chceli organizátori popýšiť, bolo trhovisko, tzv. Medina, ohraničená historickými múrmi. Previedli nás trhovými uličkami, kde vládol neskutočný obchodný ruch a chaos. Aj tu bolo množstvo domov s modro - bielymi stenami a typickými marockými mozaikami.

Na posledný večer pripravili záverečnú recepciu, kde nám predviedli nielen ich národnú kultúru, ale ponúkli aj ich národné jedlá.

Celý priebeh a záver 25. svetového kongresu, 10. európskeho kongresu FIEP a 1. afro-európskej konferencie v telesnej výchove a športe sa niesol v duchu spolupráce, priateľstva a nadväzovania nových pracovných kontaktov.

doc. PaedDr. Erika Chovanová, PhD.

**Fakulta športu PU v Prešove
 Mgr. Mária Majherová, PhD.**

Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove

Foto: archív autorov

ORGANIZÁCIA TÝŽDŇA VEDY A TECHNIKY NA FAKULTE ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV PU V PREŠOVE

10. – 11. november 2015

Študijný odbor: ošetrovateľstvo

Naším cieľom je presadzovať myšlienku „*Naučme sa učiť – učíme sa pre život*“. Výskum a technický rozvoj ide ruka v ruku so vzdelávaním a bude uchádzačom o štúdium na našej fakulte poskytovať väčšie možnosti do budúcnosti. Cieľom každoročne organizovaného *Týždňa vedy a techniky* na Slovensku je informovať verejnosť o poznatkoch vedy a techniky a o nutnosti podporovať vedu a techniku, ktoré sú základom hospodárskeho a spoločenského pokroku a pomáhajú riešiť globálne problémy a výzvy v spoločnosti, nevynímajúc ani odbor, akým je ošetrovateľstvo. Cieľom týždňa vedy a techniky na Prešovskej univerzite v Prešove -

Fakulte zdravotníckych odborov bolo prezentovať aj vedecko-výskumné projekty realizované na Katedre ošetrovateľstva, riešené predovšetkým v rámci grantových agentúr KEGA, APVV. V rámci spomínanej akcie sme prezentovali publikačnú činnosť za uplynulý akademický rok (knižné a elektronické publikácie), poukázali na vplyv vedecko-technického rozvoja na ošetrovateľstvo ako vednú disciplínu a interpretovali možnosti využívania výdobytkov vedy a techniky v rámci študijného programu ošetrovateľstvo. Celé podujatie sa konalo pod vedením odborných asistentiek PhDr. Slávky Mroskovej, PhD. a PhDr. Silvii Cibrikovej, PhD., ktorým s prezentáciou odboru ošetrovateľstvo pomáhali študenti 2.ročníka a stu-

dentky 3. ročníka Valéria Borová a Simona Štofková, ktoré zároveň odprezentovali svoje skúsenosti z odborných stáží počas štúdia v rámci projektu Erasmus. Odborné asistentky spolu so študentmi sprístupnili odborné učebne pre študijný odbor ošetrovateľstvo pre potenciálnych záujemcov o štúdium ošetrovateľstva. V rámci prezentácie sme predstavili študijný odbor, organizáciu štúdia, profil absolventa bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia ošetrovateľstva, ako aj možnosti uplatnenia v praxi. V závere sme zrealizovali exkurziu interiéru Fakulty zdravotníckych odborov (prednáškové a odborné učebne, simulačné laboratórium, študovňu, knižnicu, spoločné priestory) a poskytli informácie o činnosti Katedry ošetrovateľstva na PU FZO v rámci projektov a publikačnej činnosti.

**Valéria Borová
a Simona Štofková,
študentky 3.ročníka OSE
PhDr. Slávka Mrosková, PhD.
PhDr. Silvia Cibriková, PhD.,
odborné asistentky
Katedry ošetrovateľstva PU FZO
Foto: archív autorov**

19. ročník kolokvia na Katedre filozofie a religionistiky GTF PU

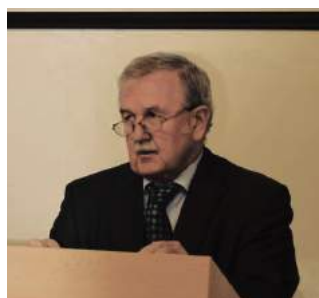
Na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa 12. novembra 2015 konalo vedecké kolokvium s medzinárodnou účasťou *Disputationes quodlibetales* s podtémou *Sloboda a vôľa ako antropologický problém*. Išlo už o devätnásty ročník kolokvia Katedry filozofie a religionistiky PU GTF. V tomto roku sa na organizácii podieľalo aj Poľské Towarzystwo Filozoficzne. Účastníci konferencie sa zaoberali filozofickou reflexiou zmyslu a zdôvodnenia slobody ako antropologickej konštanty. Zároveň sa reflexia slobody dotýkala problémov, vyplývajúcich z nazerania na slobodu cez prístup exaktných vied. Nakoniec sa účastníci konferencie venovali konzekvenciám vyplývajúcim zo slobody na rovine individuálnej a sociálnej etiky. Kolokvium sa nieslo v duchu dialogickej reflexie a prinieslo mnohé podnety pre rozšírenie porozumenia fenoménu ľudskej slobody a vôle.

**ThDr. Radovan Šoltés, PhD.
Foto: archív GTF PU**

V hľadani ekvivalentnosti

V priestoroch Lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra excelentnosti pri Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove sa 12. novembra 2015 konal už ôsmy cyklus tradičnej medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom Hľadanie ekvivalentnosti VIII., ktorú organizoval Inštitút rusistiky na Filozofickej fakulte PU v Prešove. Ústrednou témou konferencie, ktorej sa venovala zvýšená pozornosť prítomného vedeckého pléna, bola Ruský jazyk a spoločnosť v minulom storočí. Konferencia sa konala v rámci riešenia národného projektu VEGA č. 1/0792/13 s názvom *Vývinové aspekty ruského jazyka a ruského jazykového prostredia v nadväznosti na spoločenské zmeny v Rusku v minulom storočí*. Plánovaným výstupom z rokovaní a plodných diskusií bude zborník vedeckých príspevkov pod názvom Hľadanie ekvivalentnosti VIII., ktorý bude súčasne venovaný tohtoročnému životnému jubileu prof. PhDr. Jozefa Sipka, PhD. Konferenciu slávnostne otvoril dekan Filozofickej fakulty prof. PhDr. Vasil Gluchman, PhD. a poprial jej mnoho úspechov a podnetných myšlienok. Vedecké plénum obohatila Tatiana Dronská, vedúca kurzov ruského jazyka pri Ruskom centre vedy a kultúry v Bratislave, ktorá zdôraznila potrebu vzájomnej kooperácie rusistických jazykových inštitúcií. V axiologickej rovine hľadania spoločných a rozdielnych hodnôt východu a západu bol nesmierne podnetným príspe-

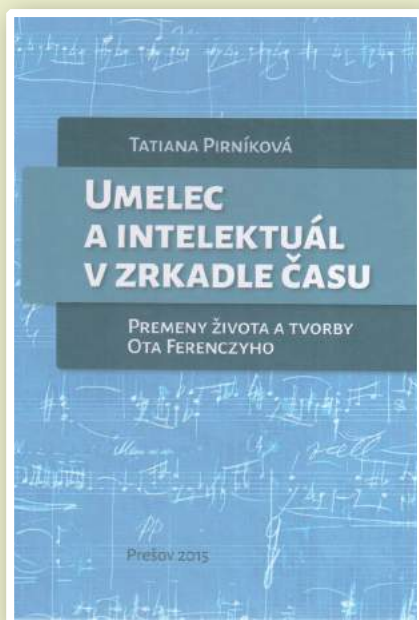

vok Jozefa Sipka, ktorým otvoril plenárne zasadnutie konferencie. Juraj Rusnák (Prešov) vystúpil s detailnou a zaujímavou prezentáciou ruskej filmovej fantastiky v podobe takého fenoménu, akým je nesporne film *Kin-Dza-Dza*, chápaný ako jeden z obrazov komunikácie moci vo filmovej fantastike. Perceptívnosť v poetickej tvorbe českých a ruských symbolistov (O. Březinu a K. Baľmonta) predstavili v spoluautorstve kolegyne z Českej republiky – Simona Koryčánková a Larina Borisovna Krjukovová (Brno). Česká rusistika sa ďalej predstavila analýzou kalkov spoločenskej a politickej sféry, ktorá pochádzala z autorského pera Kristýny Křížovej (Brno). Hľadanie ekvivalentnosti precedentných fenoménov 20. storočia z pohľadu súčasnej ruskej politickej lingvistiky bolo prezentované v podnetnom príspevku Iriny Dulebovej (Bratislava). Politický diskurz obdobia „gorbačevizmu“

zaujímavo rozanalyzoval Pavol Adamka (Nitra) v príspevku pod názvom „*Kmo ecť xy?*“, alebo *bezsené noci Michaila Sergejeviča*. Úvahy o minulosti a súčasnosti lingvistickej teórie textu prezentoval nitriansky rusista Ján Gallo. Problematiku korpusu textov v súčasnej lexikografii na príkladoch poľských frazém s komponentom „bajka“ predstavil poľský filológ Andrzej Charciarek. Charakteristike jazyka ruskej publicistiky osemdesiatych rokov minulého storočia bol zasvätený príspevok Dariny Antoňakovej v spoluautorstve s Martinou Paulinovou (Prešov). Tendencie a špecifiká súčasnej vysokoškolskej ukrajinistiky komplexne predstavila Mária Čižmárová (Prešov). Rozhodne zaujímavým a podnetným príspevkom bolo chápanie *cudzieho versus nášho na tanieri* a konštruovanie etnicity v kulinárskych časopisoch v ponímaní Michala Bočáka (Prešov). Problematika komunikačného modelu nových médií bola precízne predstavená Petrom Oborníkom (Prešov) a jazykové charakteristiky geopolitickej žurnalistiky – Tomášom Zavatchanom (Prešov). Globalizačné procesy vo vzdelávaní a s nimi spätú virtuálnu vzdelávaciu migráciu predstavila Anna Petriková (Prešov). Periodizáciu jazyka a spoločnosti v období dvadsiateho storočia v ruskom prostredí predstavil Ľubomír Guzi a v danom kontexte vystúpila aj Tatiana Uchanovová (Kazaň) s problematikou slovo-tvorných mechanizmov sociálne príznačných významov v ruskom jazyku. Politická lingvistika, manipulatívny rozmer ruského a slovenského politického diskurzu a politická metafora, jej kognitívny potenciál v medzinárodných vzťahoch boli prezentované Martinom Blahom a Nikoletou Mertovou (Prešov). Tematické bohatstvo, rôznorodosť pohľadov a podnetnosť vystupujúcich rozhodne prispela k vynikajúcej a priateľskej atmosfére, v akej sa už tradične medzinárodná rusistická konferencia o hľadani ekvivalentnosti niesla.

Nikoleta Mertová
Foto: archív FF PU

Prezentácia knižnej publikácie Tatiany Pirníkovej Umelec a intelektuál v zrkadle času

Monografické diela o hudobných skladateľoch „nepatria na Slovensku ku frekventovanému druhu, zvlášť nie vo vzťahu k novodobej hudobnej histórii. Rozdielna je zároveň ich kvalita a štýl; (...) preferovanejšie sú knihy rozhovorov so samotnými autormi, memoárové texty či samostatné štúdie, ktoré sú sústredené na vybrané aspekty tvorivej činnosti.“ Týmito slovami charakterizovala doterajšiu odbornú hudobnú reflexiu na Slovensku autorka monografickej práce o významnej a rozporuplnej osobnosti hudobného, kultúrneho a spoločenského života – Ota Ferenczyho, v ktorej mnohoaspektovo rozkrýva tému bytia a tvorby umelca žijúceho v zložitosti a premenlivosti historicko-spoločenských, neraz i tragických, dobových súradníc. Prezentáciu publikácie Tatiany Pirníkovej *Umelec a intelektuál v zrkadle času* s podtitulom *Premeny života a tvorby Ota Ferenczyho*, ktorá sa uskutočnila 9. novembra 2015 na pôde Hudobno-tanečnej fakulty VŠMU v Bratislave, otvorila vedúca katedry Hudobnej teórie prof. Eva Ferková, absolventka odboru Hudobná teória,

ktorý v roku 1969 Ferenczy založil. Súčasťou podujatia, okrem hudobných ukážok z tvorby autora, rozmanitých vo forme i výraze aj z aspektu percipienta (detského a dospelého), bola podnetná diskusná reflexia pozvaných hostí prof. Vladimíra Bokesa, prof. Juraja Hatríka a prof. Markéty Štefkovej, recenzentky Pirníkovej knihy. T. Pirníková: *Umelec a intelektuál v zrkadle času* s podtitulom *Premeny života a tvorby Ota Ferenczyho*. Prešov : Filozofická fakulta PU, 2015, 480 s. ISBN 978-80-555-1402-4

M.P.A.V.

Hostia z Ružomberka prezentovali preklady literárnych diel z nemčiny

V Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice PU sa 19. novembra 2015 konala prezentácia dvoch knižných prekladov z nemčiny. Prezentované boli knihy Thomasa Bernharda *Starí majstri* a Christiane F. *My deti zo stanice ZOO*. O knihách rozprávali hostia z Katedry germanistiky Katolíckej univerzity v Ružomberku, prekladateľka Paulína Šedíková Čuhová, ktorá podrobne predstavila knihu Christiane F., a prekladateľ Juraj Dvorský, ktorý rozprával o svojom preklade knihy Thomasa Bernharda. Prezentáciu moderoval Ján Jambor, ukážky z kníh umelecky a pôsobivo predniesla Soňa Pariláková.

Moderátora podujatia zaujímalo najmä to, aké „prekladateľské oriešky“ najviac potrápili prekladateľov pri práci. Pre pani Šedíkovú Čuhovú to bolo náročné, pretože nepoznala lexiku drogovy závislých. Práve táto lexika zohráva v knihe významnú úlohu. Musela teda spolupracovať s odborníčkou, ktorá sa vo svojej diplomovej práci venovala tejto problematike. Zároveň pracovala aj s českým prekladom tejto knihy. Pre pána Dvorského bola náročná najmä práca s prúdom myšlienok. V knihe dominuje uvažovanie nad dejom. Preto sa bolo treba sústrediť na vnútorný pochod jednotlivých myšlienok.

Na prezentácii sa zúčastnilo početné publikum, ktoré tvorili nielen študenti, ale aj vysokoškolskí pedagógovia. Po prezentácii sa viedla krátka diskusia na základe otázok z publika. Poslucháči sa pýtali na český preklad knihy *My deti zo stanice ZOO*, využitie a náročnú

prácu s neologizmami v knihe *Starí majstri*. Na prezentácii sa zúčastnil aj profesor Ladislav Sisák, ktorý ju zavřil reflexiou o vzácnej a veľa ráz aj nedocenennej práci prekladateľa v dnešnej spoločnosti. Návštevníci podujatia si mohli knihu *My deti zo stanice ZOO* zakúpiť za zvýhodnenú cenu. Prezentácia knihy bola naozaj výnimočná, o čom svedčí aj následný dobytý kopyt k knihe. Predali sa takmer všetky výtlačky.

Monika Hudáčková
Katarína Štofaničková
Foto: UK PU

Prezentácia zborníka – Poznávanie dejín Slovenska... a pripomenutie si životného jubilea prof. PhDr. Ferdinanda Uličného, DrSc.

V rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku 2015 sa dňa 12. novembra 2015 v Centrálnej študovni Univerzitetnej knižnici v Prešove uskutočnila prezentácia zborníka *Poznávanie dejín Slovenska: pramene, metódy a poznatky*, vydaného pri príležitosti životného jubilea – 80. výročia narodenia archivára, historika, vysokoškolského pedagóga prof. PhDr. Ferdinanda Uličného, DrSc. (*1933, Ploštín). Prezentáciu usporiadal Inštitút histórie FF Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci s Univerzitnou knižnicou Prešovskej univerzity v Prešove. Pozvanie naň prijal sám jubilant, čo si nesmierne vážime a prezentácii to dodalo úplne iný – ľudský rozmer obohatený o osobné spomienky.

Podujatie otvorila Mgr. Marcela Domenová, PhD. Po úvodných slovách nasledovalo krátke predstavenie jubilanta, reprezentované dokumentárnym filmom venovanom osobnosti, profesora Uličného, ale aj dišputou a rozprávaním samotného profesora prof. PhDr. Ferdinanda Uličného, DrSc., kedy plénu spomenul jednotlivé fakty zo svojho bohatého života, hovoril o svojom vzťahu k odboru archívniectvo, zaspomínal si na študentské roky, začiatky práce archivára i pedagogické pôsobenie na vysokoškolskom pracovisku, keďže dnešnej generácii študentov je pán profesor známy viac ako autorita v rámci odboru, či ako autor povinnej a odporúčanej študijnej literatúry. Prof. PhDr. Ferdinand Uličný, DrSc. patrí k zakladateľom študijného odboru archívniectvo na vtedajšej FF UPJŠ v Prešove (v 90. rokoch 20. storočia). Počas svojej kariéry vysokoškolského pedagóga pôsobil na poste odborného asistenta (1961 – 1971) na Katedre dejín FF UPJŠ v Prešove, po dlhšej odmlke v období normalizácie (1972 – 1990, etabloval sa v Štátnom oblastnom archíve v Prešove) sa vrátil na Katedru dejín FF UPJŠ v Prešove (1990 – 1997), neskôr pôsobil na Katedre slovenských dejín a archívniectva Prešovskej univerzity v Prešove – až do roku 2001 ako vedúci katedry. Na FF zastával aj post predsedu akademického – senátu FF UPJŠ, prodekana a napokon dekana FF (1994 – 1997). Od roku 2008 do svojho odchodu na dôchodok externe pôsobil na Katedre histórie FF UPJŠ v Košiciach.

Nadálej je však publikačne činný. V diskusii odpovedal aj na niekoľko otázok spojených so svojím životom, pôsobením v Prešove, spracovaním archívnych fondov, voľnočasovými aktivitami (záhrada, lyžovanie) a aktuálnou bádateľskou činnosťou. Medzi jeho najnovšie knižne vydané tituly patria napríklad *Dejiny Slovenska v 11. až 13. storočí* (Bratislava 2013) a *Dejiny Liptova od 9. do 19. storočia* (Liptovský Hrádok 2014).

Samotný prezentovaný recenzovaný zborník je výstupom viacročného úsilia. Do printovej podoby sa preťavil v roku 2015 vo vydavateľstve UNIVERSUM-EU, s. r. o. Zostavili ho niekdajší žiaci, diplomanti pána profesora Mgr. Marcela Domenová, PhD. (KAaPVH IH FF Prešovskej univerzity v Prešove) a Mgr. Drahoš Mag-

doško, PhD. (Katedra histórie FF Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach). Obsahuje 24 vedeckých štúdií slovenských, českých a poľských historikov, archivárov a vysokoškolských pedagógov, kolegov, priateľov, ale aj žiakov pána profesora, ktorí sa etablovali v odbore alebo v iných pamäťových inštitúciách na Slovensku.

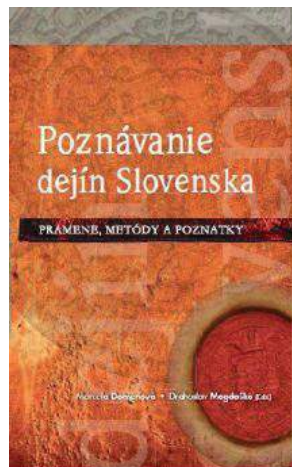
Jednotlivé príspevky odznali v roku 2013 na rovnomennej vedeckej konferencii konanej pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na pôde FF Prešovskej univerzity v Prešove. Konferenciu usporiadali Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a Katedra histórie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach spolu s Historickým ústavom SAV a Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV.

Štúdie prinášajú aktuálny stav poznatkov s dôrazom na výskum primárnych prameňov, na obdobie stredovekých a ranonovovekých dejín východného Slovenska. Ponúkajú hodnotiace pohľady slovenskej i maďarskej historiografie, venujú sa archeologickým alebo archívno-pamiatkovým, architektonickým výskumom (Nižná Myšľa, sakrálna architektúra v strednom Hontě), dejinám osídlenia, dejinám vybraných miest aj obcí v interdisciplinárnych kontextoch s prepojením na diplomatiku v období stredoveku a raného novoveku (lokačne listiny, zaniknuté obce, miestne názvy, privilegálne listiny, predstavitelia mestskej elity, mestské kancelárie, mestské obranné a bezpečnostné zložky), iným pomocným vedám historickým – ako sfragistika (pečate a znaky spoločenstiev spišských Sasov), paleografia a epigrafia; vybraným otázkam politických, cirkevných dejín či dejín školstva a každodennosti (bratrické hnutie na Slovensku, každodenný život uhorských študentov na Krakovskej univerzite v stredoveku, postavenie Slovákov v obciach pripojených k Poľsku) alebo osobnostiam (Svätopluk), či otázke cirkevných archívov na Slovensku, výskumu kanonických vizitácií (Abovsko-turnianska župa v 18. storočí) a dejinám gréckokatolíkov (v Prešove do vzniku biskupstva).

Okrem štúdií sa v zborníku nachádza osobné vyznanie jubilanta „*Moje vzťahy k archívniectvu a dejinám Slovenska*“ a dokumentačná časť – aktualizovaná bibliografia pána profesora za roky 2003 – 2013.

Veríme, že sme usporiadaním vedeckej konferencie v Prešove a následne vydaním zborníka vzdali aspoň malý hold a vďaka pánovi profesorovi Ferdinandovi Uličnému. Dúfame, že zborník bude pre bádateľov, ako aj odbornú verejnosť prínosným čítaním a podnietou kolegov, študentov, budúcich historikov, archivárov i pedagógov k hlbším výskumom regionálnych dejín i dejín Slovenska.

Mgr. Marcela Domenová, PhD.
IH FF PU v Prešove

Kvalita ľudského života v kontexte paliatívnej starostlivosti. Sociálno-etická reflexia (recenzia)

Dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, Katedra Etyki Pracy Socjalnej Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Autori: PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD., Mgr. et Mgr. Martina Šipová, PhD.

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove

Rozsah: 160 s.

Rok vydania: 2014

ISBN: 978-80-555-1223-5

Žijemy w świecie pełnym nowinek technicznych, medycznych, wymiany informacji i obrazu na odległość. Cieszymy się możliwościami wydłużania życia, w dobrym zdrowiu. Do czasu, kiedy w domu pojawia się osoba przewlekle i terminalnie chora. Ryzyko utraty zdrowia, samodzielności i sprawności jest powszechne i dotyczy wszystkich ludzi. O ile do długotrwałej choroby możemy się – lepiej lub gorzej – przygotować, o tyle pojawienie się osoby terminalnie chorej staje się dla wielu nie do zaakceptowania. Dotyczy to zarówno samego chorego, jak również osób najbliższych w rodzinie.

Tymczasem, zarówno my sami, jak również instytucje wspierające osoby terminalnie chore i ich rodziny nie zawsze potrafią właściwie spojrzeć na samo zjawisko przygotowania się do odejścia – odejścia z zachowaniem właściwego szacunku dla osoby umierającej, jak i samego zjawiska umierania. Recenzowana monografia stanowi bardzo ciekawy głos w dyskusji nad zapewnieniem właściwej jakości życia u kresu ziemskiej wędrówki. Monografia składa się z siedmiu głównych części – autorzy pochyłają się kompleksowo nad jakością życia u jego kresu, poczynawszy od ujęć definicyjnych, poprzez krótki rys historyczny, przez rozważania o chorych terminalnie w różnorodnych płaszczyznach ludz-

kiej aktywności; aż po rozważania o zjawisku eutanazji czy samobójstwach w perspektywie choroby nieuleczalnej czy towarzyszenie przy umierającym. Chciałabym zwrócić uwagę na dwa ważne podejścia autorów tej monografii: po pierwsze – na całościowe ujęcie

osoby ludzkiej, które jest niezwykle ważnym w opiece paliatywnej oraz dostrzeżenie potrzeby przygotowania zarówno osób towarzyszących, jak i samej osoby umierającej. To niezwykle ważne aspekty całego zjawiska, które określane jest w literaturze, jako opieka paliatywno – hospicyjna. Ważnym wymiarem w tej opiece jest zrozumienie potrzeb ducho-

wych, religijnych, transcendentnych osób umierających. Autorzy podkreślają komplementarność wszystkich potrzeb osób w opiece paliatywnej. Ważnym momentem w towarzyszeniu terminalnym jest pogodzenie się ze śmiercią, i to wszystkich uczestników tego dramatu. Dlaczego? Ponieważ jakość życia człowieka w jego ostatnich chwilach życia zależy właśnie od tej akceptacji.

Ważnym jest zwrócenie uwagi na podmiotowość dzieci terminalnie chorych, o których autorzy piszą w części siódmej. Wielu, którzy doświadczyli odejścia swoich dzieci stwierdzają jednomyślnie, że nie ma gorszej rzeczy w życiu rodziców, jak patrzeć na śmierć swojego dziecka. Podobnie, jak u dorosłych, także na osobę dziecka należy patrzeć jako na jednorodny organizm, który posiada prawo do życia: od początku aż do naturalnej śmierci. Dlatego wszelkie próby wcześniejszego przecięcia linii życia należy ocenić jako niedopuszczalne, sprzeczne z ludzką naturą.

Monografię *Kvalita ľudského života v kontexte paliatívnej starostlivosti. Sociálno-etická reflexia* należy uznać za cenną publikację, wpisującą się w dyskusję nad prawem do życia i do godziwej, pełnej wzajemnego szacunku – śmierci.

PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD.
Mgr. et Mgr. Martina Šipová, PhD.

Fakulta manažmentu na exkurziách

Aktuálne je veľký dôraz kladený na prepájanie teórie s praxou a ani Fakulta manažmentu PU v tomto smere nezaostáva. V zimnom semestri akademického roka 2015/2016 študenti študijného programu Environmentálny manažment v bakalárskom aj magisterskom stupni absolvovali exkurzie v 2 podnikoch, v ktorých by sa práve oni po ukončení štúdia mohli uplatniť. Prvým z nich bola spoločnosť Spravbytkomfort Prešov, ktorá sa orientuje na zabezpečovanie komplexnej správy bytov a objektov na zmluvnom základe - facility manažment a na výrobu, rozvod a predaj tepelnej energie a TÚV - energetický manažment. V rámci

exkurzie sa študenti dozvedeli viac o procese výroby tepla a teplej úžitkovej vody. V reálnych podmienkach študenti zistili v čom spočívajú výhody a nevýhody využívania obnoviteľných zdrojov energie - biomasy pri výrobe teplej úžitkovej vody a tepla pre obyvateľov mesta Prešov. Druhým podnikom bola spoločnosť Fecupral, ktorá sa už od roku 1994 zaoberá zberom a triedením odpadov, ako aj likvidáciou nebezpečných odpadov. Obsahom exkurzie boli praktické ukážky automatického triedenia, spracovania odpadov až po jeho expedíciu pre ďalšie využitie. Vysoký záujem bol napr. o spaľovňu, ktorá je určená predovšetkým na priame oxidačné dvojstupňové kontinuálne spaľovanie odpadu.

Jedným z cieľov Fakulty manažmentu je poskytovať aj naďalej možnosti stáží a exkurzií, ktoré priblížia študentom preberanú problematiku z prednášok a seminárov. Ďakujeme spoločnosti Spravbytkomfort a Fecupral za ústretovú spoluprácu. Veríme, že tento trend prepojenia teórie s praxou bude pokračovať aj v ďalšom semestri a všetkým študentom prajeme veľa po-
učných zážitkov.

kolektív

**Katedry environmentálneho manažmentu
Fakulty manažmentu PU
Foto: archív FM PU**

Predstavitelia Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University na návšteve Fakulty manažmentu PU v Prešove

V priestoroch Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove sme 17. 9. 2015 privítali návštevu zo súkromnej vysokej školy Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University (WSB-NLU), Nowy Sacz, Poľsko, ktorá má svoje študijné programy zamerané na odbor manažment a informatiku. Svojou prítomnosťou nás poctil Dekan fakulty Dariusz Wozniak PhD. a vedecko-pedagogický pracovník Justyna Sokolowska-Wozniak, PhD.

Cieľom stretnutia na oddelení vonkajších vzťahov Fakulty manažmentu bolo vzájomné oboznámenie sa so štruktúrou a ponukou študijných programov a foriem výučby na oboch inštitúciách.

Predmetom diskusie boli predovšetkým oblasti možnej budúcej spolupráce medzi Fakultou manažmentu a WSB-NLU a hľadanie jednotlivých foriem spolupráce v rozličných oblastiach pôsobenia oboch inštitúcií. Predstavitelia poľskej vysokej školy sa zaujímali o študijné odbory a programy poskytované na Fakulte manažmentu, počet študentov, štruktúru a zloženie vedecko-pedagogických pracovníkov FM PU, formu

štúdia za účelom analyzovania jednotlivých oblastí spolupráce, ktorá by bola prínosom pre obidve strany. Ako vyplynulo z diskusie, prieniky možnej budúcej spolupráce sa rysujú najmä vo vykonávaní aktivít v rámci spoločného projektu. Ďalej sa analyzovali možnosti spolupráce v oblasti štúdia vo všetkých troch stupňoch štúdia, tak bakalárskeho, magisterského, ako aj doktorandského stupňa štúdia, vedecko-výskumnej činnosti, v rámci študentských a učiteľských mobilit, možnosti stáže a praxe pre interných alebo externých doktorandov a študentov, školení administratívnych pracovníkov a pod.

Na stretnutí sa dohodli konkrétne kroky, postupy a podmienky vzájomnej komunikácie. Predstavitelia FM PU dostali pozvanie na osobnú návštevu WSB-NLU v Poľsku. Ďalšie spoločné stretnutie s predstaviteľmi WSB-NLU bolo naplánované na jar budúceho roku.

**Mgr. Eva Benková, PhD.
prodekan pre zahraničné vzťahy
FM PU v Prešove
Foto: archív FM PU**

6th ANNUAL FORUM ON CROSS-BORDER COOPERATION

V minulosti bola v politických vedách pri výskume hraníc a spoločensko-politických procesov súvisiacich s hranicami hlavná pozornosť venovaná faktorom ovplyvňujúcim prijímanie rozhodnutí na úrovni vlád štátov zdieľajúcich spoločné hranice. V posledných cca troch dekádach sa predmetom výskumu postupne stali predovšetkým procesy hraničenia (processes of bordering), ktoré zahŕňajú exklúziu a inklúziu cezhraničných regionálnych a lokálnych komunít v kontexte rozdeľujúcich, resp. inkluzívnych funkcií hranice z hľadiska formovania ich predstáv o sociálnom, ekonomickom a politickom živote. Hlavná pozornosť sa v rámci súčasných konceptov border studies venuje faktorom ovplyvňujúcim správanie a prijímanie rozhodnutí zo strany regionálnych a lokálnych aktérov reprezentujúcich komunitu na oboch stranách hranice. Predmetom záujmu sa stávajú ich motivácie pre rozvoj cezhraničnej spolupráce alebo naopak motivácie pre konfliktné vzťahy spôsobené politickými a ekonomickými faktormi, prípadne faktormi vyplývajúcimi z ich sociálnej a kultúrnej identity.

Do spomenutého rámca zapadá i cyklus medzinárodných konferencií, v rámci ktorého sa periodicky diskutujú prekážky spolupráce medzi Východom a Západom, geograficky od Barentsovho mora na severe až k Čiernemu moru na juhu, ktoré bránia nadväzovaniu kontaktov, brzdia hospodársky rozvoj, obmedzujú politické vzťahy a vytvárajú nové deliace čiary. V poradí už šieste výročné fórum o cezhraničnej spolupráci sa tentoraz za účasti odborníkov z Nórska, Fínska, Poľska, Českej republiky, Maďarska, Ukrajiny a SR konalo v Užhorode a v Košiciach 24.-27. novembra 2015 a bolo logicky zamerané na problematiku meniaceho sa charakteru hranice medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Jednotlivé tematické bloky boli venované miestnemu a regionálnemu rozvoju prihraničných regiónov, cezhraničnej spolupráci samospráv na oboch stranách hranice, manažmentu vonkajšej hranice EÚ a malého pohraničného styku, finančnej podpore aktivít cezhraničnej spolupráce, úlohe médií a občianskej spoločnosti v cezhraničnej spolupráci, ako aj rôznym ďalším socio-ekonomickým aspektom cezhraničnej spolupráce krajín V4 a Ukrajiny. Na pozvanie Úradu vlády SR sa za Inštitút politológie FF PU konferencie zúčastnili doc. PhDr. Alexander Duleba, CSc. a Ing. Martin Lačný, PhD. Na panelovej diskusii o cezhraničnej spolupráci z hľadiska hospodárstva, ktorá bola venovaná možnostiam a prioritným oblastiam regionálnej hospodárskej a cezhraničnej spolupráce na hraniciach EÚ, ako aj ekonomickým, spoločenským a politickým faktorom ovplyvňujúcim správanie

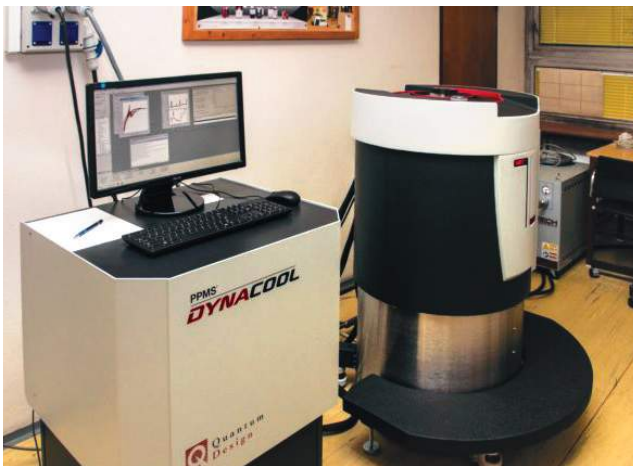

ekonomických subjektov v prihraničných regiónoch, sa zúčastnil M. Lačný. Panel expertov spolu s ním tvorili J. Ondáš (IT Valley Košice), O. Kovchar (Zakarpatská obchodná a priemyselná komora, Ukrajina), A. Klimová (Slovenská obchodná a priemyselná komora, pobočka Košice), A. Kyrchiv (Asociácia energeticky efektívnych miest Ukrajiny), I. Hruška (Globallogic Inc.), T. Petraško (Družba Slovensko - Ukrajina, n.o.). V priebehu diskusie sa hovorilo o príležitostiach a prekážkach hospodárskej spolupráce v oblasti budovania infraštruktúry, v oblasti turizmu a kúpeľníctva, obchodu, kreatívneho priemyslu, informačných technológií a prípravy kvalifikovaných pracovných síl pre spomínané oblasti ekonomických aktivít, ako aj o podporných projektoch právneho a inštitucionálneho poradenstva, vrátane sprostredkovávania B2B rokování slovenských a ukrajinských podnikateľských subjektov. V rámci kontextualizácie prezentácií jednotlivých rečníkov boli naznačené bazálne východiská cezhraničnej spolupráce v súvislosti so zavedením komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA) medzi EÚ a Ukrajinou.

A. Duleba predsedal panelu expertov, vyjadrujúcich sa k téme spoločného dedičstva a spoločnej budúcnosti v karpatskom regióne. Účastníkmi panelu boli J. Polačko (Združenie Karpatský euroregión Slovensko-Sever), R. Dzhabrailov (Euroregión „Dniester“), P. Vágner (Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky), V. Prykhodko (Národný inštitút strategických štúdií Ukrajiny), P. Plenta (Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku) a I. Ustych (Nadácia pre rozvoj cezhraničnej spolupráce, Ukrajina). Diskutovalo sa tu o Stratégiu EÚ pre podunajskú oblasť, o Karpatskom dohovore a o projekte Forum Carpicum 2016, ktorý je orientovaný na podporu vedeckých aktivít smerujúcich k udržateľnosti v karpatskom regióne, zviditeľnenie karpatského regiónu v oblasti výskumu globálnych zmien a na prepojenie výskumu a praxe v oblasti spojených ľudských a environmentálnych systémov v horských oblastiach.

Ing. Martin Lačný, PhD.
**Foto: archív Inštitútu politológie
FF PU**

Dynacool – fyzikálne laboratórium extrémnych podmienok

Katedra fyziky, matematiky a techniky (KFMT) na Fakulte humanitných a prírodných vied (FHPV) predstavuje svoje nové laboratórne možnosti. V rámci spoločného projektu Univerzitný vedecký park TECHNICOM, na ktorom Prešovská univerzita v Prešove participuje spolu s Technickou univerzitou v Košiciach a Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, bolo na KFMT zakúpené špičkové experimentálne zariadenie PPMS DynaCool.

V súvislosti s prebiehajúcim týždňom vedy a techniky na Slovensku bolo pod záštitou vedúceho KFMT Vladimíra Šebeňa zariadenie DynaCool predstavené vedeniu Prešovskej univerzity v Prešove, ako aj vedúcim predstaviteľom samotnej FHPV. Medzi pozvanými hosťami nechýbali rektor univerzity Peter Kónya, prorektori Peter Adamišin a Milan Portik, za FHPV pozvanie prijali dekan René Matlovič spolu s prodekanom Sergejom Il'kovičom a tajomníkom fakulty Tomáš Burger.

Prístroj pochádza od spoločnosti Quantum Design, ktorá sa špecializuje na vývoj a výrobu laboratórneho vybavenia pre fyzikálne experimenty s pokrytím oblastí materiálového výskumu, cez odbory nano- a biotechnológií, až po výskum v oblasti fyzikálnej chémie. V našom prípade, už samotná skratka v názve PPMS – Physical property measurement system v priamom preklade prezrádza, že zakúpené vybavenie je úzko špecializované na merania základných fyzikálnych vlastností materiálov a v tomto výskumnom odbore patrí medzi špičku svojej kategórie.

„Nové, plne automatizované experimentálne zariadenie DynaCool umožňuje dosiahnutie nízkych teplôt až do 2 Kelvinov (-271 °C) a magnetických polí do 9 Tesla,“ objasnil unikátnosť prístroja jeden z autorov a realizátorov myšlienky na KFMT Marián Reiffers. Pri týchto extrémnych podmienkach sa realizujú merania tepelnej kapacity, transportu elektrického náboja ako aj transportu tepla, pomocou zariadenia je možné tiež určovať magnetické vlastnosti materiálov a odozvu skúmaných látok na magnetické pole (do 9 T), ktoré je zabezpečované supravodivým magnetom inštalovaným v samotnom tele prístroja. Okrem dosiahovania silných magnetických polí a nízkych teplôt, ktoré sú pre štúdium základného fyzikálneho stavu látok nevyhnutnosťou, ďalšou devízou tohto meracieho systému je jeho variabilita voľby experimentálnych podmienok. Zmienené fyzikálne vlastnosti tak vieme charakterizovať v širokej teplotnej škále 2 – 400 K (od cca. -271 °C po 123 °C), pričom magnetické vlastnosti v skúmaných látkach môžeme špeciálnou technológiou sledovať až pri teplotách s hornou hranicou 1000 K (približne 727 °C).

Oddelenie fyziky (OF) KFMT týmto spôsobom rozšírilo laboratórne priestory a výrazne zlepšilo svoje experimentálne možnosti. Keďže je možné zariadenie Dynacool ovládať aj na diaľku, je takmer nepretržite využívané a tým oveľa efektívnejšie prináša experimentálne výsledky pre naplnenie stanovených výskumných cieľov. Ďalším dôležitým faktom a veľkou výhodou je, že prístroj patrí do skupiny tzv. „cryogen free“ zariadení, takže na svoju činnosť nepotrebuje pravidelné dopĺňanie kryogénnych kvapalín, ktoré sú potrebné na chladenie experimentálnej komory. Spomínané špecifiká zariadenia otvárajú pedagógom a študentom možnosť využiť najmodernejšie metódy a vedecké poznatky nielen vo vedecko-výskumnej oblasti, ale taktiež priamo vo výučbe. Zariadenie DynaCool svojimi parametrami nepochybne upevnil kontakt prešovských fyzikov so svetovou vedou.

RNDr. Ivan Čurlík, PhD.
Foto: archív Katedry fyziky,
matematiky a techniky
FHPV PU

Přednáškový pobyt na Svaté Hoře

Ve svatohorské monastýru Vatoped přednášel ve dnech 5-8. října Dr.h.c. prof. ThDr. Radim Pulec, PhD., emeritní metropolita o cyrilometodějském dědictví a jeho významu pro křesťanskou misi v dnešním světě. Byl prvním univerzitním učitelem ze Slovenska, který přednášel athoským obyvatelům.

Přednáškový pobyt v této mnišské republice v Řecku známé jako Svatá Hora Athos se uskutečnil na základě osobního pozvání vatopedského igumena Efréma, který duchovně vede 140 monachu a denně se stará o více než

200 poutníku. V mnišské republice platí vízový styk a ženy tam mají od nepaměti zakázaný vstup.

Athoský poloostrov byl popisován řeckými dějepisci již v 5. století před Kristem. Pamětným se stal, když Peršané prokopali tamější úžinu. Přestože průplav byl později zanesen opět zeminou a zarostl, stopy po něm jsou znatelné ještě dnes. Athoské území se stalo později jako součást Makedonie římskou provincií. Za nejbohatší město athoského poloostrova platila tehdy Apollonie s přístavem a čilým obchodem. Tam také zavítal sv. apoštol Pavel na své cestě z Amfipole do Soluně.

Prvním významným obyvatel Svaté hory byl ctihodný poustevník Petr. Ze zpráv, které se uchovávaly dlouhou dobu pouze ústním podáním, se dovídáme, že prožil na Athosu přes padesát let. Nikdo jej neznal. Živil se lesními plody. Byl by zemřel nepoznán ve skalní poustevně, kdyby jej náhodou nenalezl lovec, se kterým rozprávěl o duchovním životě. O rok později (r. 734) jej našel tento lovec na bíděném loži již mrtvého. Postaral se, aby poustevníkovi ostatky byly uloženy v nejbližším monastýru. Monachům pak vyprávěl o jeho odříkavém životě. Způsob života a duchovní dílo ctihodného Petra se stalo příkladem pro další srdce, toužící po ideálu čistoty a co nejtěsnějšího přiblížení k Bohu.

Přes stále vzrůstající počet monastýrů a hlavně pousteven neměla dlouho tato „andělská republika“ svůj vnitřní řád ani vnější právní podklady. Až v roce 920, jak dokládají dějepisci, došlo k vystavení císařské buly, jež potvrzovala, že Svatá hora Athos náleží tamějším monachům, kteří jsou osvobozeni od jakékoliv povinnosti státní, obecní i církevní. Vnitřní řád, pravidla pro společný život monachů na athoském poloostrově, našel svého sestavitele v Euthymiovi, igumenu Studitského monastýru, o padesát let později.

Stalo se tak při řešení rozporů mezi poustevníky a zakladatelem monastýru Velká lávra sv. Athanasiem. Poustevnické obci se zdálo, že veliké stavební počínání spolu s řemeslným i obchodním ruchem, jež panovalo okolo Velké lávry, odporuje starým athoským obyčejům. Poslali proto delegaci se stížností do hlavního města Konstantinopole. K řešení sporu byl určen právě igumen Euthymios, jenž shledal všechna nedorozumění jako dílo zlé moci a na základě mínění všech Svatohorců sestavil pravidla pro společný život monachů. Ve svých 28 bodech upravuje poměr mezi protěm, představitelem Athosu (dnes jeho úřad převzala protáta), igumeny a prostými monachy ve věcech duchovních i praktických.

Dodnes pravoslavní obyvatelé „andělské republiky“ věrně zachovávají tradice svých předchůdců. Ve dvaceti monastýrech, skitech, keliích a kalyvách žije téměř 3 tisíce monachu. Všichni patří mezi pečlivé opatrovatele mimořádných uměleckých hodnot. Na Athosu nalezne poutník nádherné chrámy v prastarých zdech monastýrů, kde jsou v knihovnách ukryty literární poklady mimořádných hodnot, jež přibližují vzdělanost i zbožnost jejich pisatelů i opatrovatelů a mnohdy celého křesťanského východu. Interiéry chrámů zdobí, kromě skvostných bohoslužebných předmětů drahocenné relikviáře a galerie ikon, jež zprostředkovaly mnohdy hluboký duchovní zážitek. O každé památce Athosu by se dala napsat samostatná kniha. Hlavní úkol Svatohorců leží však jinde, ve svědectví dnešnímu světu o životě odříkavém, o modlitbě a pravoslavné duchovnosti. Úsilí všech jeho obyvatel je obráceno k jednomu cíli: být co nejbliže Kristu, modlit se za Jeho Církev, být hotov k její myšlenkové i morální podpoře a obraně. Zřejmě proto je Athos pro okolní svět duchovním světlem, jako tomu bylo v době vzniku „andělské republiky“ před tisíci lety, tak tomu je i v současnosti.

Dr.h.c. prof. ThDr. Radim Pulec, PhD.,
Katedra církevních dějin
a byzantologie
Foto: archiv PBF PU

Dr.h.c. prof. ThDr. Radim Pulec, PhD.,
Katedra církevních dějin
a byzantologie
Foto: archiv PBF PU

12. ročník Akademických komorných koncertov a ich variabilita

Hlavným mottom tohtoročných Akademických komorných koncertov (AKK) bola ich variabilita. Na jednotlivých koncertoch, ktoré sa konali na pôde Univerzitetnej knižnice Prešovskej univerzity a Parku kultúry a oddychu v Prešove, sa striedali rôznorodé nástrojové komorné súbory, viaceré žánre, či hudobné štýly. Celý cyklus koncertov bol realizovaný vďaka dotácii MK SR a jej odbornými garantmi a organizátormi boli Prešovský hudobný spolok SÚZVUK a Katedra hudby IHVU FF Prešovskej univerzity v Prešove.

Prešovská akademická verejnosť sa v úvodnom koncerte AKK započúvala do autorskej tvorby kultúrneho fenoménu – flamenca. Táto temperamentná hudobno-tanečná štylizácia španielskeho pôvodu oslovila aj dvoch gitaristov, odchovancov Konzervatória na Exnárovej ulici v Košiciach – Františka Godlu (1.gitara) a Dušana Onodyho (2.gitara), ktorí vytvorili komorný súbor Duo Farsa. Pojem farsa v preklade zo španielčiny znamená nekonvenčné vystúpenie a tento štandard interpreti aj zachovali. Ako bolo možné dočítať sa v programe, úspech Duo Farsa nasledoval po niekoľkoročnej súhre oboch pedagógov a interpretov, ktorú overili desiatky úspešných vystúpení doma i v zahraničí. Vystúpenie tohto zoskupenia v Univerzitetnej knižnici Prešovskej univerzity v Prešove sa konalo 6.10.2015 a vnieslo do priestoru atmosféru plnú južanského temperamentu, ohnivých rytmov a emocionálnych postojov. Veľmi vhodne pôsobil aj slovný komentár Dušana Onodyho, ktorý v krátkosti okomentoval uvádzanú skladbu, vniesol medzi poslucháčov nenáročne podané zákulisie jej vzniku. Všetky prednesené skladby boli z autorskej dielne a mali klubový charakter: Duša, Spoveď, Inšpirácia a Objatie – tie zaznamenávali najbežnejšie ľudské pocity a prejavy. Z komentárov interpretov vyznela nedávna návšteva Turecka ako jedna veľká téma. Jednako tam umelci odohrali v rádiu TRT hodinový večerný koncert, ktorý lámal rekord v počúvanosti (10 mil. poslucháčov), ale vystúpenia na pôde Turecka sa premietli aj do autorskej roviny a interpreti poslucháčom zahráli aj dve skladby pod názvom: Noc v Ankare a Turecká. Okrem orientálnej melódie v nich sme mohli zaznamenať temperament, muzikálnosť a spontánnosť interpretov, ale aj virtuozitu prvého gitaristu, či schopnosť druhej gitary k akordike pripojiť aj rytmickú pulzáciu, hranú na vrchnej a sčasti i bočnej doske nástroja. Na záver koncertu zazneli skladby Fiesta a prídavok Sny, ktoré ukončili rozohnaný program gitarového dua.

Do "sveta akordeónu" mohli poslucháči vstúpiť s interpretom Pet-

rom Katinom, ktorý na svojom komornom koncerte predniesol výlučne hudbu 20.-21.storočia, hudbu súčasnú a zároveň vyžadujúcu si sústredenú percepciu. V Univerzitetnej knižnici (20.10.) sa rozozvučal taliansky gombíkový akordeón zn. Pignini, nástroj charakteristický jemným tónom a farebnosťou. Do programu boli zaradené skladby, ktoré zazneli v premiére, alebo v slovenskej premiére a výber nezaprel ani Katino-vo študijné pôsobenie v Dánsku, kde sa špecializoval na interpretáciu hudby postmodernej. Na koncerte zaznela skladba dánskeho hudobného skladateľa a teoretika Mogensa Christensena (1955), v ktorej interpret slovné poodhalil atmosféru padajúcich kameňov a hviezdnych zostáv, prenesene vo svete hudby poslucháči zaznamenali prekrývajúce sa akordické sústavy. Medzi novú vlnu ruských avantgardistov sa zaradila aj tvorba pomerne mladého skladateľa Antona Svetlichného (1982). Jeho ambietné nazeranie na zvuky a tóny, pracovali s akordeónom ako prostriedkom, schopným vydať špecifické zvuky: klepot gombíkov, fúkanie mechov, perkusijné narábanie s korpusom nástroja a jeho skladba Dark Ambient stierala hranice medzi zvukmi a tónmi. Južanský prúd postmodernej na koncerte zastupovala Fera IV. talianskeho skladateľa Franca Donatonioho (1927-2000), hudba na poslech pomerne komplikovaná, hoci s čistou štruktúrou a priehľadnou textúrou, predsa len s kaskádami akordov a mozaikou tematických pasáží, aditívnych vertikál a horizontál, ukotvených v sónickom slohu. V koncertnom programe dostali pomerne veľkorysý priestor slovenskí skladatelia. Úvod koncertu patril Fantázii I. v Košiciach žijúceho Jozefa Podprockého (1944). Skladba, v ktorej skladateľ siahol po atonálnych prostriedkoch vykazovala aj polyfónne vedenie hlasov a náznaky variačného princípu, sa

inšpirovala stredovekou latinskou sekvenciou „Stabat Mater“. Medzi vrcholy koncertu možno zaradiť poslucháčsky zaujímavú a efektnú skladbu Petra Machajdika (1961) *Skoré a pozdné jasnosti*. Tento opus si vyžiadal od interpreta dobrú hudobnú orientáciu v mnohých žánroch hudby, znela hudba akoby „viacerých svetov“. Interpret počas hry šepkal a hláskoval (aeiou), písal a v závere aj hral na triangel. Thendoff a Boston march (obe skladby v premiére) pochádzajú z pera rusko-slovenského skladateľa Jevgenija Iršajia (1951). Kým v Thendoff sa skladateľ inšpiroval industriálnymi mechanizmami a ich poruchovosťou až totálnym kolapsom, čo v hudobnej rovine znamenalo započúvať sa do klastrov a naslúchať rôznym zvukovým efektom (gliss po povrchu gombíkov), v záverečnom nádhernom Iršajiovom Boston-march, napoly valčíku a napoly pochodu, si poslucháči vychutnali zložitú formu a melanchóliu obsahu. Ako prídavok zaznela opäť táto skladba, ale v úplne inom prevedení. Poslucháči ocenili nielen Katinovu muzikalitu, inklináciu k hudbe stierajúcej pravidlá, ale aj budúcnosť akordeónu ako nástroja v aktuálnom hudobnom svete perspektív, či pozíciu interpreta, ktorý o skladbách zasvätené hovorí a analyzuje a je súčasne podnetným interpretom pre vznik skladieb nových.

„Vnútorne videnie hudobnej krásy“, takto poeticky bol nazvaný klavírný recitál českej klaviristky Ráchel Skleničkovej, ktorý bol súčasťou AKK, ale aj 49. ročníka Prešovskej hudobnej jesene a konal sa (4.11.) na

pôde secesnej sály PKO. Program koncertu sa niesol v znamení povedomých skladieb klávesovej literatúry. Úvod koncertu patril štýlovo zahranej dvojici úvodného a pofyfonického charakteru barokového skladateľa Johanna Sebastiana Bacha (1685-1750): Prelúdium a fúga Cis dur BWV 872 z *Dobre temperovaného klavíra*, cyklu, ktorý prevádza interpreta a poslucháčov tóninami a ich tónorodom. V tomto barokovom čísle bolo možné oceniť do detailov vypracovanú koncepciu, kde hrala prím intenzívna kontrola nad zvukom nástroja – dokonalé boli dozvuky akordov a štýlové zdobenie. Chopinove romantické koncertné kusy zaujali v tomto klavírnom recitáli taktiež svoje významné miesto. *Fantasie impromptu cis-mol, op.66* a jej bohatý arpeggiový typ sadzby, ale aj *Scherzo I, h mol, op.20* s akými si perpetuami mobile krajných dielov, si vyslúžili u poslucháčov sústredené počúvanie. Hra Ráchel Skleničkovej bola presná, zrkadlovo čistá, ale miestami by si vyžadovala väčšiu odvahu v práci s výrazovými prostriedkami. Samozrejme, musíme poznamenať, že interpretka je ešte v procese štúdia, je absolventkou Konzervatória Jana Deylu v Prahe a hru na klavír bude študovať na tunajšej Akadémii múzických umení. Dramaturgicky nový pohľad do pianistického života Prešova priniesol cyklus „Vzpomínky“ Vítězslava Nováka, učiteľa viacerých českých (A. Hába, V. Trojan a i.) a slovenských skladateľských osobností (E. Suchoň, J. Cikker).

Nádherne koncipovaný cyklus, s impresionisticky znelými pasážami, vyžadujúci jasnú interpretačnú zrelosť klaviristu podhalil opäť nádhernú prácu so zvukom, aj technicky náročné úseky a ich zvládnutie na výbornej úrovni. Avšak úderová technika v tomto cykle by mohla nadobudnúť väčšej intenzity a súvislá impresionistická niť bola na niektorých miestach zbytočne prerušená pedálom. Celkový dynamický a energický potenciál Novákovho cyklu, vyžadujúci si zrelého interpreta, vytváral predstavu o detailnejšej práci so škálami výrazu. Interpretačné umenie R. Skleničkovej vrcholilo v *Etude in F Bohuslava Martinů*. Zaujala nápadná vypracovanosť skladby, úžasná symbióza rúk a ich náročná komplementárnosť pohybov, technická presvedčivosť, ale aj štýlotvorné náznaky harmónie a efektnosť skladateľovho vyjadrenia.

Prešovská kaviareň na Hlavnej ulici, zariadená v starom štýle, s veľkorysými priestormi, bola príjemným hosťiteľom komorného zoskupenia interpretiek: Gabriela Rošková a Silvia Franková – flauty, Alenka Stoklasová – spev, Zuzana Pavličková – klavír, Júlia Lučivjanská – violončelo, ktoré sa nazýva „La speranza“. Súbor existuje od r.2013, a svojou adaptabilnou a šikovne zoskupenou zostavou môže ponúknuť poslucháčom pomerne bohatú variabilnosť vokálnych a vokálno-inštrumentálnych skladieb viacerých žánrov a storočí, čoho dokladom bol aj koncert v rámci AKK, konaný 8.11.2015. Premyslene sa striedal reper-

toár vokálnej a inštrumentálnej povahy, dominovala hudba filmová a muzikálová, ale zaznela aj populárna hudba (zmes skladieb skupiny ABBA), či artificálna skladba talianskeho huslistu a skladateľa Arcangela Corelliho (1653-1713) a jeho triová sonáta Sonata camera op.2, Nr.4. Úvod patril známej skladbe Adiemus veľšského hudobníka s skladateľa Karla Jenkinsa, v priebehu komorného koncertu zazneli populárne filmové skladby: „Singing In The Rain“, najznámejšia inštrumentálna skladba z filmu „Krstný otec“, záhradná scéna a pieseň „Tri vrabce v mojej záhrade“ z filmu Aladin (ako zaznelo v slovnom komentári), skladba Only Time (Enya) a ďalšie. Každopádne, repertoár súboru La speranza je široký a variabilný, prispôsobený obsadeniu, čo niekedy znamená náročnosť prípravnej práce pri aranžmánoch, avšak prívlemiti ľúbivý, t.j. obsahuje výlučne „nádherné“ melódie, bez ďalších umeleckých kritérií. Hoci sa interpretky umiestnili tento rok v neprofesionálnej súťaži komornej hudby Divertimento musicale v rámci Slovenska v zlatom pásme, stojí pred ich súborom veľa práce. Na koncerte prekážalo prisilné ozvučenie, ktoré síce niektoré technické nedostatky dokáže odstrániť, ale navodilo jedinú dynamickú hladinu, čo bolo po čase pre poslucháča monotónnou záležitosťou, aj keď priestor s vysokým stropom si to nevyžadoval. Súbor umiestnený v jednej priamke nedával predpoklady k lepšej súhre a ku kvalitnejšiemu ladeniu, hoci pekná farba vokalistky zaujala, emotívna zaangažovanosť z jej strany mohla byť intenzívnejšia. Aj napriek všetkým výhradám, ktoré zazneli v texte je nutné poznamenať, že práca v komornej sfére bývalých absolventiek vysokého školstva má perspektívu a zmysel.

Centrálna študovňa Univerzitetnej knižnice PU bola hosťiteľom Komorného súboru Katedry hudby PF Katolíckej univerzity v Ružomberku. Pedagógovia menovanej katedry, vokalisti a inštrumentalisti, prišli dňa 14.11.2015 predstaviť zaujímavý a ojedine-

lý projekt s názvom „Anton Aschner“ a hudbu slovenských súčasných skladateľov. Na úvod zazneli slová vedúceho projektového zámeru, skladateľa a pedagóga Petra Hocheľa, ktorý priblížil v stručnosti osobnosť A.Aschnera, skladateľa z územia Slovenska, pôsobiaceho v 2.polovici 18.storočia v Kremnici. Na koncerte zazneli Aschnerove duchovné árie z Aschnerových Miserere, Magnificatu, alebo samostatné skladby, ktoré našli inšpiráciu v ľudovej melodike a harmónii, ale štýlovo inklinujúce k európskej hudobnej tradícii klasicizmu. Dalo by sa povedať, že Aschner pracoval v dvoch líniách: profánne a duchovne, ich kombináciou alebo výberom vytváral svieže, nápadité kompozície, v latinskom a ne-

meckom jazykovom prevedení. Do popredia sa drala výborná Aschnerova znalosť vedenia inštrumentálnej i vokálnej linky, a tým i jeho odborné školenie. Interpreti priniesli štýlovú znalosť svojich partov (R. Adamko a B. Pavlovičová, husle), či nádheru spevných tém (M. Žiarna, M. Hochelová M. Procházková a ďalší, spev). Koncert, venovaný adventnému obdobiu, zaujal aj svojou dramaturgiou: kým prvej polovici dominoval klasicizmus, v druhej hudba súčasníkov. Premyslenú zostavu Ave Marií, pritom každá špecifická, z pera P. Grolla (intonačne náročná), S. Hocheľa (v ktorej bolo možné zaznamenať starý a moderný kompozičný princíp) a R. Dubovského (zložito a náročne koncipovaná skladba) striedalo nádherne a s fantáziou premyslené Adamkovo Mystérium, či najzaujímavejšie skladby večera – tri obmeny piesne Bože, príď mi na pomoc V. Kubičku. Organové pozadie (Z. Zahradníková, organ) a unisono hlasu a huslí, tejto malej komornej trilógie dalo prítomným poslucháčom odkaz, aké množstvo emócií vie ponúknuť premyslenosť a priezračnosť hudobnej faktúry.

Záverečný koncert 13.ročníka AKK patril domácim interpretom. Univerzitné prostredie (1.12.) dalo príležitosť predviesť svoje umenie sláčikovému súboru Camerata academica, ktorého umeleckým vedúcim a dirigentom je doc. Mgr. art. Karol Medňanský, PhD., a jej hosťom. Úvod patril ženskému vokálnemu ansámbli Collegium musicum (dirigentka Mgr. Tatiana Švajková, PhD.) a pódium potom zaplnili rôzne nástrojové zoskupenia huslí, akordeónov, či triové a ďalšie komorné, klavírne, či spevné zoskupenia, medzi nimi i orchester VFS Torysa (umelecký šéf doc. Mgr. Vladimír Marušin, ArtD.) Zneli skladby viacerých štýlov. Aplauz bohato zastúpeného obecnstva dal bodku za tohtoročným komorným muzicírovaním.

Mgr. Renáta Kočíšová, PhD.
Foto: UK PU

Festival Hanusove dni 2015 v Univerzitetnej knižnici PU

Pri príležitosti 26. výročia udalostí Novembra '89 sa v rámci šiesteho ročníka festivalu *Hanusove dni 2015* uskutočnila 19. novembra 2015 v Centrálnej študovni Univerzitetnej knižnice PU vernisáž výstavy dokumentov z *Novembra '89* s príhovorom filozofa, politológa a česko-britského exilového vydavateľa prof. Alexandra Tomského.

Festival diskusií a prednášok o slobode, dejinách, kultúre a spoločnosti *Hanusove dni* je každoročné medzinárodné interdisciplinárne podujatie, skúmajúce kľúčové otázky duchovného, kultúrneho a politického života na Slovensku, ktoré organizuje *Fórum pre kultúru (F4C)*, prešovská nezisková organizácia. V tomto roku sa festival uskutočnil v novom formáte mestského festivalu v Prešove, v termíne od 15. – 20. novembra a záštitu nad ním prevzala primátorka Prešova Ing. Andrea Turčanová.

Jedným zo spoluorganizátorov tohto podujatia je už druhý rok aj Univerzitná knižnica PU, ktorá festival diskusií a prednášok o slobode, dejinách, kultúre a spoločnosti obohatila o výstavu dokumentov z *Novembra '89*. Vernisáž otvorili Ing. Peter Haľko, riaditeľ Univerzitetnej knižnice PU, a Marek Hrubčo, hlavný organizátor festivalu *Hanusove dni* a predseda OZ *Fórum*

pre kultúru. Na výstave si mohli návštevníci pozrieť originálne dobové dokumenty – plagáty a letáky týkajúce sa Václava Havla, Občanského fóra, Verejnosti proti násiliu, Charty 77, prehlásenie Několik vět a pod. Súčasťou výstavy boli aj ukážky z dobovej tlače a tiež publikácie o 17. novembri 1989, ktoré má vo svojom fonde Univerzitná knižnica PU. Výstava bola doplnená o niektoré tituly zakázaných kníh pašovaných do ČSSR počas

obdobia neslobody, ktoré poskytol hlavný hosť a rečník festivalu prof. Alexander Tomský. Ten ako emigrant z komunistického Československa založil v Londýne vydavateľstvo Rozmluvy, kde vydával samizdatovú literatúru a pomáhal ju aj pašovať do Československa.

Prof. Alexander Tomský vyštudoval London School of Economics a The London Institute of Education. Po štúdiách pracoval ako politológ v Keston College, kde sa špecializoval na výskum cirkvi a štá-

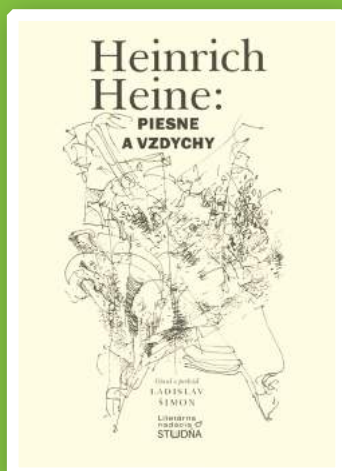
tu, štátneho ateizmu a náboženskej opozície v strednej Európe. Je profesorom soviétológie a európskych politických dejín. Po návraťte do Prahy pracoval aj ako riaditeľ vydavateľstva Academia a prednášal na New York University v Prahe. Publikuje prevažne v Lidových novinách, E15 a časopisoch Konzervatívni listy a Týždeň.

Vo svojom príhovore sa prof. Tomský venoval nielen udalostiam z *Novembra '89*, ale aj aktuálnym problémom, ako sú kríza multikulturalizmu, kríza Západu, terorizmus a imigrácia v Európe a pod. V diskusiách preukazoval nielen široký kultúrny a politický rozhľad, ale aj ľudskú prívetivosť a svojou osobnosťou naplnil Univerzitnú knižnicu, čím pripravil návštevníkom podujatia nezabudnuteľné popoludnie. Sme radi, že sme mohli v Univerzitetnej knižnici PU bližšie spoznať túto nesporné zaujímavú osobnosť, za čo patrí poďakovanie predovšetkým Marekovi Hrubčovi (a F4C), ktorý s neobyčajným nasadením a na vysokej úrovni organizačne zabezpečoval nielen toto podujatie na pôde Prešovskej univerzity v Prešove, ale aj celý festival.

Ing. Peter Haľko
Foto: UK PU

Heinrich Heine v preklade

Inštitút germanistiky v spolupráci s Univerzitnou knižnicou PU usporiadal v pondelok, 9. novembra 2015, prezentáciu slovenského prekladu zbierky básní *Piesne a vzdychy* od nemeckého básnika a prozaika Heinricha Heineho. Prezentácia zbierky sa konala v Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice PU. Básne vybral a preložil profesor Ladislav Šimon, hlavný hosť prezentácie.

Profesor Šimon sa venuje prekladu básnických, prozaických, ale aj literárnoteoretických textov z nemčiny a poľštiny. Zaujíma sa aj o problematiku expresionizmu v nemeckej literatúre a jej recepciu na Slovensku. Keďže svojho času pôsobil aj na Prešovskej univerzite v Prešove, rád prijal pozvanie na diskusiu so študentmi, ktorým je blízka nemecká literatúra.

Okrem profesora Šimona prijal pozvanie aj akademický maliar doc. Dušan Srvátka, autor výtvarného sprievodu zbierky. Študenti mali takto jedinečnú možnosť diskutovať s ozajstnými odborníkmi a osobnosťami, čo mnohí z nich aj využili a nebáli sa klásť otázky.

Úlohy moderátora sa zhostil doc. Ľudovít Petraško z IG, ktorý sa postaral o plynulý priebeh programu. O príjemnú atmosféru sa zaslúžila Bc. Aneta Bučková, študentka 2. ročníka Mgr. učiteľstva hudobného umenia a nemeckého jazyka a literatúry. Na úvod zazneli v jej podaní dve skladby, *Auf Flügeln des Gesanges* od F. Mendelssohna-Bartholdyho (na text Heineho) a *Ständchen* od F. Schuberta. Na klavíri ju sprevádzala Tatiana Hajzušová.

Krátke ukážky Heineho básní v preklade predniesli študenti FFPU Veronika Olexová, Richard Pazera a Peter Gustáv Hrbatý. Účastníkom podujatia sa naskytla zároveň možnosť zakúpiť si prezentovanú knihu. Podujatie sa tešilo značnému záujmu zo strany študentov, a to nielen poslucháčov germanistiky, ale aj z iných inštitútov, ohlasy boli viac ako priaznivé. Veríme, že inštitút bude organizovať takéto akcie častejšie.

Bc. Ivana Ondo-Eštoková
Bc. Zuzana Radová

Dušan Srvátka - Zrenie II.

Súčasťou autorskej prezentácie zbierky básní H. Heine: *PIESNE A VZDYCHY* (preložil prof. Ladislav Šimon) bola aj vernisáž kresieb akademického maliara doc. Dušana Srvátku, ktoré boli použité ako ilustrácie k tejto zbierke. Výstava pod názvom *ZRENIE II.* bola realizovaná v Centrálnej požičovni Univerzitnej knižnice PU a jej kurátorkou bola PhDr. Edita Vološčuková, PhD. Výstava nadväzovala na výstavu *ZRENIE* z roku 2013, kde Dušan Srvátka predstavil ilustrácie k zbierke básní J.W.Goethe: *SLASŤ A BŔL*, ktorú taktiež preložil prof. Šimon. Umelecké spojenie (či skôr symbióza) týchto dvoch výrazných osobností a majstrov svojho oboru pod záštitou vydavateľa, Literárnej nadácie *STUJDNA*, prinieslo opäť ďalšie kvalitné umelecké dielo (vydarené nielen po literárnej, ale aj výtvarnej stránke), z ktorého sa môžu tešiť aj študenti a pedagógovia našej univerzity. K umocneniu umeleckého zážitku z výtvarnej stránky publikácie prispela aj táto výstava Dušana Srvátku, ktorá opätovne potvrdila autorovo nezameniteľné výtvarné (ilustrátorské) majstrovstvo. Výstava bola sprístupnená od 9. novembra do 11. decembra 2015.

Dušan Srvátka: *Zrenie II.*

Ing. Peter Haľko
Foto: UK PU

Kurátorský príhovor

Rozmarné romance, briskný vtip, ostrý jazyk, elegantná irónia, zároveň neha, človek s chybami a pochybnosťami, vášnivý a zraniteľný.

Množstvo obdivu, vyjadrené aspoň v náznakoch, ktoré sa už viac ako poldruha storočia vznáša nad dielom Heinricha Heineho, stavia ilustrátora do ťažkej pozície. Vo svojich obrazoch sa stáva jeho súputníkom, spolutvorcom, ale zároveň aj jeho kritikom. Podáva svedectvo o vlastnom hodnotení básnikovej tvorby, súznení, či oponencii, v nahej viditeľnej forme, nezaobalenej do slov.

Stáť v pozícii ilustrátora diela svetovej literatúry je nezávidenia hodná zodpovednosť. Ale je to aj šanca vyjadriť sa k histórii, dotýkať sa veľkých mien, dýchať medzi hviezdami. Spolu s autorom sa ilustrátor dotýka večnosti. Závidenia hodná príležitosť.

Pozrela som sa, v rámci svojich možností, na ilustrátorov Heineho diela v našom literárnom okolí. Prekvapivo sa na Slovensku preklady jeho poézie vyskytujú len sporadicky a *nečakaná* je aj absencia ilustrácií k slovenským prekladom jeho veršov.

Pozornosť sa sústreďuje s väčším, či menším úspechom na grafickú úpravu knižných obálok. **Výnimkou je publikácia *Lorelei*** v grafickej úprave Ľubomíra Krátkeho, ktorá získala ocenenie v súťaži Najkrajšie knihy Slovenska 1992. Paradoxne opäť bez ilustrácií.

Viac vydaných ilustrovaných diel H. Heineho som našla v blízkom českom prostredí (- v čase ich vydania ešte v spoločnom štáte). V roku 1928 to bol český maliar, ilustrátor, karikaturista, výtvarný kritik, člen skupiny českých avantgardných umelcov Devětsil Otakar Mrkvička, s modernistickými politickými karikatúrami ku knihe *Z paměti pána von Schnabelevopski*. O rok neskôr to bol významný český grafik, maliar, ilustrátor

a rytec Jan Konůpek - člen skupiny Hollar, spoluzakladateľ skupiny Sursum, člen Spolku výtvarných umelcov Mánes. Jeho jedenásť ilustrácií sprevádza Heineho *Romancero*, ktorý vyšiel v r. 1929. Konůpkove ilustrácie sú inšpirované mystikou a vizionárstvom, ovplyvnené symbolizmom a severským expresionizmom. Po dlhšej pauze vychádza v r.1956 *Nemecko. Zimní pohádka*, s výberom zo 108 romanticko-apokalyptických kolorovaných ilustrácií, prebraných od Maxa Schwimmera, známeho nemeckého maliara, grafika a „dvorného“ ilustrátora Heineho poézie, v grafickej úprave Zdenka Sklenára. V r. 1966 vydal Klub přátel poesie Heineho *Písně a lamentace* ilustrované vybranými kresbami Honoré Daumiera.

Pri mojom (priznávam, letmom) prieskume sa ukazuje, že Dušanovi Srvátkovi na Slovensku patrí v takom rozsahu ilustrácii k Heineho poézii prvenstvo.

Doba, v ktorej Heine žil, bola podobná tej našej. Plná chaosu a napätia. Odzrkadľuje sa to aj v Srvátkových ilustráciách. Na rozdiel od svojich ilustrátorských predchodcov, ktorých výtvarný jazyk je viac-menej popisný, siahol po impulzívnom vyjadrení duše. Chvejivé dotyky vizuálnej klaviatúry, spleť čiar, labyrinty osudov a prelínajúcich sa ľudských davov. Akoby metrické pôdorysy verša, či grafické partitúry. Nachádza miesta stíšenia na meditáciu. Prílivové vlny Severného mora obmývajú torzá krásnych žien, ukladajú rozfúkané piesky do „tichých brázd“, zrkadlia „kopuly chrámov a veže...celé mesto“ drobných figúr.

„Nebo tmavne“ sledujeme búrlivé skrumáže ťažkých chmár, sústredené v temných zhlukoch energických kresebných stôp, kde „každá bytosť je tôňa“. Divoké fantázie noci v básnikovej hlave - vášnivé, búrlivé, aj nežné a zmiernené pohasínajúce svetlá. Súznenie v rukách ilustrátora rozohráva rytmické piesne a ťažké vzdychy.

Nezameniteľný, rýchly,

bravúrny rukopis Srvátkovej ilustrátorskej tvorby. Tak, ako vo svojej dobe H. Heine, nesie svoju „kožu na trh“ spolu s ním aj jeho ilustrátor a prekladateľ. Prešli spolu kus cesty v rôznych epochách. Už navždy ostávajú spojení.

Ako to asi cíti ilustrátor? Veď poézia je dej, prebieha v čase. Ako uzatvoriť množstvo príbehov z minulosti do 11 obrázkov, obsiahnutelných 11 pohľadmi súčasnosti? „Vieš ako je to? Pod' pozrieť sem, tak riekol boh snov, hneď ti ukážem prúd obrazov tu v zrkadlovom ráme.“ (H. Heine)

Edita Vološčuková
Foto: UK PU

Prokip Kolisnyk: *Napätie (Napruha)*

V Šarišskej galérii v Prešove (ŠG) sa 8. októbra 2015 konala vernisáž výstavy maľieb *Napätie* akademického maliara a pedagóga Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (IHVU FF PU) Prokipa Kolisnyka. Kurátormi výstavy boli Jozef Ridilla (ŠG) a Peter Kocák (IHVU FF PU). Výstavu otvoril PhDr. Rudolf Dupkala, PhD. – riaditeľ ŠG. Hudobný program na vernisáži zabezpečil vokálny ansámbl MSZ NOSTRO KANTO so zbormajsterkou Tatianou Švajkovou (IHVU FF PU). Výstava bola sprístupnená do 8. decembra 2015.

Kurátorský príhovor

Je to prvá veľká výstava Prokipa Kolisnyka v Šarišskej galérii v Prešove (41. samostatná výstava), dôležitá udalosť v jeho živote a taktiež aj v mojom, čo sa týka výtvarného umenia. Ide o prierez jeho tvorby, no to najsilnejšie jadro, ktoré Prokip ukázal na tejto výstave, je najnovší cyklus pod názvom *Napätie*. Cyklus vznikol pod obrovským emotívnym tlakom z vnútra umelca. To znamená, že reagoval na súčasnú dobu, v ktorej žijeme, ktorá je veľmi, veľmi znepokojujúca, to myslím globálne na celom svete, a v Európe zvlášť, čo každý z nás pociťuje. A samozrejme, reaguje ním najmä na udalosti v jeho rodnej vlasti. Preto majú tieto obrazy takúto formu, odlišujúcu sa od obrazov minulých, spreď niekoľkých rokov, čo si pri zhliadnutí celej výstavy nemôžeme nevšimnúť. Obrazy sú vlastne monotematické a pristúpil k nim s najväčšou pokorou, úctou a s obrovskou túžbou. Môžeme v nich vidieť obrovskú túžbu po mieri, po šťastí a humánosti človeka. Je to obrovský protest pro-

ti zlu a násiliu – preto sa celý cyklus volá *Napätie* – preto majú tieto plátna obrovskú štruktúru, vrstevnatosť. Nie je ľahké ich čítať, nie sú to hladké obrazy namalované obyčajným štetcom na obyčajné hladké plátno. Vidíme, ako ťažko autor dopel k tomuto vyjadrovaciemu prostriedku, ako napínal povrazy cez obrazy, ako ich zvrstevnatil a zvýraznil tak mnohoplánovosť každého obrazu, ako sa z hĺbky obrazu k nám vynára svetlo, vidíme, akú váhu majú tieto obrazy.

V tejto súvislosti by som rád spomenul tvorbu francúzskeho maliara Georga Roualta (1871 – 1958), ktorý tiež maľoval obrazy so sakrálным podtextom (často monotematické), veľmi expresívne, s formálne zjednodušenou figúrou, s obrovským účinkom a s dosahom na celú európsku maľbu. Tento Prokipov cyklus je také súčasnejšie pokračovanie tejto línie maľby, figurálnej – expresívnej, a myslím si, že je to asi vrchol súčasnej expresívnej maľby na Slovensku, ak považujeme Kolisnyka (aj) za slovenského umelca.

Doteraz som takéto „výkriky“, v takom kvalitnom umeleckom prevedení, u nás ešte nevidel. Pri rozhovoroch o týchto obrazoch s kolegami – maliarmi (sám nie som maliar, som grafik), sme sa všetci do jedného zhodli, že ide o výnimočné diela a doterajší vrchol tvorby Prokipa Kolisnyka. Myslím si, že máme neopakovateľnú príležitosť vidieť v Šarišskej galérii tieto neobyčajne kvalitné umelecké diela, precítiť ich a odniesť si odkaz, ktorý chcú v našich srdciach zanechať, s obrovským apelom, s prosbou, útočením, umeleckým vyjadrením, farbou či umeleckou formou. Nebudem tu už viac hovoriť o umeleckých prostriedkoch, ale radšej o kvalite týchto obrazov, ktorá je výnimočná.

Vďaka Prokipovi – majstrovi, za obrovské úsilie a námahu a za fantastické obrazy, s ktorými za nami prichádza so srdcom na dlani.

Mgr. art. Peter Kocák, PhD.
Foto: Jaro Ondo, Prokip Kolisnyk

Prokip Kolisnyk: *Človek a putá*, 2013, 137 x 152 cm.

Gabriela Czielová – Stretnúť človeka

V Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) sa 11. novembra 2015 konala vernisáž výstavy maliieb Gabriely Czielovej, ktorá niesla názov **Stretnúť človeka**. Kurátorkou výstavy bola Mgr. Ivana Židík, ktorá pôsobí na Inštitúte hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (IHVU FF PU). O hudobný program na vernisáži sa postarali Juraj Feltovič (akordeón) a Štefan Galík (husle), študenti IHVU FF PU.

Mgr. Gabriela Czielová Kammerová je bývalou absolventkou Filozofickej fakulty UPJŠ v Prešove (predchodkyne FF PU), kde vyštudovala ruský jazyk a výtvarnú výchovu. Univerzitná knižnica PU touto výstavou ukazuje, že jej priestory sú otvorené nielen pre súčasných študentov a pedagógov našej univerzity, ale aj pre ich predchodcov, ktorí tak majú možnosť prezentovať sa aj na svojej alma mater.

Výstava bola sprístupnená do 7. januára 2016.

Ing. Peter Haľko

Foto: UK PU

Kurátorský príhovor

*„Každý deň stretnúť človeka, to stačí,
a nech sa všetko mení, nech čas uteká.*

Každý deň stretnúť človeka.

Človeka stretnúť každodenne...“

Ján Kostra

Dámy a páni, dovoľte mi privítať Vás na vernisáži obrazov s názvom STRETNÚŤ ČLOVEKA... pedagogičky a maliarky Gabriely Czielovej. Na chvíľu teda vstúpme do sveta fantázie plnej príbehov, v ktorých sa odohráva autorkina predstavivosť a farebná kreativita. Na moju otázku, odkiaľ čerpá takúto priam nekonečnú inšpiráciu, mi jednoznačne odpovedala: „To príde tak samo, ja sa vyrozmávam v obraze – nemôžem mať strach z vlastných pocitov a myšlienok...“

Jej výtvarná tvorba je plná symbolov, utajených a skrytých tajomstiev. Ak sa pozorne zadívame a vkročíme do snového sveta, začne sa nám premietiť farebný kaleidoskop plný citov. Svojou vlastnou výtvarnou technikou vytvára neopakovateľné obrazy, ktoré sú plné vnútorných myšlienok, snov, priateľstiev či hľadania nových životných ciest a právd.

Kombináciou čipky, papiera, kovových ornamentov a autorskej potlače na plátne nám Gabriela Czielová odкрýva svoj vlastný svet. Svet plný tajomstiev, lásky, túžob a vášní. Každý obraz má svoj príbeh. To jemne napovedajú aj samotné názvy obrazov, ako napríklad: *Vráť mi sny, Duša chce byť slobodná, Nepovedz jej zbohom, Veriť sebe, Stretnúť človeka, Nenájdene lásky*, atď.

Každý z nás si v jej obrazoch môže nájsť ten svoj svet. Napríklad obraz s názvom *Vrúcne objatie*, o ktorom autorka sama povedala: „Keď niekoho objímeš s láskou, tá láska by sa Ti mala rozliala- rozplynúť do celého tela..., vyvolať radosť v srdci...! To je umenie - umenie lásky...“

Prvopočiatkom autorkinej tvorby bola emotívnosť a odpútanosť od reality minulosti, kde našla po roku a pol svoj nový zmysel života a cestu... Už skoro dva roky sa intenzívne venuje maľbe. Je to nádherný úkaz, ako vyjadriť svoje vlastné JA... Lyrickosť jej maľby nás posúva do tajov neprebádaných myšlienok. Láska, sú-

zvuk duší, bezhraničné priateľstvo, rodina... to sú inšpirácie, ktorými nás autorka vŕhne do deja svojich obrazov. Elementárne farebné čiastočky hrajúce sa na plátnach tvoria harmonický celok, vytvárajú príbeh - priam rozprávku.

V spojitosti nájdenej čipky, notového záznamu, iluzívneho textu – básne, či zamotaných uzlíkov Gabriela Czielová poukazuje na morálne a etické rozpoloženia, zaoberá sa problematikou bytia, lásky a života... Gazovina, čipka, špagát, papier, ktorý sa odráža v zrkadlení plátna, sú dôkazmi kreatívneho využitia rôznych štruktúr a materiálov v príbehu autorkiných obrazov. Použitie piesku ako symbolu času nekonečne sa presypávajúceho, ornamentika čipky ako odkaz spomienok - týmito dôkazmi zanecháva konkrétnu stopu na plátne. Vlastný GENIUS LOCI...

Svoju vďačnosť a rodinné putá aplikuje prepletaním uzlov a farby evokujú súdržnosť a harmóniu. Vznešenosť jej umeleckej duše je pre mňa osobnou výzvou, len málokto si dokáže vo svojom živote ujasniť priority, túžby a ciele... Je mi nesmierne ľúto, že nemôžem opísať všetky obrazy, avšak dúfam, že sa teraz zastaví čas a Vy nazriete do sveta Gabriely Czielovej...

Ivana Židík

Moyzesiana 2015

sa niesla v znamení vynikajúcich výkonov

Na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove sa 12. novembra 2015 uskutočnil už 13. ročník medzinárodnej speváckej súťaže študentov vysokých škôl pedagogického smeru **Moyzesiana 2015**. Tak, ako po minulé roky, i tentokrát mal nad podujatím záštitu rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. Peter Kónya. Súťaž sa tradične niesla v súťaživom duchu, ale i v priateľskej atmosfére. Výkony zúčastnených súťažiacich boli veľmi vyrovnané a členovia odbornej poroty konštatovali, že Moyzesiana má po kvalitatívnej i kvantitatívnej stránke stúpajúci trend. Môžeme len v kútiku srdca ľutovať, že v tomto roku neprišli súťažiť i študenti z Českej republiky, ktorí v čase konania súťaže mali doma podobné podujatia. V predchádzajúcich rokoch sa na Moyzesiane zúčastňovali študenti z Karlovej univerzity v Prahe a Univerzity Jána Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Tento rok výkony súťažiacich hodnotila odborná porota v zložení: prof. Mgr. Art. Mária Tomanová,

ArtD., Nao Higano, ArtD. a Mgr. art. Igor Kucer.

Všetci traja porotcovia sú známi odborníci a zároveň vynikajúci interpreti. Keďže sa na Moyzesiane nezúčastnili prvýkrát, mali možnosť porovnávať jednotlivé výkony súťažiacich, ba v niektorých prípadoch i tých istých spevákov. Práve to boli dôvody, ktoré členov poroty viedli k záverom, ktoré sme už vyššie uviedli.

Tohtoročná súťaž prebiehala v tradičnej atmosfére ako po predchádzajúce roky. Na jej prípravu a organizáciu mali rozhodujúci podiel členovia Katedry hudobnej a výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty PU, v spolupráci s Prešovským hudobným spolkom Súzvuk a rektorátom PU. Počas súťažných vystúpení veľmi dobre moderovali jednotlivé vystúpenia študentky Pedagogickej fakulty Tatiana Durová a Damiána Jurašková. V tomto ročníku nás potešila aj početná účasť súťažiacich z Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (8), a tak isto narástol i záujem z Katolíckej univerzity v Ružomberku (4). Tradične bola bohato zastúpená i Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre (5). Teší nás, že po dlhšej dobe bola dvomi súťažiacimi zastúpená Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. Už druhý rok po sebe sa na súťaž prihlásilo i jedno

komorné zoskupenie. Tieto zoskupenia boli veľmi dobre pripravené a prezentovali sa na vysokej úrovni. Ich účasť priniesla súťaži nový rozmer. Veľmi by nás potešilo, ak by sa v budúcnosti na Moyzesiane takéto komorné zoskupenia zúčastňovali vo väčšom počte.

Jedným z hlavných poslástiev, ktoré Moyzesiana má naplňovať, je propagácia a šírenie piesňovej tvorby Mikuláša Moyzesa medzi súčasníkmi a hlavne medzi budúcimi učiteľmi. Nestor prešovského hudobného školstva, ktorý pôsobil v Prešove 36 rokov, si to určite zásluži.

VÝSLEDKY MEDZINÁRODNEJ SPEVÁCKEJ SÚŤAŽE MOYZESIANA 2015

Hlavné ceny:

1. Gabriel Kopilec (FF PU Prešov)
Cena M. Moyzesa
2. Matej Stachera (PF KU Ružomberok)
Cena rektora
3. Viktória Vajdová (PF PU Prešov)
Cena dekanky

Kristína Takáčová (PF KU Ružomberok)
Cena za interpretáciu antickej árie

Jana Jonášová (PF UKF Nitra)
Cena za interpretáciu klasickej piesne
Anna Šefčíková (FF PU Prešov)
Cena za interpretáciu detskej piesne
Vokálne kvarteto (PF KU Ružomberok)
Cena za prednes piesne M. Moyzesa

PaedDr. Ľubomír Šimčík, PhD.
predseda organizačného výboru
Foto: archív PF PU

Výstavou VERSUS nahliadneme do zákutí krajiny

Dňa V galerijných priestoroch Caraffovej väznice v Prešove sa 12. novembra 2015 uskutočnila vernisáž umeleckých výstupov z projektu Versus 2015. Hlavnou témou tohtoročného umeleckého workshopu bola krajina a jej metamorfózy.

Zúčastnení umelci reflektovali komunikačné symboly/znaky krajín a ich archaické významové vrstvy. Svoje diela predstavili: Slavomír Capek, Patrik Čech, Tatiana Bachurová, Tomáš Telepák, Jaro Švestka a Emília Blašková. Žánrovo je zastúpená fotografia, maľba, inštalácia a video.

Kurátorom výstavy bol dr. Jaro Ondo: „*Ich individuálne-krajinného presahovania, vizuálneho podávania zažitého, dohodnutého. V hre nabádajúcej všetko súčasné a materiálne čo nás gníva a podsunúť to s prosbami o patronáciu pomocným krajinným božstvom. Toto je pre mňa najsilnejší akcent výstavy, východiskových textov, prác. Pravdepodobne prirodzená túžba tvoriaceho človečeka so všetkými tradíciami, folklórom, ale aj inovátorstvom predstaviť odozvu v sebe a zložiť ju na oltár najvyššej eminentnosti. Tento výtvorný problém nerieši prvoplánovo každý, podľa môjho názoru je určitá pokora k vážnosti témy citeľná z väčšiny prác. Isto ešte nahlodaná invencia zaklope na dvere.*

Ako jeden zo zúčastnených, pozorujúcich vnímam toto: Slavomír Capek vymedzuje svoje nájdené krajiny na parcely o niekoľkých centimetrov štvorcových, kubických, na konfluenčné nádeje navštevujúcich a navštevovaných. Patrik Čech osciluje medzi čistým záberom a montážou, v úcte k formálne tradičnému fotografickému remeslu. Tatiana Bachurová okladá dôveru do slobody pigmentu kráčajúceho po krajine bielej plochy. Tomáš Telepák je maximálny v možných vrstvách fotomanipulácie a minimálny v predsavzatiach niečo skutočne komplikovať. Jaro Švestka zachytáva v celku svojich maliieb elementaritu v celom spektre významu tohto slova – aj ako živelnú, aj ako atomickú. Emília Blašková vyzýva na krehké grafické stretnutie. Je fascinujúco opatrná, ale konkrétna v tvarovej (i dotykovej) definícii.“

Súčasťou vernisáže bol aj koncert prešovskej skupiny Potmehút. Projekt Versus s podnázvom „Folk elements in the modern art“, teda ľudové prvky v modernom umení, je dlhodobá aktivita z dielne Občianskeho združenia Rutenicart. Jeho cieľom je prehĺbiť konfrontačný priestor pre súčasných slovenských umelcov, viažuci sa na tradície a dedičstvo slovenského ľudového umenia. Výstava bola sprístupnená do 12. decembra 2015.

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.
Foto: Lenka Dutková, Dávid Doroš

Univerzitné hádzanárske jubileum

Oddiel ženskej hádzanej TJ Slávia PU Prešov pripravil 20. ročník turnaja v hádzanej vysokoškolačok o Pohár rektora PU pri príležitosti Dňa študentstva. Podujatie každoročne z pozície zakladateľa a predsedu organizačného výboru organizuje profesor Rudolf Horváth, v súčasnosti pedagóg na PF PU v Prešove a hádzanársky majster z roku 1967. Záštitu nad podujatím mali rektor PU prof. Peter Kónya a primátorka Prešova Andrea Turčanová. V univerzitnej hale si deviate prvenstvo vybojovala UKF Nitra pod vedením docenta Jána Hianika. Družstvo Prešovskej univerzity v Prešove pod vedením prof. Rudolfa Horvátha obsadilo tretie miesto. Prvýkrát sa na tomto podujatí predstavilo družstvo HK Slávia Medik Martin - tvoria ho nórske študentky Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine. Rektor PU prof. Peter Kónya na stretnutí s vedúcimi výprav zvýraznil, že turnaj má význam v tom, že vysokoškolská mládež športuje a sťažuje i rozvíja spoluprácu a komunikáciu medzi univerzitami. Na slávnostnom oceňovaní najlepších, ktoré umocnilo vystúpenie mažoretiek Labi a speváčky Natálie Klotkovej zo SZUŠ Dama, prorektor Prešovskej univerzity v Prešove docent Ladislav Suhányi a dekanica Pedagogickej fakulty PU docentka Jana Burgerová podčiarkli, že z turnaja sa na pôde Prešovskej univerzity v Prešove stalo tradičné a pekné podujatie, ktoré má patričný kredit. Popri štúdiu patrí športu na univerzitách významné miesto, lebo šport má univerzálny jazyk, patrí k plnohodnotnému životu a umocňuje spoluprácu medzi

univerzitami. Na dvadsiatich ročníkoch turnaja v hádzanej vysokoškolačok sa predstavilo 11 družstiev zo 6 krajín.

Slávia PU Prešov - Univerzita Kluž 13:14 (7:5), Slávia PU: Dluhošová, Balogová - Pavúková 5/2, Gajdošová 1, B. Kundrátová 1, Kocanová 1, Jevčáková 1, Ujhelyová, Daňková, Fuleková 4, Danielisová. Najviac gólov za Kluž: N. Raluca 4, Misaras 4/2, Bota 3/1. Slávia PU Prešov - Slávia Medik Martin 21:14 (7:7), Slávia PU: Dluhošová, Balogová - Pavúková 9/4, Gajdošová 1, B. Kundrátová 2, Kocanová 2, Jevčáková 4, Ujhelyová, Daňková, Fuleková 3, Danielisová, Trusová. Najviac gólov za Martin: Eir 7/2, Jo-

hansen 2, Rivrud 2. Slávia PU Prešov - UKF Nitra 13:22 (7:12), Slávia PU: Dluhošová, Balogová - Pavúková 5, Gajdošová 4, B. Kundrátová, Kocanová, Jevčáková 1, Ujhelyová 2, Daňková 1, Fuleková, Danielisová, Trusová. Najviac gólov za Nitru: Klučková 8, Pócsíková 5, Tulipánová 4. UKF Nitra - Slávia Medik Martin 39:11 (21:5), Klučková 17, Tulipánová 6, Gálová 5, Konigová 5 - Eir 4/1, Rivrud 4, Bovold 2. UKF Nitra - Univerzita Kluž 31:14 (23:4), Klučková 11/1, Tulipánová 8, Gálová 5 - P. Raluca 5, N. Raluca 3/2, Lazar 2, Ghete 2. Univerzita Kluž - Slávia Medik Martin 19:16 (7:7), N. Raluca 7, P. Raluca 4, Misaras 3/1, Lup 3 - Bovold 5, Rost 4/3, Johansen 2, Rivrud 2, Eir 2/2. Rozhodovali Škopár a Zavadinka.

Poradie: 1. UKF Nitra 6 bodov, 2. Univerzita Kluž 4, 3. Slávia PU Prešov 2, 4. Slávia Medik Martin 0.

Najlepšou brankárkou turnaja sa stala Katarína Dluhošová (Slávia PU Prešov), najlepšou hráčkou Nicolae Raluca (Univerzita Kluž). Cenu pre najlepšiu strelkyňu si prevzala Lívia Klučková (UKF Nitra) - dala 36 gólov. Miss turnaja sa stala Alexandra Lup (Univerzita Kluž).

Ján Jacoš

Foto: Mgr. Viktor Zamborský

Festival akademických športov

Študenti Fakulty športu Prešovskej univerzity v Prešove sa 18. - 21.11.2015 zúčastnili na medzinárodnom Festivale akademického športu, ktorého organizátorom bola univerzita v Rzeszowe. Cieľom podujatia bolo, pod vedením Mgr. Terézie Slančovej PhD. a Mgr. Lenky Tlučákovskej PhD., vymeniť si zaujímavé poznatky z oblasti športu, oboznámiť sa s novými i netradičnými športovými disciplínami a porovnanie úrovni univerzít venujúcim sa telesnej a športovej výchove. Okrem spomínaných vyučujúcich, prišiel študentov podporiť aj bývalý dekan Fakulty športu PU prof. PaedDr. Ján Junger, PhD., ktorý bol veľkou motiváciou. Festival sa konal za účelom osláv 10. výročia založenia Fakulty športu v Rzeszowe a 50. výročia založenia Rzeszowského zväzu športu. Na podujatí sa zúčastnilo spolu 14 vysokých škôl. Okrem našej fakulty mali svoje zastúpenie i Ukrajina, Rumunsko a Poľsko. Študenti si zmerali sily s ostatnými súpermi vo viacerých disciplínach. Postupne sa zúčastnili na bowlingu, plaveckých pretekoch, stolnotenisovom, volejbalovom, basketbalovom a florbalovom turnaji. Festival sprevádzali ukážky netradičných športov, ako napríklad korfbal a bumper ball. Naši študenti sa v silnej konkurencii ostatných účastníkov dokázali umiestniť na skvelom treťom mieste v mix volejbale. V ostatných disciplínach bojovali s plným nasadením a na palubovkách nechali nielen srdce, ale aj dušu, čo však nestačilo na obsadenie v prvej trojke. Podujatie malo vysokú športovú úroveň a organizátori nenechali nič na náhodu. Vybraní študenti vytvorili skvelý kolektív a spolu so svojimi doktorkami zažili veľa pekných chvíľ a zábavy.

Jozef Horvát a Martin Tomáš - študenti FŠ
Foto: archív FŠ PU

Európsky pohár CEV

Univerzitní volejbalisti VK Mirad PU Prešov majú okrem najvyššej slovenskej volejbalovej Extra ligy mužov v tejto sezóne aj ďalšie povinnosti, ktoré im vyplývajú z roly aktuálneho slovenského majstra. Ako jedno z dvoch slovenských mužstiev sa titulom prebojovali do Európskeho pohára CEV, ktorý do Prešova pritiahol zaujímavých súperov.

Po rozlosovaní žrebu bolo jasné, že sa v novembri môžeme tešiť na skvelý volejbal. Žreb nám pripravil prekvapenie v podobe 15-násobného majstra Ukrajiny – tímu Lokomotiv Charkov, ktorého väčšina hráčov tvorí základ ukrajinskej reprezentácie. Po dohode oboch vedení klubov a organizátora súťaže sa oba zápasy 16-finále (17.11.2015 a 18.11.2015) odohrali na našej domácej palubovke Športovej haly Prešovskej univerzity v Prešove. Favorit z Charkova v prvom zápase potvrdil svoje kvality a nám sa podarilo ukoristiť si len jeden set v pomere 1:3. Lokomotiv však ukázal, že nie je nezdolateľným súperom. Naši hráči si boli vedomí, že len maximálny výkon v odвете im môže priniesť zachovanie postupových ambícií. Stalo sa, hráči odovzdali zo seba maximum a pod taktovkou kapitána, smečiara Martina Sopka st., dokázali zvíťaziť v druhom zápase 3:1. Psychickú výhodu sme pri rovnosti bodov dokonale využili a napokon zvíťazili aj v zlatom sete! Tím VK Mirad PU Prešov

sa tak stal jediným slovenským tímom, ktorý za posledných 10 rokov postúpil zo 16-finále Európskeho pohára CEV! Postup pre nás znamenal účasť v 8-finále a meno zvučného talianskeho súpera, ktorý má vo svetovom volejbale svoje pevné miesto - Sir Safety Perugia! Luboslav Šalata, tréner: „Je to veľké víťazstvo nad silným súperom. Podarilo sa nám udržať našu hru na vysokej úrovni. Pre celkový výsledok bola dôležitá zvládnutá koncovka prvého setu, v ktorom sme prehrávali, ale dokázali sme v závere získať set v náš prospech. Zneistili sme dovtedy suverénneho súpera, ktorý bol v prvom zápase neomylný. V druhom nastúpil v pozmenenej zostave aj s Plotnickým a Tominom. My sme sa museli vyrovnáť so zranením Jura Drobňáka, ktorý si pravdepodobne poškodil stehenný sval a v priebehu

tretieho setu ho nahradil Erik Di-gaňa. Nezvládli sme síce koncovku tretieho setu, no okolnosti hrali s nami. Od štvrtého setu sme zmenili rozostavenie, Marcel Lux išiel na smeč a Mišo Rajduga na ´účko´. Vďaka univerzálnosti a kvalitnej prihrávke Luxa sme dokázali udržať vysokú úroveň hry. Zlatý set je vabank. V závere ukázal Mašo Sopko svoju jedinečnosť, veľkosť a osobný prínos pre tím. Príde Perugia plná skvelých hráčov a tešíme sa. Nestáva sa každý deň, že si zahráte proti hráčom ako Atanasijevič, Kaliberda, či Fromm.“ Martin Sopko: „Pred týmto dvojzápasom sme si povedali, že nemáme čo stratiť. Hrali sme pre ľudí z Prešova. Oba zápasy boli pekné, ukázali sme dobrý volejbal. Predviedli sme dobré výmeny a udržali sme vysokú úroveň našej hry. V prvom zápase sme zistili, že Charkov nie je až takým favoritom, ako sa zdalo. Po úvodnom nevydarenom sete v prvom zápase to už bol vyrovnaný volejbal. Vedeli sme, že ak ich udržíme na rozdiel jedného či dvoch bodov, budú nervózni. V koncovkách setov sa to napokon aj stalo a to rozhodlo. V ďalšom kole nás čaká súper svetového mena a môžeme byť šťastný, že súper ako Perugia príde do Prešova.“ Štatistika:

17.11.2015 Lokomotiv Charkov – VK Mirad PU Prešov 3:1 (16, -21, 20, 24). Hralo sa 105 minút, pred 450 divákmi rozhodovali Asipčuk (Bielorusko) a Rogič (Srbsko).

18.11.2015 Odveta VK Mirad PU Prešov - Lokomotiv Charkov 3:1 (23, 22, -26, 17) - zlatý set 15:11. Prvý zápas 1:3, postupuje Prešov. Hralo sa 127 minút, rozhodovali Rogič (Srbsko), Asipčuk (Bielorusko), 800 divákov.

Prvý zápas 8-finále Európskeho pohára CEV sa uskutočnil 1.12.2015 o 17:00 hod v Športovej hale Prešovskej univerzity v Prešove a priniesol naozaj obdivuhodnú divácku kulisu, ktorá dopomohla k skvelej atmosfére. Taliansky tím však potvrdil rolu superfavorita aj napriek tomu, že v úvodných rozpačitých momentoch stretnutia sme viedli a držali stav do 14:14, potom už taktovku prebrali hostia, vyšla im koncovka prvého setu a v duchu talianskej prevahy sa niesol zápas až do svojho konca s výsledkom 0:3. Ľuboslav Šalata, tréner: „Veril som, že prispejeme k úrovni zápasu lepším výkonom. Žiaľ, do zápasu nemohol zasiahnuť Marcel Lux, ktorý mal zdravotné problémy a nechceli sme riskovať zhoršenie jeho stavu. Verím, že s ním v zostave by bol náš výkon lepší. Súper bol miestami hrateľný, no vlastnými chybami sme mu pomohli k tomu, aby zvíťazil.“ Martin Sopko: „Možno niekto očakával, že za hodinu dostaneme 0:3, a to sa napokon aj stalo. Taliani nás vyškolili z efektivity. Nehrali nič mimoriadne, skôr priemerný volejbal. Stres nás však zožral. Akcie, ktoré v domácej lige zvládame, nám teraz spôsobovali veľké problémy. Dá sa povedať, že priemerný servis Talianov nám prehral zápas. Sú to normálni ľudia, hrajú normálny volejbal, no aj tak to na nás stačilo. Na odvetu sa musíme lepšie mentálne pripraviť a verím, že to pôjde.“

Štatistika:

01.12.2015 VK Mirad PU Prešov - Sir Safety-Sicoma Perugia 0:3 (-21, -15, -17). Hralo sa 90 minút- Rozhodovali: Ristovskij (Mac.), Penkov (Bulh.), 1000 divákov.

Odveta v talianskej Perugii je na programe 16.12.2015 o 20:30 hod. a uskutočnila sa po uzávierke tohto vydania.

Mgr. Jana Palenčárová
Foto: Roman Kazimír, FF PU

6. ročník Futbalovej miniligy PU v Prešove

Na multifunkčnom ihrisku pri Toryse sa od 6.10. do 23.11.2015 konal v poradí už 6. ročník Futbalovej miniligy Prešovskej univerzity v Prešove. Organizátori sa museli popasovať s náročnou situáciou, keďže sa im do súťaže nahlásil rekordný počet družstiev (15), ktoré rozdelili do dvoch skupín. Skupinu A tvorilo 8 a skupinu B 7 družstiev, ktoré vzájomnými zápasmi medzi sebou bojovali o 8 postupových miest do play off. V základnej časti sa odohralo 48 zápasov. Prvé 4 tímy z každej skupiny postúpili do záverečných vyraďovacích zápa-

sov. Štvrťfinále sa hralo systémom, ktorý zvýhodňoval víťazov skupín. Prvý v skupine A narazil na štvrtého v skupine B a druhý v skupine A narazil na tretieho v skupine B. Prvý v skupine B narazil na štvrtého v skupine A a druhý v skupine B narazil na tretieho v skupine A. Víťazné družstvá postúpili do semifinále, ktoré tiež zvýhodňovalo vyššie postavené družstvá. Víťazi semifinálových zápasov bojovali o celkové prvenstvo a porazení bojovali o tretie miesto. Záverečné vyvrcholenie Futbalovej miniligy sa konalo dňa 23.11.2015. V zápa-

se o 3. miesto sa predstavili tímy ALL STARS a JAŠČURKY. Z víťazstva 9 : 4 sa radovali minuloroční víťazi JAŠČURKY. Vo finálovom zápase na seba narazili družstvá TIGRI CZ a PARTIZAN. Prví menovaní svojho súpera porazili 5 : 4 až na strely zo značky pokutového kopu. Najlepším strelcom súťaže sa stal Branislav Friček z tímu TIGRI CZ s 31 gólmi a najlepším brankárom Milan Vinclér z tímu PARTIZAN. Organizátori by sa aj touto cestou radi poďakovali všetkým tým, bez ktorých by sa tento ročník s najväčšou pravdepodobnosťou neuskutočnil. Ďakujeme Fakulte športu za poskytnutie priestorov pre účely Futbalovej miniligy, rektorovi Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petrovi Kónyovi, PhD., Slovenskej asociácii univerzitného športu, Oddeleniu marketingu a propagácie Prešovskej univerzity v Prešove, spoločnosti Magister a spoločnosti Atak, mediálnym partnerom Televízií Mediálka a Rádiu PaF. Aj vďaka všetkým partnerom sa na Futbalovej minilige zúčastnilo až 194 hráčov z dvoch vysokých škôl.

Dominik Jakubkovič
Foto: archív FŠ PU

Hodnotenie kvalifikačného turnaja o postup na Zimnú univerziádu 2016

Futsalový tím Prešovskej univerzity v Prešove sa 26.11.2015 zúčastnil na kvalifikačnom turnaji o postup na zimnú univerziádu 2016, ktorý sa konal v košickej Angels aréne. Na spomínanom turnaji štartovali celkovo tri družstvá univerzít na východe Slovenska, konkrétne tím UPJŠ Košice, TUKE Košice a tím PU Prešov. Naše mužstvo sa nakoniec umiestnilo na konečnej 2.priečke za tímom UPJŠ Košice. Na turnaji sme hrali hneď prvé dva zápasy v ktorých sme najprv nestačili na tím UPJŠ Košice, ktorému sme podľahli vysoko 3:10, no hneď potom sme zdolali tím TUKE Košice 5:3. Posledný zápas odohrali proti sebe košické celky s výsledkom 6:0 pre tím UPJŠ Košice a tak na záverečný turnaj zimnej univerziády 2016 postúpil za Východne Slovensko tím UPJŠ Košice. Čo sa týka našej hry a predvedeného výkonu, chlapcom nemožno nič vyčítať. Bohužiaľ sa pod prvý výsledok podpísala nezohranosť nášho tímu, a tiež nedostatok futsalových skúsenosti, čo na druhej strane futsalovo zdatnejší super z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika využil.

Na záver chcem iba poďakovať chlapcom za reprezentáciu Prešovskej univerzity v Prešove, a zároveň dúfam, že tím UPJŠ bude úspešne reprezentovať „východ“ na záverečnom turnaji zimnej univerziády 2016, ktorá sa uskutoční na ich domácej pôde v Košiciach.

Mgr. Tomáš Eliáš
Mgr. Mário Jančošek
Foto: archív FŠ PU

Univerzitné dni športu

V dňoch 9.11.-12.11. 2015 sa uskutočnili Univerzitné dni športu, ktoré sa konali na pôde Prešovskej univerzity. Súťažilo sa v siedmich športových disciplínach a jednej vedomostnej súťaži. Boli tak ako každý rok organizované pri príležitosti 17. novembra, „Dňa študentstva“.

V pondelok 9. novembra sa konali súbežne dve športové podujatia, cestný beh a open aerobic day. V medzinárodnom zastúpení bol najrýchlejší bežcom Ukrajinec Igor Kolesnykov, nasledovali Slováci Martin Kormaník a Rastislav Skubeň. Ženskú kategóriu vyhrala reprezentantka Fakulty športu Veronika Dugasová. Aj napriek nepriazni počasia sa celé podujatie nieslo v príjemnej atmosfére s vysokým počtom štartujúcich bežcov a bežkýň. Open aerobic day predstavoval lákadlo najmä pre nežnejšie pohlavie. Utorok 10. novembra patril výhradne volejbalovému mix turnaju. Už tradične vzbudzoval veľký záujem medzi divákmi aj študentmi viacerých fakúlt. Celkovo sa ho zúčastnilo 10 družstiev z viacerých fakúlt, z ktorých najúspešnejší boli Plameňáci. K príjemnej atmosfére prispeli aj tvorivé názvy iných družstiev, ako napríklad Mladé pušky, Šakalíci či Bažanti.

V stredu 11. novembra si mohli diváci aj športovci vybrať, či sa zúčastnia plaveckej štafety alebo futbalového turnaja. Plavecká štafeta bola dominantnou záležitosťou študentov Fakulty športu. Futbalový turnaj bol so 116 zúčastnenými hráčmi a hráčkami jednoznačne najlákavejším podujatím. Vzhľadom na upravené pravidlá spôsobené časovým obmedzením, sa museli hráči viac snažiť, ak

chceli byť úspešní. Výhra v zápase znamenala postup, prehra vypadnutie. Celkovo sa odohralo 12 zápasov; v prvom kole 6 zápasov, v druhom 3 zápasy a nakoniec finálová trojica, kde sa taktiež hralo systémom „každý s každým“ na základe čoho sa určil víťaz. Finálovú trojicu tento ročník vytvorili družstvá: FC Jaščurky, UZS tím (tím urgentnej zdravotnej starostlivosti) a MMMS tím (tím Makaj Mekej Mejk a Sej). Víťazom sa nakoniec stal tím urgentnej zdravotnej starostlivosti, keď s oboma súpermi

podporili myšlienku šírenia tejto osvetu nielen do radov športovcov. V rámci Univerzitných dní športu sa konal gymnastický viacboj, ktorého sa zúčastnilo 38 študentov a študentiek. V mužskej kategórii bol najúspešnejší Šimon Forrai, v ženskej kategórii Alexandra Kovalská, ktorá je taktiež reprezentantkou Prešovskej univerzity.

Vyvrcholením Univerzitných dní športu bola súťaž rope skiping pozostávajúca z dvoch častí. V prvej časti bol výsledkom súčet preskokov znožmo, na pravej a na

ľavej nohe za minútu. Zvítazili Miroslava Majvitorová a Daniel Čabala. V druhej časti bol výsledkom maximálny počet dvojsvihov za sebou bez prerušenia. Zvítazili Bc. Daniela Leutnerová a Bc. Pavol Straka.

Celkovo sa na Univerzitných dňoch športu zúčastnilo 442 súťažiacich a množstvo divákov, ktorí svojím správaním zabezpečili priebeh celej akcie v duchu fair-

play. Aj to prispelo k tomu, že všetky disciplíny prebiehali podľa vopred stanoveného harmonogramu. Na záver patrí naše poďakovanie všetkým pedagógom, ktorí pripravili zaujímavé súťaže, Fakulte športu za organizáciu, TJ Sláviu PU v Prešove, Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu a Olympijskému klubu Prešov za finančnú a vecnú podporu.

Tieto podujatia majú v našom študentskom kalendári stále miesto a už teraz sa tešíme na športové vyžitie budúci rok.

Ondrej Bolna, Mária Ďurašová
študenti Fakulty športu
Foto: archív FŠ PU

vyhral až v pokutovom rozstrele. Za zmienku tiež stojí fakt, že za víťazov odohrala plnú minúť Edita Ledvoňová, ktorá bola vyhlásená aj za najlepšiu hráčku turnaja.

Štvrtok 12. novembra sa začal vedomostnou súťažou o olympizme. Celkovo sa do súťaženia zapojilo šesť trojčlenných družstiev v troch súťažných kolách, ktorým prislúchali tri súťažné témy (Antičké OH, Maskoti OH a ZOH, OH 2016 Rio de Janeiro). V prvej a tretej téme mali možnosť súťažiaci získať za správnu odpoveď po dva body, v druhej téme boli odpovede štvorbodové. Do zápolenia sa zapojili aj súťažiaci z iných fakúlt Prešovskej univerzity (FM, FF, FHPV), čím

Úspešný športový rok 2015

Rok 2015 sa niesol v znamení športových úspechov študentov Prešovskej univerzity v Prešove, najmä však športovcov z Fakulty športu. Už vo februári nás reprezentovala na Majstrovstvách Európy juniorov a kadetov v športovom karate v Zürichu Jaroslava Baňasová, ktorá sa umiestnila na 7. mieste v kategórii U21-68 kg. Karate sa venuje 11 rokov a medzi jej najväčšie úspechy patrí titul viacnásobnej majsterky SR a účasť na majstrovstvách sveta a Európy.

Apríl bol veľmi úspešným mesiacom hneď pre niekoľko našich študentov. Katarína Miklošová a jej 2. miesto na Majstrovstvách SR v obrovskom slalome v Špindlerovom Mlýne. Študentky Bibiána Jurčáková, Veronika Dugasová, Melánia Daňková a Petra Tomková sa spoločne zúčastnili na Majstrovstvách SR v step aerobiku a Medzinárodných majstrovstvách SR v step aerobiku v Šuranoch, kde sa umiestnili na 1. a 2. mieste.

V máji nás reprezentovali Jakub Tomáš a Dávid Trochan na Majstrovstvách sveta v Taekwon-do v Taliansku. Ďalšiu reprezentáciu Prešovskej univerzity v Prešove zabezpečili študenti vo finále univerzít SR vo volejbale 2015: Patrik Germuška, František Bočkay, Viktória Hnátová a Martina Leskovjanská. Na celoslovenskom kole ŠVK v pohybových skladbách, ktorá sa konala tohto roku na pôde PU, 1. miesto získala Alexandra Kovalská (autorka) spolu so svojím tímom.

V júni nás reprezentovala Melánia Daňková v mažoretkovom športe, a to hneď niekoľkokrát: Majstrovstvá SR – 1.vicemajster Slovenska v kategórii sólo pom-pom senior, majster Slovenska v kategórii trio pom-pom senior. V dňoch 20. – 23.08.2015 na Majstrovstvách Európy v Brne dosiahla dve 3. miesta v kategórii sólo pom-pom senior a trio pom-pom senior.

V dňoch 12. – 28.06. sa uskutočnili historicky prvé Európske hry v Baku, kde nechýbala ani naša volejbalová reprezentácia Slovenska, ktorá v konkurencii 12 štátov skončila na 5. mieste, spoločne s našim študentom Marcelom Luxom. Zápas sa hrali pravidelne pred vypredaným hľadiskom, takmer 5000 divákov. Atmosféra bola vraj neopísateľná, čo nasvedčuje aj neoficiálny názov podujatia „Olympijské hry pre Európu“. Študent Marcel Lux sa stal taktiež Majstrom SR v extralige mužov sezóny 2014/2015 vo volejbale ako hráč VK Mirad Prešov.

Úspešnou študentkou je aj Ivana Kocanová, ktorá je hráčkou klubu ŠŠK Bemaco Prešov, ktorý je v najvyššej ženskej česko-slovenskej lige v hádzanej WHIL (Women Handball International League).

Ďalšou zdarnou reprezentantkou je Veronika Habánková, ktorá 03. – 17.07.2015 reprezentovala Slovenskú republiku v hádzanej na 28. Letnej svetovej univerziáde v Južnej Kórei.

Počas horúcich letných dní sa konali Majstrovstvá SR v behu do vrchu - Horský kros Pruské – Vršatec – 16. 08.2015, kde predviedol svoj skvelý výkon študent Radovan Tomeček, za ktorý mu právom patrilo 3. miesto. Medzinárodný maratón mieru – 4. október 2015 – Košice - Maratón v Košiciach nie je venovaný výlučne iba behu a bežcom. Je festivalom spoločenských, športových a kultúrnych aktivít. Študenti Fakulty športu - Jarmila Vitovičová, Veronika Dugasová, Dominik Jakubkovič, Radovan Tomeček a Richard Purdeš obsadili druhé miesto v Univerzitnom behu. Za jednotlivcov skončil Radovan Tomeček na 1. mieste.

Ani na konci roka naši študenti nezaostávajú svojimi výkonmi a naďalej dokazujú svoju húževnatosť, odhodlanie a chuť reprezentovať nielen svoje umenie ale aj Fakultu športu v tých najlepších farbách. Inak to nie je ani v prípade Petry Tomkovej. Úspešne reprezentovala SR a Sláviu PU Prešov - Klub gymnastických športov v seniorskej súťažnej kategórii jednotlivkyň na Majstrovstvách Európy v meste Elvas, Portugalsku, 5. – 9. novembra 2015. Petra bola najúspešnejšia pretekárka SR, keď za svoju zostavu získala 19,100 bodu a skončila v polovici štartovného poľa na 19. mieste, z 38 pretekárov 22 štátov Európy.

Na majstrovstvách Slovenska U18 potvrdila svoju vynikajúcu formu a vybojovala pre TJ Sláviu PU Prešov prvenstvo v speed badminton nádejná reprezentantka a študentka Fakulty športu Tamara Lukáčová. V kategórii štvorhra sa úspešne darilo aj ďalšiemu študentovi našej fakulty Matúšovi Matavovi, ktorý si z majstrovstiev Slovenska priniesol bronz.

Už druhý rok nás študentky Fakulty športu veľmi milo prekvapili, keď sa odvážne prihlásili do súťaže Československá Tipsport Miss Aerobik. Minuloročný úspech našej študentky a víťazky Petry Tomkovej povzbudil ďalšie študentky a tohto roku sa vo finále stretli až 4 „naše“ dievčatá zo 7 vybraných zo Slovenska (Alexandra Kovalská, Bibiána Jurčáková, Melánia Daňková a Alžbeta Balabasová – absolventka FŠ), aby opäť zabojovali o titul. Samotným finálovým kolom predchádzali regionálne kolá, Slovenské finále a následná štvormesačná príprava, ktorá vyvrcholila galavečerom dňa 19.10.2015 v Plzni. Víťazkou sa stala Melánia Daňková a my sme veľmi radi, že kráľovnú a novú ČS Tipsport Miss Aerobik 2015 máme opäť v Prešove na Fakulte športu.

PhDr. Marcela Brindzková
Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
Foto: archív FŠ PU

Študentský beh - Bratislava 2015

V Bratislave sa 16.11.2015 uskutočnil 5.ročník behu pri príležitosti Medzinárodného dňa študentov, ktorého cieľom bolo pripomenúť si novembrové historické udalosti z rokov 1939 a 1989. Zabehať si mohli prísť všetci študenti, ale aj učitelia a priatelia škôl. Významnou osobnosťou podujatia bol úradujúci majster sveta v chôdzi na 50 km Matej Tóth, ktorý preteky nielenže odštartoval, ale odbehal aj samotnú trasu pretekov. Registro-

vaných účastníkov bolo 321 a Prešovskú univerzitu reprezentovali: Bc. Veronika Dugasová, Dominik Jakubkovič, Radoslav Tomeček, Bc. Lukáš Franko a Richard Purdeš. Na štart sa postavilo menej pretekárov, pretože počasie ani trošku neprialo. Hneď zrána pršalo, a čím sa čas štartu približoval, tým viac a viac sa dážd' stupňoval. Preteky boli odštartované o 11:00 hod. výstrelom zo štartovacej pištole našim reprezentantom Matejom

Tóthom, ktorý vyslal bežcov na trať dlhú 12,5 km. Trasa viedla od internátu Ľ. Štúra, cez sad J. Kráľa, cez mosty z Mlynskej doliny na petržalskú stranu Bratislavy a späť. Trasa bola pomerne ťažká, pretože pršalo, miestami bolo šmykľavo, veľa zatáčok, hore schodmi, dole schodmi a nechýbali ani kopčeky. V cieľi na každé-

ho bežca čakal teplý čajík a chlebič s cibuľkou. Po dobehnutí sa každý ponáhľal prezliecť do suchého oblečenia. Družstvo bežcov Prešovskej univerzity v Prešove vybojovalo 1. miesto v rámci súťaže vysokých škôl, na 2. mieste skončila FTVŠ UK Bratislava a na 3. mieste sa umiestnilo družstvo Ekonomickej univerzity z Bratislavy. V individuálnej kategórii žien od 18 - 26 rokov skončila Bc. Veronika Dugasová študentka FŠ PU na 3. mieste a v mužskej kategórii od 18 - 26 rokov študenti vybojovali nasledné umiestnenia: Radoslav Tomeček (FŠ PU) - 4. miesto, Dominik Jakubkovič (FŠ PU) - 13. miesto, Richard Purdeš (FŠ PU) - 14. miesto a Bc. Lukáš Franko (FF PU) - 18. miesto. K víťazstvu im gratulujeme a želáme veľa úspechov v ďalšom reprezentovaní.

Bc. Veronika Dugasová
Foto: archív FŠ PU

Hokejový tím „Warriors“ Prešovskej univerzity v Prešove na hokejovom turnaji univerzít SR 2015

Tím študentov Prešovskej univerzity v Prešove (PU), pod vedením trénerského dua Mgr. Marek Kokinda, PhD. (FŠ PU) a Mgr. Jozef Moroščák, PhD., sa umiestnil na piatej priečke hokejového turnaja ôsmich slovenských univerzít. Turnaj, ktorý organizovala Slovenská asociácia univerzitného športu (SAUŠ), v spolupráci so Slovenským zväzom ľadového hokeja (SZLH), mestskou časťou Bratislava - Ružinov a Ružinovským športovým klubom, sa uskutočnil 4. 11. 2015. Počas hracieho dňa tím Warriors Prešovskej univerzity v Prešove

odohral zápasy s Technickou univerzitnou vo Zvolene, ktorú porazil 8 : 1, s Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka v Trenčíne, ktorej podľahol 4 : 0 a v poslednom zápase skupiny vyhral nad favorizovaným súperom a neskorším víťazom celého turnaja Univerzitou Komenského v Bratislave 3 : 1. Po náročnom celodennom maratónne zápasov sa však tímu Warriors PU nepodarilo prebojovať do finálovej časti turnaja, kde o jeho vyradení rozhodol pri rovnosti bodov horší podiel gólov než u ostatných súperov v skupine. Najlepším hráčom turnaja v kanadskom bodovaní sa stal náš kapitán Bc. Pavol Hajduk (Fakulta manažmentu PU) so šiestimi bodmi za 3 góly a 3 asistencie.

Chceme vyjadriť úprimné poďakovanie organizátorom tohto podujatia, vedeniu Prešovskej univerzity v Prešove a Fakulte športu PU, taktiež sponzorom a v poslednom rade všetkým reprezentantom Prešovskej univerzity v Prešove, spolu s členmi realizačného tímu.

Mgr. Marek Kokinda, PhD., RNDr. Adrián Kuba
Foto: RNDr. Adrián Kuba

ÚSPEŠNÝ ABSOLVENT PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Peter Himič: Budúcnosť patrí tým, ktorí sú na ňu pripravení

Mgr. Peter Himič, PhD., riaditeľ Štátneho divadla v Košiciach, je absolventom Prešovskej univerzity v Prešove. Počas študentských čias aktívne pôsobil v Študentskom divadle pri Filozofickej fakulte. V divadelnom fachu sa pohybuje od svojich 16 rokov.

Čo Vás viedlo k výberu vysokoškolského štúdia na UPJŠ v PO a ako si na toto obdobie spomínate?

Bola to inklinácia k humanitným odborom. A vo veľkej miere aj účinkovanie v Študentskom divadle pri Filozofickej fakulte, keďže som, treba povedať netradične, hrával v tomto súbore od svojich 16 rokov. Keďže išlo o vysokoškolský súbor, došlo aj ku komickým situáciám. Vyhral som prvé miesto na Akademickom Prešove a pri udeľovaní cien zistili, že nie som ešte študentom vysokej školy. Mal som dva dni pred maturitou. A napokon, nebyť vtedajšieho vplyvu profesora Karola Horáka, ktorý trvá až dodnes, by sa môj profesionálny a životný pohyb uberal iným smerom.

Počas vysokoškolských štúdií ste sa venovali mnohým aktivitám, medzi nimi, aj spomínanému hraniu v študentskom divadle. Majú podľa Vás aj súčasní študenti priestor na univerzite na tvorivé aktivity? Kam smerovala Vaša cesta po skončení štúdia?

Myslím, že majú. Je to predovšetkým o osobnej iniciatíve každého z nich. A ak ho nemajú, tak ako mladí, kreatívni ľudia by si ho mali vytvoriť. Byť nielen príjemcami iných nápadov, ale byť aj iniciatívny a najmä inovatívny. Po skončení školy som nastúpil na Filozofickú fakultu alma mater, kde som pôsobil vyše dvadsať rokov, a to aj paralelne, keď som bol už inde. Ale na vedeckú a pedagogickú prácu som nikdy nezanevrel a robím to dodnes.

Čomu sa venujete v súčasnosti a aké sú Vaše ďalšie plány?

Od roku 1999 som riaditeľom košického Štátneho divadla. Je to už dosť dlhá doba, takže človek občas rozmýšľa o istom posune. To je prirodzené. Ale som pri divadle od svojich 16 rokov, to je 30 rokov, či už ako manažér, pedagóg, vedec, interpret, dramaturg aj prekladateľ. To je teda oblasť, ktorej pravdepodobne ostanem verný.

Kto je to podľa Vás úspešný absolvent?

To je ťažká otázka. Väčšina vo svojom živote, určite. Najprv by sme museli zadefinovať úspešnosť, a potom ju dať do vzťahu k absolventovi. Kto sú tí úspešní? Riaditelia? Vedci? Umelci? Nebodaj politici? Tí, ktorí sú mediálne známi? Mám mnoho spolužiakov, ktorí sú nesmierne šikovní, profesionálni, odborne zdatní a ľudsky homogénni. No nie sú „viditeľní“. To sú pre mňa úspešní ľudia.

Blížia sa Vianoce, čo pre Vás tieto sviatky predstavujú a ako ich zvyknete tráviť?

Zabúdame na prvotné poslanie Vianoc: narodenie Spasiteľa. A zabúdame, že to nemá byť narodeninová „žúrka“. Že ticho je viac ako zhon a nervozita z nákupov darčiekov. Pre mňa je to duch týchto sviatkov. Ten je obsiahnutý v rodine, blízkych, priateľoch a, ako často zabúdame, núdzných a opustených.

Máte nejaké rodinné tradície?

Myslím, že bežné, také, aké majú mnohé slovenské rodiny.

Bc. Andrea Čajová

Foto: archív Mgr. Petra Himiča, PhD.

https://sk.wikipedia.org/wiki/Port%C3%A1l:Divadlo/Obr%C3%A1zok_t%C3%BD%C5%BEd%C5%88a

VI. DOKTORANDSKÁ KONFERENCIA

Sociálny výskum - nekonečná hra ideí a dôkazov?

Pod gesciou Mgr. Branislava Ondruša
štátneho tajomníka Ministerstva práce,
sociálnych vecí a rodiny SR,
v Prešove, 3. novembra 2015

V úvode novembra sa na pôde Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove zastrešenej Inštitútom edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity, Katedrou andragogiky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity a Slovenskou sociologickou spoločnosťou pri Slovenskej akadémii vied uskutočnila VI. doktorandská konferencia pod názvom *Sociálny výskum - nekonečná hra ideí a dôkazov?* Oproti minulým rokom bola tohtoročná konferencia zastrešená gesciou Mgr. Branislava Ondruša, štátneho tajomníka *Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky*. Konferencia bola zameraná na oblasť metodológie, s dôrazom na využitie výskumných údajov. Tým nadväzovala na minulé ročníky tohto cyklu doktorandských konferencií, ktorých výstupy sú publikované aj v konferenčných zborníkoch. Na úvod konferencie odzneli pozvané prednášky Mgr. Gizely Brutovskej, PhD., ktorá svoj výklad zameriavala na *Etické otázky sociálneho výskumníka pri príprave, realizácii a spracovaní kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu*. Na ňu nadväzoval pohľad prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD., v téme: *Heuréka – potreba sprievodcu metodológiou výskumu v sociálnej práci*, ktorá svoj teoretický zámer smerovala k nevyhnut-

nosti sprevádzania metodológiou výskumu s rešpektom ku kreativite a intuícii. Po oboch referátoch sa v hlavnom pléne rozvírila medzi poslucháčmi a prednášajúcimi bohatá a podnetná diskusia. Konferencia v druhej časti prebiehala vo vopred určených dvoch sekciách, so zameraním na kvalitatívne a kvantitatívne výskumne stratégie. Účastníčky a účastníci konferencie sa tak zaoberali rôznymi otázkami a dilemami z oblasti sociálnych vied od všeobecného využitia výskumov až po konkrétne príklady zaoberajúce sa napr. kritickým myslením, onkologickou praxou, socioterapiou, zdravotnou starostlivosťou pri užívateľoch pervitínu, sociálnym kapitálom sociologickým diskurzom módy, service-learningom, hodnotami mladej generácie, materstvom, mobbingom, či kyberšikanovaním. Záverom možno konštatovať, že konferencia priniesla dva základné benefity, jednak rozšírila odborné obzory pre mladých výskumníkov a výskumníčky a zároveň sa niesla v komornom duchu a upevnila si tak svoju tradičnú povest' príjemného a zároveň i bádateľsky inšpiratívneho stretnutia študentov a študentiek rôznych odborov mnohých vysokých škôl nielen zo Slovenska, ale aj z Českej republiky, čo dodalo odbornej debate medzinárodný rozmer.

PhDr. Mgr. Martin Hamadej, - interný doktorand
Foto: archív Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU

Hva heter du? Alebo život nórskych škôlkarov

Som študentkou Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity a tento semester mám možnosť vďaka mobilite Erasmus+ stráviť v nórskom Trondheime, kde okrem iného aj praxujem – konkrétne v Solbakken barnehage, krásnej škôlke v pokojnej a tichej časti Trondheimu.

Na internete sa toho dá o nórskom systéme v školách a škôlkach nájsť veľa, základom však pravdepodobne bude všade jedna hlavná myšlienka – voľnosť a samostatnosť nadovšetko. Keďže mám momentálne možnosť tráviť v jednej z takýchto škôlok pomerne dosť veľa času, zhrniem tu moje doterajšie skúsenosti a postrehy a pokúsím sa priblížiť jej fungovanie a hlavné hodnoty.

V mojej sekcii je 25 päťročných detí rozdelených do dvoch skupín, čo je spôsob veľmi múdry, šikovný a celkom zriedkavý (aj na nórské škôlky). Vďaka ôsmim pedagógom (z toho dvaja asistenti a dvaja špeciálni pedagógovia) je to však možné. V mojej sekcii, ktorá nesie názov HOMLA, sú štyri deti so špeciálnymi potrebami. Tu prichádzajú na rad najmä špeciálni pedagógovia a asistenti, ktorí sa deťom venujú počas celého dňa (kŕmenie, prezliekanie, obliekanie prebaľovanie...). Pracovná doba v škôlke je 7,5 hodín, každý z ôsmich pedagógov je v škôlke každý deň, prichádzajú však v rozličné časy. Po odpracovaných 7,5 hodinách potom postupne odchádzajú.

„Prekvapivým“ faktom je, že v Nórsku neexistuje žiadna rodová diskriminácia. V HOMLE pracuje päť pedagogičiek a traja pedagógovia. V ostatných sekciiach je situácia podobná. Práca muža je v tomto odbore považovaná za rovnako odbornú a dôležitú, ako práca ženy. Dokonca som sa v jednom z rozhovorov s pedagógmi dozvedela, že muži sú do práce s deťmi o čosi viac „zažratí“ ako ženy. Minimálne tí v Solbakken. A čo deti? Myslím, že v prirodzenejšom prostredí (samozrejme okrem rodiny), sa nachádzať ani nemôžu. Učia sa

socializovať v zmiešanom kolektíve a zároveň majú pred sebou každý deň mužský aj ženský vzor.

Systém v nórskiej škôlke je zásadne odlišný od toho nášho. Na prvé miesto sa stavia deti ako samostatná jednotka, ktorej má byť poskytnutá dostatočná sloboda a nezávislosť, vďaka ktorej sa deti môže rozvíjať a ktorej má byť prostredníctvom škôlky umožnená „cesta k samostatnosti“, ktorá je tu považovaná za jednu z kľúčových. Deťom je tu ponechaný priestor na objavovanie a zdokonaľovanie sa bez zásahu dospelého, pomáha sa im len vo veľmi malom množstve

činností (na rozdiel od nás na Slovensku, kde sme nútení mať „oči aj vzadu“). Rešpekt, rovnosť, tolerancia, láska, odpustenie, starostlivosť, právo byť iný, solidarita, dôvera. Toto sú hlavné hodnoty spísané v nórskom rámcovom pláne, ktorým sú deti učené a verte mi, ono to naozaj funguje. Vidím to každý deň, keď sledujem deti vzájomne si pomáhať, keď to potrebujú, ochraňovať najmenších, rešpektovať, že niekto je iný a potrebuje pomoc a pochopenie. Neexistujú tu žiadne predsudky ani odsudzovanie. Bradatí učitelia a potetované učiteľky? Áno. A prečo by aj nie. Deti ich zbožňujú. Celá škôlka je založená na princípe rodiny, pretože tá je pre Nórov najdôležitejšia. V sekcii s deťmi najmenšími (1 rok) sú zriadené špeciálne miestnosti s tuličkami, lávovými lampami a hviezdíčkami na stene, pretože pocit bezpečia a pohodlia je pre nich prvoradý.

Rodičia, ktorí dávajú svoje deti do škôlky prvýkrát, majú možnosť

stráviť prvé dni so svojimi najmenšími priamo v škôlke, takže sú „v centre diania“. Dieťa sa cíti bezpečne aj napriek tomu, že je v novom a neznámom prostredí a rodič je spokojný taktiež. Nikto z prítomných tak nemusí prežívať stresujúce prvé dni plné plaču a násilného odvliekania detí do tried, čo trhá srdce rodičovi, učiteľovi, ale najmä samotnému DIEŤAŤU. V nórskiej škôlke platí pravidlo, že môžeš robiť všetko, čo chceš, pokiaľ to neublíži tebe samému alebo niekomu okolo teba. Neexistuje žiadny pevne stanovený režim, edukačné aktivity, povinné cvičenie, organi-

zované umývanie zubov či hodinové „vyvenčenie sa“ vonku. Nóri ako „outdoorový národ“, ktorý má prírodu v žilách, považujú za najdôležitejšiu činnosť pre deti hru, najlepšie vonku. Práve tam majú deti najlepšiu možnosť skúšať svoje schopnosti a možnosti a najmä hranice, zisťovať, čo už dokážu a čo ešte nie. Vonku sa trávi asi 70% času, za každé-

ho počasia (každého pochopiteľne neznamena -20 stupňov, stále sme v škôlke plnej detí). Nikomu sa nezakazuje liezť po stromoch. Prečo? Niekomu schopnosti dovoľia vyliezť až hore a niekomu len do tretiny, každý sa však dostal hore a teda sa aj dostane dole, sám. Mimochodom, v škôlkach sa nespí. Výnimku tvoria len najmenší drobcí, ktorí si užívajú spánok na čerstvom vzduchu v kočiaroch.

Deti sú prirodzené a prírodné. V triede majú minimum hračiek. Hrajú sa s tým, čo nájdu vonku a čo ich najviac fascinuje (favoritom sú v jesenné dni dažďovky). Pre Nórov je dôležité v deťoch rozvíjať ich fantáziu, a preto pracujú s odpadovým materiálom, prírodným materiálom a vyrábajú si z toho „hračky“ podľa vlastnej chuti. Moje prvé dni v škôlke boli plné pozorovania a spoznávania. A že toho na pozorovanie bolo... Postupom času som sa však dostala do zabehaného systému a dnes môžem povedať, že rozumiem a som stotožnená s 99%

vecí, ktoré sa v škôlke dejú. Všetko má totiž zmysel a význam. A všetko je robené v prospech dieťaťa.

Najčastejšia otázka, ktorú som počas pobytu vonku dostávala (a stále občas padne) bola: „Hva heter du?“ čiže „Ako sa voláš?“ a paradoxne som ju často počula od tých menších, trojročných zvedavcov, ktorým to nedalo a odvážne, bez akéhokoľvek ostychu sa okolo mňa motkali a zvedavo si ma premeriavali.

Ak má dieťa narodeniny a nie je práve víkend, na škôlku sa vyvesí zástava a na olovrant si oslávenec môže vybrať medzi smoothie a vafkami pre všetkých. Vafle sú jednoznačný favorit. Tradícia so zástavou však neplatí len pre škôlky. Je ich často vidno vyvesené aj na domoch. Posledný bod, ktorý spomeniem, bude práve najdôležitejší outdoorový život v škôlke. Spojenie s prírodou je tu neodškriepiteľné. Deti to majú prirodzene v sebe. Minulý týždeň sme strávili v neďalekom lese. Takéto „lesné týždňovky“ sa konajú 4x ročne, takže v každom ročnom období. Rodičia ráno deti do lesa priviedli a poobede si ich z lesa odviekli. Do stredy sme mali slnko. V stredu poobede začalo liať a fúkať a prestalo v piatok poobede. Žiadny problém. Rodičia v sakách a kabátoch (pripravení do práce) s gumákmi na nohách a deti v outdoorovej výbave asi tak 10x lepšej ako tá moja. Robili všetko. V.Š.E.T.K.O. Od šmýkania sa na zadku, cez natieranie si blata na gumené overaly (samozrejme vzájomne, lebo takto je to väčšia sranda), až po „varenie“. Čohokoľvek. Z blata. Bol to krásny týždeň,

plný relaxu v prírode, relaxu s deťmi, nových skúseností a zážitkov, pozorovaní a uvedomovaní si nových súvislostí.

Inklúzia

V celej Solbakken sa nachádzajú 4 deti so špeciálnymi potrebami, a to práve u nás v HOMLE. O nedostatočnej inklúzii sa tu nedá ani hovoriť. Deti sa zúčastňujú všetkých aktivít a podujatí či výletov, ktoré sa konajú a zároveň je rešpektovaná ich osobná sloboda a osobnosť. Vybavenie škôlky je prispôsobené ich potrebám.

Harmónia, ktorú zažívam medzi týmito deťmi, je až neuveriteľná. Vzájomná pomoc od ostatných detí, rešpekt a solidarita, sú v ich veku veľkou vzácnosťou. Ako povedala moja mentorka pri jednom z rozhovorov, deti, medzi ktoré sa dostali tieto deti so špeciálnymi potrebami, nie sú o nič ukrátené (názor množstva ľudí s predsudkami). Naopak, dostávajú do života každý deň viac, učia sa pochopeniu, učte, snahe pomôcť slabšiemu a tomu, kto to potrebuje, tolerancii a starostlivosti.

Tieto hodnoty sa v nich hlboko zapíšu už v mladom veku. Slova mi sa naozaj veľmi ťažko opisujú momenty, pri ktorých vidíte lásku a porozumenie, ktoré medzi týmito deťmi vládnu.

Rebríček hodnôt

Nórsky rodič chce pre svoje dieťa (prekvapivo:)) len to najlepšie. Presne tak isto, ako ten slovenský, holandský či francúzsky. „Byť na úrovni“ alebo „byť najlepším“ znamená pre každú krajinu niečo iné. Tak isto ako aj pre jednotlivca. Tu sa však opäť dostávame ku kultúrnym rozdielom a historickému pozadiu vývoja oboch krajín. A vôbec. Nie sú náhodou práve rozdiely tým, čo tvorí svet? Mój skromný názor hovorí, že nórsky rodič je šťastný a spokojný s tým, kde sa jeho dieťa nachádza takmer celý deň, zatiaľ čo on pracuje. V mojom okolí sa vyskytli názory, že Nóri svoje deti do škôlky „odkladajú“ a často si ich vyzdvihnú takmer po „záverečnej“, doma na ne nemajú/nechcú mať čas a ukladajú ich do postele v skorých večerných hodinách, aby mali voľný večer.

Nuž, nemyslím si, že nórsky rodič má svoje dieťa rád menej, ako majú radi mňa moji rodičia. Skús-

me sa zamyslieť nad tým, že nórsky škôlkar v škôlke počas dňa nespí. Čo to znamená? V zásade to, že je celý deň aktívny, pohybuje sa vonku a keď si ho o štvrtj poobede rodič po práci vyzdvihne, dajú si doma spoločnú večeru, dieťa si pozrie rozprávku a o siedmej leží v posteli. Niečo zlé?

Veľa rodičov v Nórsku si prizná, že im po celom dni v práci na prechádzku v prírode či pobyt na ihrisku s dieťaťom nezvýši čas každý deň. To je snád' v dnešnej dobe celkom normálna a prirodzená vec (otázkou však je, koľko rodičov na Slovensku si bude ochotných niečo také priznať). Práve vtedy však nastupuje na scénu systém, ktorý je v celej Škandinávii tak ospevovaný a dávaný za príklad. Dajte deťom voľnosť a priestor byť vonku. Ten je v Nórsku poskytovaný v dostatočnej miere. Rodina má byť na prvom mieste v každej krajine na svete. Toto je hierarchia hodnôt, ktorú nám predstavila naša nórka učiteľka prírodných vied, (ktorá v tom čase bola v siedmom mesiaci tehotenstva):

1. rodina
2. voľný čas a „friluftsliv“
3. práca

Samostatnosť

Strúhanie palíc z dreva pomocou noža, lezenie po stromoch, rezanie dreva pílkou, práca s nožnicami. Aktivity, ktoré v spojení s materskou školou pravdepodobne vyvolávajú v tvárach slovenských učiteľiek zdesený výraz. Ale prečo? Na každú z týchto činností predsa dozerá dospelý. Deti sú tu od mala vedené k samostatnosti. Už roč-

ní drobci sa v škôlke vedľa pekne orientovať a stotožňovať so všetkými novými pravidlami, ktoré tu fungujú.

Mini UKA

V Trondheime sa pravidelne každý rok koná kultúrno-zábavno-hudobno-študentský festival UKA, ktorý trvá od 1. do 25. októbra a organizujú ho sami študenti. Jeho súčasťou je aj tzv. Mini UKA, ktorá je venovaná tým najmenším a ponúka pestrý kultúrny program. Tohto ročníka sa zúčastnila aj naša HOMLA, ktorá prišla okrem iného aj podporiť svojich dvoch učiteľov na ich rockovom koncerte!

Návštevy doma

Netuším, ako je to inde, ale v Solbakken funguje jedna krásna vec. Tou sú návštevy celej triedy u jedného z detí. Konajú sa raz ročne a nie je to povinná záležitosť. Deti chodia na takéto jednodňové tripy na pozvanie samotných rodičov. Ja som sa takej jednej domácej návštevy zúčastnila pred dvoma týždňami. Podávali sa muffiny, džús a nanuky. Deti sa hrali v dome, vonku a neskôr na neďalekom ihrisku. Strávili sme tam necelých 5 hodín a obedovali už naspäť v škôlke (vonku).

Strava

O strave sa toho tiež popísalo dosť. Pokúsím sa to teda uviesť na pravú mieru. Pri raňajkách majú rodičia na výber z dvoch možností. Buď dieťa raňajkuje doma alebo si rodič priplatí a dieťa sa naraňajkuje v škôlke podľa vlastnej chuti. Na

výber má z cereálií s mliekom, pomazánok, chleba, zeleniny, syrov. V Solbakken sú obedy dvojaké. Varený obed pozostávajúci z jedného hlavného teplého jedla (bez polievky) a suchý obed – chlieb alebo knekkebrød so syrom a rôznymi nátierkami v tube, ktorý sa berie so sebou vždy, keď sa ide niekam na celodenný výlet. Na pitie sa v škôlke podáva výlučne čistá voda a mlieko. Na olovrant sa podáva vždy ovocie a zelenina.

Tak, ako som povedala na začiatku, píšem o Solbakken barnehage, nie o všetkých škôlkach v Nórsku. Včera som sa presvedčila o tom, že aj tu sa škôlky líšia jedna od druhej vo viac či menej veciach. Strávila som totiž deň na návšteve v inej škôlke tu v Trondheime. Okrem rozdielov v počte mužského zastúpenia učiteľov (nula), organizačnej štruktúre škôlky či dennom režime, som našla rozdiely aj v strave.

Deti si do škôlky nosia raňajky samy a obed je suchý každý deň okrem utorka. Vtedy sa varí spoloč-

ne s deťmi. Varí učiteľka, kuchárku nemajú. Na obed je vždy čerstvo upečený chlieb podávaný s už spomínaným syrom, nátierkami, vajčkami, hnedým syrom. Olovrantujú prevažne vnútri.

Práca v škôlke nie je pre každého. Stať sa dobrým učiteľom je nemožné. Dobrým učiteľom sa treba narodiť. Ak práca človeka nenaplnia, je treba s ňou skončiť. Špeciálne, ak ide o prácu s ľuďmi a ešte špeciálnejšie, ak ide o prácu s deťmi. Druhým faktom je, že (podľa slov tých, ktorých sa to týka) práca v materskej škole nie je dostatočne zaplatená. Nachádza sa približne niekde v strede rebríčka. Samozrejme, je rozdiel v plate asistenta, lídra a špeciálneho pedagóga. Ak sa však chystáte byť miliónárom/miliónárkou, toto nebude najlepšia cesta. Špeciálne v Solbakken sú učitelia ponorení do práce s deťmi na maximum. Vidno na nich, že to robia od srdca a preto, že ich to baví a naplnia. Nie pre peniaze.

Na záver by som rada pripomenula, že tento príspevok sa týka výlučne môjho subjektívneho pohľadu na fungovanie a systém v JEDNEJ nórskej škôlke (Solbakken) a teda sa v ňom nenachádzajú žiadne všeobecne platné fakty a pravidlá, ktoré by platili pre všetky materské školy v Nórsku. Ale tá skúsenosť stojí zato... Tusen takk!

Zuzana Šrenkelová
Foto: autorka

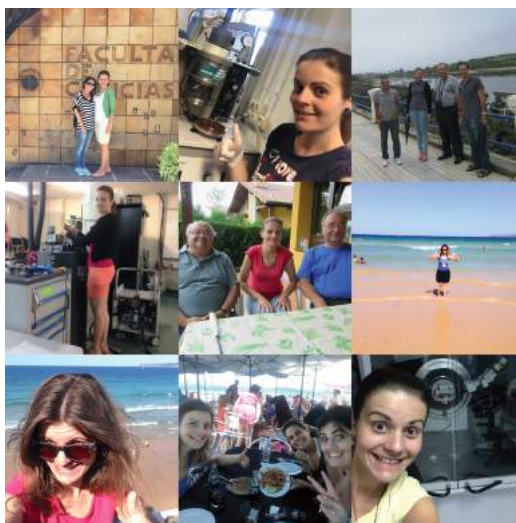

Fyzikálne leto po španielsky

Ako študentka učiteľstva fyziky v kombinácii s biológiou na Prešovskej univerzite v Prešove, som si už pred pár rokmi povedala, že by som rada skúsila Erasmus. Absolútne som nemala predstavu, že kam, ale túžba po niečom novom bola silnejšia ako ja. Vedúcim mojej diplomovej práce je prof. Reiffers, tak som svoje rozhodnutie konzultovala aj s ním, pretože som chcela počas stáže pracovať na niečom rovnakom, resp. príbuznom, čo budem rozoberať v diplomovke. Čo si budeme klamať, ale mať v životopise, že ste časť štúdia realizovali mimo vašu domovskú univerzitu, je aj v týchto časoch atraktívne. Rozhodovanie typu "kudykam" nebolo až tak náročné, akoby sa na prvý pohľad mohlo zdať. Vzhľadom ku spomínaným udalostiam výberu témy diplomovky, moja voľba padla na španielske mestečko Santander. Nemala som ani poňatia, kde by sa tak mohlo nachádzať, ale keďže pán rektor z Universidad de Cantabria minulý rok získal titul Dr. h.c. na našej univerzite, tak som už mala nejaké informácie, lebo som pravidelným návštevníkom webovej stránky www.unipo.sk. Už samotný prvotný kontakt s kompetentnými osobami na hosťujúcej univerzite u mňa vzbudil veľmi dobrý dojem. Mailová komunikácia bola okamžitá. Uvedomujem si aj to, že za to všetko patrí jedno veľké ďakujem môjmu vedúcemu diplomovej práce, lebo bol a je veľmi ochotným človekom.

Keď boli všetky doklady potvrdené, ubytovanie zabezpečené, skúšky úspešne spravené, letenka kúpená, kufor zbalený a nič mi nebránilo vycestovať, tak som presne to urobila. Cesta bola úžasná, lebo to bol zároveň môj prvý let (ak teda nepočítam to, že párkrát som vyletela zo skúšky). Medzipristátie bolo v Madride. Obrovské letisko s obrovskými lietadlami a ja, taký malý človečik zo Slovenska som tam bola. Všetko dobre dopadlo a dočkala som sa aj svojej batožiny v Santandere a aj tých, čo ma vyzdvihli na letisku. Myslím, že majú veľmi dobrý zvyk a ľudia z ubytovania vás vyzdvihnú na letisku, odvezú až do bytu a k tomu ešte vysvetlia všetky potrebné informácie o dôležitých miestach – polícia, lekár a pod.

Prišiel čas i na prvý príchod do samotného pracoviska. Privítanie bolo milé a mohla som sa hrdiť tým, že som študentkou prof. Reiffersa. Všetci ho poznali, lebo sám tam strávil rok svojho života a spolupracoval s tunajšími kapacitami. Poviem vám pravdu, že je to dobrý pocit, keď sa môžete k niekomu takto priznať a i to, že ten niekto sa priznáva k Vám. Po oficiálnych aj zoznamovačkách nastala chvíľa, kvôli ktorej som tu prišla. Kľúče od labákov, vlastný stôl v kancelárii... taký malý začiatok plnenia veľkých

snov, aspoň pre mňa určite. Prvotným krokom je štúdium, veľa štúdiá, veľa článkov, veľa nových pojmov, veľa fyzikálnych termínov, veľa grafov, veľa... zabudla som dodať, že v angličtine. Teória sa najlepšie potvrdzuje praxou a túto možnosť som dostala aj ja a mala som priestor na vytvorenie svojej prvej polykryštalickej vzorky v živote. Tá radosť, keď sa vám to podarí a ono to vyzerá ako guľôčka, s ktorou sme sa za detských čias hrali a posúvali ich do jamiek, je nevysvetliteľná pre bežného človeka, ktorý fyziku vníma len ako vyučovací predmet, ku ktorému má patričný odpor a je rád, že sa s ňou naposledy stretol v deviatej triede základnej školy. No to je veľký omyl, lebo neexistuje žiadna veda, ktorá by bola človekovi tak blízko ako práve fyzika. Môj prvý malý úspech, prvý hmatateľný výsledok.

Po príprave vzorky je čas na jej analýzu. Prvým úkonom v tejto fáze bola Röntgenová difrakcia. Prístroj väčší ako ja sama a vzorka rozdrvená na prášok. Samostatné laborató-

rium a priestor na realizáciu experimentu. No tamojší expert na tieto veci mi to vysvetlil, a tiež svojim odborným a skúseným okom povedal, že to je v poriadku.

PPMS. Pri tomto slove som sa už necítila ako jeleň, lebo som mala možnosť párkrát byť v Košiciach, kde sa táto mašina nachádzala a v súčasnosti sa už prístroj s rovnakým pracovným princípom nachádza i na pôde Katedry fyziky, matematiky a techniky. Pripravenú vzorku sme podrobili magnetickým meraniam, ktoré trvalo niekoľko dní a keď skončilo, mala som dosť dát na ich analýzu. So samotnou analýzou som už mala skúsenosť, lebo som robila prácu na ŠVOČ, no teraz to bolo trochu odlišné, lebo som používala iný program. Hovorím náročky odlišné a nie zložité, lebo podľa mňa, je v týchto slovách rozdiel a nie všetko nové musí človek automaticky považovať za zložité. Naša spoločná práca s tamojšími vedcami potvrdzuje to, čo som sa dozvedela na začiatku, že prax potvrdzuje teóriu, a je to presne tak.

Nie, nemyslite si, že celé dni som len presedela v škole a nuda. Mávali sme množstvo

prednášok vzácných zahraničných hostí ako napr. z Japonska či USA. Fyzici sú tiež len ľudia majúci radi zábavu. Je tam zvykom, že každý deň sa okolo 11.00 chodí spoločne na kávu, kde sa spolu zavtipkuje, porozpráva, ale hlavne sa aj týmto spôsobom buduje dobrý kolektív. Zažila som aj typické Španielske fiesty. Ešte som zabudla na jednu "maličkosť", že po tom, čo som sa sebarealizovala v škole, pokojne som sa mohla prejsť k moru, ktoré bolo vo vzdialenosti, čo by kameňom dohodil.

Lutovať nemám vôbec čo a som neskonale rada, že som sa dala nahovoriť, že som tie papiere vyplnila a že som sa tam dostala. Škoda len, že túto krásu som zažívala sama, ale i to je pre jedinca občas v živote dôležité a dnes, keď je internet našim verným priateľom, to nie je problém. Všetkým čitateľom odporúčam využiť takúto príležitosť a skúsiť sa vydať na ich vlastnú Erasmus cestu.

Bc. Andrea Džubinská
Foto: autorka

Halloweenska párty Rádia PaF

Strašidelné masky, oranžové tekvice a desivo dobrá nálada – to všetko sa spojilo na Halloweenskej párty Rádia PaF, ktorá sa uskutočnila 3. novembra za pomoci kreatívneho tímu tohto študentského rádia pod vedením Lucie Cingelovej.

V priestoroch baru Deja Vu, s ktorým Rádio PaF dlhodobo spolupracuje, ste sa mohli skvelo zabaviť aj tento rok – šlo už o tretí ročník tejto párty. Hneď pri vstupe

návštevníkov čakal uvítací drink v tematickej zelenej farbe, a taktiež aj rozkošne strašidelné muffiny.

Súčasťou Halloweenskej párty Rádia PaF boli takisto aj súťaže - ako napríklad o najlepšie tanečný pár či maľovanie na tvár po slepiacky. Tradične nesmela chýbať ani hlavná súťaž o najlepšiu masku, cenu si zaslúžene odniesli „Piráti z Karibiku“. Novinkou tento rok bola aj tombola, ktorá zožala mimoriadny úspech.

„Halloweenska párty sa vydarila, teší nás najmä vysoká účasť a zaujímavé masky. Sme radi, že sa ľudia zapojili aj do ostatných súťaží a tomboly, takže sme mohli rozdať všetky ceny od našich sponzorov. Naším cieľom bolo, aby sa ľudia zabavili a to sa, myslím, podarilo,“ vyjadrila sa šéfkou Rádia PaF Michaela Tuptová.

Spokojné úsmevy (nielen) študentov, hudba, tanec a zábava – ak ste si náhodou tento ročník nechali ujsť, nezúfajte. V tradícii bude Rádio PaF pokračovať aj budúci rok.

Viktória Košová

Foto: archív Rádia PaF

Študentská vedecká konferencia doktorandov Pedagogickej fakulty PU

Doktorandi Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity majú každoročne možnosť prezentovať predmet svojho vedeckého záujmu a doposiaľ dosiahnuté empirické zistenia na Študentskej vedeckej konferencii doktorandov PF PU, ktorá sa s malými prestávkami organizuje už takmer desať rokov. Toto podujatie sa už tradične koná v rámci Týždňa vedy a techniky. Tento rok sa konferencia uskutočnila **9. novembra**. Zúčastnili sa na nej študenti dennej a externej formy doktorandského štúdia oboch študijných programov – 15 študentov odboru predškolská a elementárna pedagogika a 5 študentiek odboru špeciálna pedagogika. Doktorandi všetkých katedier Pedagogickej fakulty PU sa spoločne stretli, aby prítomných oboznámili s priebehom a výsledkami svojich dizertačných výskumov. V dvoch sekciách rokovali spolu so svojimi školiteľmi, odborovou komisiou, garantmi doktorandského stupňa štúdia, ako aj ďalšími návštevníkmi z radov študentov či učiteľov. Sekciu študijného odboru 1.1.5 predškolská a elementárna pedagogika otvorila príhovorom doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD., prodekan pre vedu, akreditáciu a doktorandské štúdium. Sekciu študijného odboru 1.1.6 špeciálna pedagogika

otvoril garant študijného programu prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD. Doktorandi vystúpili so svojimi príspevkami v závislosti od fázy výskumného procesu. Zatiaľ, čo študenti prvého ročníka doktorandského štúdia prezentovali projekty svojich dizertačných prác a ich plánovaný prínos pre pedagogickú, resp. špeciálnopedagogickú prax, študenti vyšších ročníkov oboznámili prí-

tomných s aktuálnou úrovňou teoretického i empirického rozpracovania dizertačnej práce a s dosiahnutými zisteniami. Po každej prezentácii nasledovala diskusia, v rámci ktorej reagovali študenti na diskusné otázky a súčasne mali možnosť získať cenné a podnetné názory i dobre mienené pripomienky z teoretickej, metodologickej či empirickej oblasti, ktoré pomôžu skvalitniť spracovanie jednotlivých dizertačných prác. Diskutovalo sa o jednotlivých vedeckových aspektoch a problémoch

edukácie vyplývajúcich z prezentovaných tém, pričom vzájomná diskusia bola inšpiratívna pre všetkých študentov a školiteľov bez ohľadu na ich zameranie.

Pre študentov je účasť na konferencii prínosná predovšetkým z hľadiska poskytnutia priestoru na vzájomné oboznámenie sa s výsledkami výskumov, ako aj z hľadiska sprostredkovania skúseností súvisiacich s doktorandským štúdiom. Pre študentov prvého ročníka predstavuje možnosť uvažovať nad témou svojej dizertačnej práce aj na základe nastolenia a prezentácie riešení iných výskumných problémov, ktoré sa odkrývali v diskusiách. Pre študentov vyšších ročníkov je príležitosťou podeliť sa s výsledkami svojich výskumov vo forme získaných dát, respektíve ich interpretácií.

Študentská vedecká konferencia doktorandov sa stala už neodmysliteľnou súčasťou vedeckých podujatí, ktoré Pedagogická fakulta PU každoročne organizuje. Vytvára jedinečný priestor na podnetnú a užitočnú odbornú rozpravu tak pre doktorandov, ako aj pre tvorivých pracovníkov fakulty.

Mgr. Anna Semanová

Mgr. Jana Kojnoková

Mgr. Eva Gogová

Foto: archív PF PU

Tipy a dobré rady

Počas vianočných sviatkov si popri dopriavaniu maškrt len niekto z nás spomenie na ovocie v chladničke. Ak chcete, aby vám banány vydržali dlhšie zabaľte korunu banánov do potravinovej fólie a ich čerstvosť predĺžite o 3 až 5 dní.

Pripravili ste priveľa zemiakového šalátu a nestíhate ho zjesť? Zabaľte ho dolobalu, vydrží svieži dlhšiu dobu.

Pokrájané banány v koláči nesčernejú, ak ich pokvapkáte ananásovou alebo citrónovou šľavou.

Ak chcete, aby sa vám citrón ľahko vytlačil, pogúľajte ho najprv po stole a pritlačte ho pritom jemne dlaňou.

Mäkké medovníky

Do hrnca dáme 3 dcl medu, 4 lyžice sladkého mlieka, 12 dkg kryšt. cukru, 1 maslo – palmarin

Postup: Všetko dobre zohrejeme a privedieme do varu. Necháme vychladnúť a ešte do vlažnej zmesi dáme:

90 dkg hladkej múky-špeciál (3 lyžičky kakaa – nemusí byť), 2 KL škorice, 1 vanilka, 1 KL sódy bikarbóny, 1 prášok do perníka, 3 celé vajcia+1 žltok. Vypracujeme cesto do hladka, dáme do mikrotérového vrečka a necháme stáť 12 hodín.

Vyvalkáme a vykrajujeme formičkami. Pečieme 8 minút pri teplote 200 °C.

Vianočná výzdoba – handmade

Vymýšľate si vlastné vianočné dekorácie? Máme pre vás zopár tipov od našej šikovnej kolegynky Dariny Pavelkovej. Nechajte sa inšpirovať!

Vianočné ozdoby sa vyrábajú z papiera, najprv sa nastrihá papier, dĺžka je cca 40-50 cm šírka cca 9-10 cm, ktorý stáčame na špilke, čím sa vytvorí trubička, ktorú na konci zlepíme. Ak chceme trubičky farebné, tak ich namoríme v moridle. Morí sa opatrne, aby sa trubičky nerozpadli, necháme ich vyschnúť a potom s nimi pracujeme. Podľa potrebného tvaru, takú si vyrobíme formu. Napr. na vianočný stromček potrebujeme kužeľ. Kužeľ sa dá zakúpiť aj v kreatívnych potrebách. Na veniec potrebujeme formu v tvare trubičky, šírka a dĺžka závisí od veľkosti venčeka. Po upletení tvaru sa zvyšné trubičky odstrihnú a zatavia pištoľou. Nakoniec sa nalakuje a ozdobovanie je na fantázii.

Bc. Andrea Čajová
Foto: autorka
www.medovnicek.sk

2016

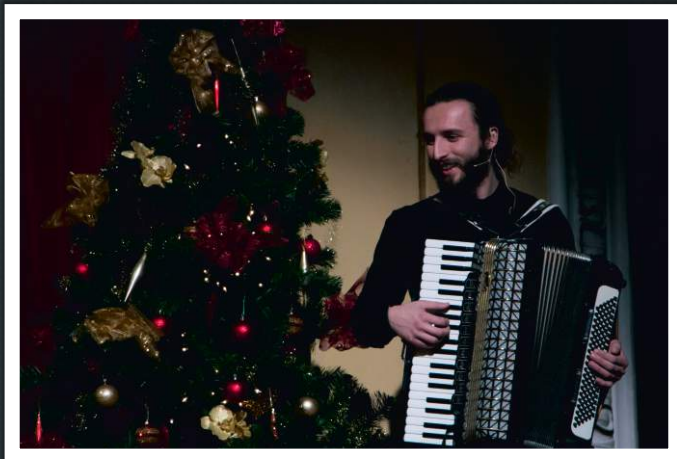
	JANUÁR				FEBRUÁR				MAREC						
P		4	11	18	25	1	8	15	22	29		7	14	21	28
U		5	12	19	26	2	9	16	23		1	8	15	22	29
S		6	13	20	27	3	10	17	24		2	9	16	23	30
Š		7	14	21	28	4	11	18	25		3	10	17	24	31
P	1	8	15	22	29	5	12	19	26		4	11	18	25	
S	2	9	16	23	30	6	13	20	27		5	12	19	26	
N	3	10	17	24	31	7	14	21	28		6	13	20	27	

	APRÍL				MÁJ				JÚN						
P		4	11	18	25	2	9	16	23	30		6	13	20	27
U		5	12	19	26	3	10	17	24	31		7	14	21	28
S		6	13	20	27	4	11	18	25		1	8	15	22	29
Š		7	14	21	28	5	12	19	26		2	9	16	23	30
P	1	8	15	22	29	6	13	20	27		3	10	17	24	
S	2	9	16	23	30	7	14	21	28		4	11	18	25	
N	3	10	17	24		1	8	15	22	29		5	12	19	26

	JÚL				AUGUST				SEPTEMBER						
P		4	11	18	25	1	8	15	22	29		5	12	19	26
U		5	12	19	26	2	9	16	23	30		6	13	20	27
S		6	13	20	27	3	10	17	24	31		7	14	21	28
Š		7	14	21	28	4	11	18	25		1	8	15	22	29
P	1	8	15	22	29	5	12	19	26		2	9	16	23	30
S	2	9	16	23	30	6	13	20	27		3	10	17	24	
N	3	10	17	24	31	7	14	21	28		4	11	18	25	

	OKTÓBER				NOVEMBER				DECEMBER							
P		3	10	17	24	31	7	14	21	28		5	12	19	26	
U		4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27
S		5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28
Š		6	13	20	27		3	10	17	24		1	8	15	22	29
P		7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30
S	1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31
N	2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25	

www.unipo.sk

ISSN 1337-9208

www.napulze.unipo.sk